

Tuiltje van geurige dichtbloemen op Franschen bodem geplukt

Hendrik Tollens

bron

Hendrik Tollens, *Tuiltje van geurige dichtbloemen op Franschen bodem geplukt*. Pieter Johannes Uylenbroek, Amsterdam 1803

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/toll003tuil01_01/colofon.php

© 2017 dbnl

[Voorwoord]

De overzetter en verzamelaar van de volgende uit het Fransch vertaalde dichtstukjes hoopt zyne landgenooten geen ondiens te doen met de uitgave van dezelve. Velen dier stukjes zyn door hem reeds in zyne vroegste jeugd ter uitspanning en leering overgebracht, anderen heeft hy ter verpozing van gewigtiger letterarbeid in later dagen behandeld. Ongevoelig is deze voorraad aangegroeid en een geschikt bundeltje geworden. De overzetter bekent gaarne dat de vertaling van deze stukjes, over het algemeen, een niet zeer moeilijke arbeid geweest is, en hy gelooft dus 'er niet veel eer mede te kunnen be-

IV

halen; van enkele stukjes, hoewel weinigen in getal, heeft echter de overzetting zeer veel moeite gekost, en de kundigen zullen de zodanigen zeer wel onderscheiden. De verzamelaar hoopt in dit bundeltje die verscheidenheid te hebben gebragt, welke doorgaans eene der verëischten van een diergelyk werkje is; voor het overige zal hy zich gelukkig achten indien dit bloemtuiltje, door de overbrenging uit eene vreemde landstreek, niet ten eenemale is verwelkt.

T.

Rotterdam,
18 11/4 02.

Aan de fortuin.

Fortuin, wier onbedacht vermogen
De wreedste gruwlen roekloos kroont!
Zien we ons dan dwaaslyk steeds bedrogen
Door d'ydlen luister, dien gy toont?
Tot hoe lang zullen we ons verneêren
De onheilige outers dienstbaar te eeren,
Door 't weiflend menschdom u bereid?
Tot hoe lang zien we uw zinlykheden,
Uitsporig, door ons aangebeden,
En door onze offers u gevleid?

De dwazen, die den voorspoed roemen,
U volgende op d'onvasten voet,
Hooft ge u het loon der helden noemen,
Ontwellende uit hunn' eigen moed.
Zy durven, daar ze u spoorloos loven,
De deugd haar' dierbren naam ontrooven,
En achten de euveldaad dien waard';
Zy pryzen, in hun mymeringen,
Uw hoogst doemwaarde gunstelingen
Als halve goden dezer aard'.

Maar, met wat pracht die helden gloren,
Hoe 't volk hen love in woeste vreugd,
Laat ons der reden uitspraak hooren,
En zoeken we in henzelv' hun deugd.
De dwaasheid volgt alöm hun schreden,
De zwakheid, de onrechtvaardigheden,
De wreedheid en het laf verraad;
Terwyl in 't schandlyk samenparen
Van gruwlen, die ons afschrik baren,
Alléén hun woeste deugd bestaat.

Weet dat de wysheid, in onze oogen,
 Den roem der helden roemryk maakt;
 Doch dat by haar, door uw vermogen,
 Geen wreedheid wáre glori smaakt;
 Zy acht geen eer te recht genoten,
 Uit ongerechte zege ontsproten;
 Men blind haar nooit door ydlen schyn;
 Daar slechts, wat lauwren ons beladen,
 By haar, de fierste heldendaden
 Gelukkige euveldaden zyn.

Hoe! zou ik Silla immer roemen,
 Ofschoon hy Rome in kluisters boeij"?
 Of Alexander roemryk noemen,
 Terwyl ik Attila verfoeij"?
 Hoe! 'k achte eene onbetoomde woede,
 My geesslend met de scherpste roede,
 Myn' eerbied en myn hulde waard"?
 En zou ik, slaafsch, myzelven dwingen,
 Den lof der beulen weitsch te zingen,
 Die slechts een vloek zyn voor al de aard"?

Wat toont me, ô hoogstverwoede helden!
Uw levensschets, op ieder blad?
Verwoeste steden, dorre velden,
En lauwerblaên, met bloed bespat!
Vermeetle wenschen, ydle plannen;
De vorsten, knielend voor tirannen,
En 't zuchtend volk op 't moordschavot!
De moeders, die, van schrik bezweken,
Voor de eer van hare dochters smeken,
By een wellustig oorlogsrot!

Gy, dwazen, die, in 't glorizingen,
Den lof der beulen grootsch vermeld!
Is dan de ramp der stervelingen
De ware grootheid van den held?
Zou, zonder zich in 't bloed te baden,
En zonder roof en gruweldaden,
Hun fiere kruin niet zyn gekroond?
Hoe, beelden van de goôn, op de aarde,
Moet ons hun grootheid en hun waarde
Door donderslagen zyn getoond?

Neen, dat, in 't woên der krygsgevaren,
 De deugd en de eer den prys behaal';
 Geen held verwerve ooit lauwerblaëren
 Door 't woest gezwaai van 't moordend staal.
 Waarôm toch hém steeds groot te heeten,
 Die al zyn' roem heeft dank te weten
 Slechts aan zyn' mededingers val?...
 Zyn' vyands woedend onvermogen
 Wrocht, in 't onkundig oorelogen,
 Alleen 't geluk van Hannibal!

Wie is de held dan, die, roemwaardig,
 Zyn glansryke eer zichzelve verwekt?
 't Is hy, die vroom is en rechtvaardig;
 't Is hy wiens deugd zyn steunzel strekt:
 De vorst, die, Titus voorbeeld achtend,
 En 't heil zyns vaderlands betrachtend,
 In 's volks geluk zyn glori stelt;
 Die, schuw voor vleijende onverlaten,
 En teder vader van zyn staten,
 Zyn dagen door zyn weldaën telt.

Wat eert ge, ô dwaas! de moedbetooning
 Van een barbaarsche heldenschaar?
 Stel Sokrates u voor als koning,
 In plaats van Klitus moordenaar.
 Gy zult een' deugdzaam' vorst ontdekken,
 Die, hulpzaam, u ten steun zal strekken,
 Een' broeder en een' toeverlaat;
 Maar, hoe zou u 't verschil vervaren,
 Zocht gy een' Sokrates te ontwaren
 In d'overwinnaar van d'Eufraat!

Wat snoeft ge op uwe gruweldaden,
 Gy, helden, rood van drabbig bloed?
 Wat snoeft ge op de ydle lauwerbladen,
 Die u Bellona plukken doet?
 Hy, die, in 't woën geen perk te stellen,
 Een' Mark-Antoon' ter neêr kon vellen,
 Bekoort ons om zyn' krygsroem niet;
 Nooit, nooit zou hy Augustus heeten,
 Had hy zyn drift niet doen vergeten
 Door 't zegenrykst en zagtst gebied.

Gy, helden, die uw kracht doet eeren!
Doorgronden we uw wreedaartig hart,
Zien we of uw moed, dien wy waardeeren,
Koelzinnig, 't wentlend noodlot tart.
Zo lang 't zyn gunst u wil doen blyken,
Zien we u als fiere goden pryken,
Wier trotsche magt onfnuikbaar schynt;
Maar, naauwlyks is zyn gunst verlopen,
Of 't masker valt en 't hart ligt open,
En, ach! de fiere held verdwynt.

De zwakste deugd zag honderdmalen
Zich grootsch bekroond, in 't bloedig veld;
Hy, die op 't lot kan zegepralen,
Verdient alléén den naam van held.
Hy derv' den bystand hem beschoren,
Zyn moed, zyn roem gaat nooit verloren,
Noch hangt ooit af van 't flikkrend staal;
Niets kan zyn vaste ziel vertsagen,
Noch Varus droeve nederlagen,
Noch held Tiberus zegepraal.

Geen woeste vreugd toont te overdadig
 Hare ydle kracht op zyn gemoed;
 Zyn zorg betoomt die vreugd gestadig,
 Hoe 't gunstig lot hem stygen doet.
 Wanneer fortuin zich óm moog' wenden,
 Beöesent hy, in zyne elenden,
 Zyn deugd, vermeerdrend met den nood:
 Het lot moog' trotschaarts diep verneëren,
 't Geluk moog' keeren en herkeeren,
 De wysheid is het lot te groot.

Dat vry een godheid, uit den hoogen,
 Eneas doem' naar 't ryk der doón;
 ô Wysheid! uw beproefd vermogen
 Weêrstaat het lot, weêrstaat de goôn.
 Door u mogt Rome, diep bezweken,
 Haar bloed en hare glori wreken.
 Tot vóór Karthagoos trotschen wal;
 En, volgende uw verheven lessen,
 Schiep zy zich lauwren uit cipressen,
 En deed zich eeren door 't heeläl.

ROUSSEAU.

Lize.

Hoort gy, Lize! 't schriklyk weder?
 Zie, de bliksems snorren neder!
 Vlugten we in 't geboomt'.
 Lize beeft en schroomt;
 Zy blyft, en durft niet verder;
 Wat word ze al angst gewaar!
 Zy vreest, in 't fel gevaar,
 Den donder en den herder.
 Maar, 't onweêr groeit aan;
 Natuur is verbolgen!
 Helaas! wat bestaan?
 Ach, Dorilas volgen.
 Verschrikt en ontzet,
 Verhaast zy haar schreden:
 De vrees doet een' tred,
 De min doet een' tweeden.
 Zy slaakt een weiflend ach;
 Niets kan haar' schroom verwinnen:
 Zy toeft... een donderslag
 Jaagt eensklaps 't bosch haar binnen.

Wat is zy vervaard!
 Wat zal zy verrichten?...
 Dan, 't onweêr bedaart:
 Ze ontvlieden zyn schichten;...
 De minnegod schiet,...
 Ze ontvlieden hém niet.
 Voor beiden verholen,
 In wolkjes verscholen,
 Dóorschoot hen het wicht
 Met brandenden schicht.
 De lucht is bedaard,
 En Lize word banger:
 Wat maakt haar vervaard?
 De lucht is bedaard,
 Zy is het niet langer.

COLARDEAU.

Aan den wyn.

Gy, die den geest verdooft! wat kracht bezit ge op 't harte?
 Gy smooft myn' minnenyd, doch niet myn liefdesmarte:
 Ge ontrukkt my 't denkbeeld dat Elize me eens bedroog,
 Doch maakt haar dubbel schoon in myn gebroken oog.

DE FARE.

Liedje.

Wat is myn huisje naar myn' zin!
Hoe kan 't my streelen en bekoren!
Gy allen treedt er by my in!
Wat is myn huisje naar myn' zin!
't Is vol van vrinden, die ik min:
De wensch, dien Sokrates deed hooren.
Wat is myn huisje naar myn' zin!
Hoe kan 't my streelen en bekoren!

Ja, Sokrates zy hoogst vermaard,
En 't eerst geteld van Griekens wyzen;
Hy is met recht die glori waard'.

Ja, Sokrates zy hoogst vermaard:
Hy had een' duivel aan zyn' haard,
En deed alom zyn goedheid pryzen!

Ja, Sokrates zy hoogst vermaard,
En 't eerst geteld van Griekens wyzen:

Die duivel was zyne eigen vrouw:
Ze is, zegt men, de ergste van de bozen:

Hy leid Xantipp' met zich ter trouw,
En, zie! een duivel was zyn vrouw!
Helaas! wat kwelling en wat rouw!

Wat deed haar aart hem zuchten lozen!

De duivel was zyne eigen vrouw:
Ze is, zegt men, de ergste van de bozen.

Den beker, vol van wrang venyn,
Kon hy in eens gemaklyk lêgen.
Hy zag het eind' van all' zyn pyn
In dezen beker, vol venyn.
Opdat hy zeer getroost mogt zyn,
Herdacht hy slechts zyn' huwlykszegen.
Den beker, vol van wrang venyn,
Kon hy in eens gemaklyk lêgen.

Myn lot verschilt van 't zyne veel:
'k Ben door myn wysheid niet verheven;
Maar, waan niet dat zyn roem my streef':
Myn lot verschilt van 't zyne veel:
Een grooter schat viel my ten deel:
Een teder vrouwtje is my gegeven.
Myn lot verschilt van 't zyne veel:
'k Ben door myn wysheid niet verheven.

Uw welzyn, lieve vrindenry,
 Zo waard', zo dierbaar aan myn harte!
 Doorvlecht myn gryze hairen vry.
 Uw welzyn, lieve vrindenry!
 Gy maakt myn' ouderdom noch bly,
 En keert zyn kwelling en zyn smarte.
 Uw welzyn, lieve vrindenry,
 Zo waard', zo dierbaar aan myn harte!

SAURIN.

De agt dagen.

't Was zondag toen de min my griesde,
 Op maandag klaagde ik 't myn geliefde,
 En dingsdags wierd myn taal verstaan;
 Men zag my woensdags teder aan;
 'k Mogt donderdags niets meer verwerven,
 En vrydags was men stug en straf;
 'k Wou saturday van droefheid sterven,
 Dan 'k zag hier zondags toch van af.

MAYET.

Aan Laura.

't Was helder dag: Auroraas stralen
 Bezweken traag voor heller gloed,
 Toen, gantsch verrukt van 't streelendst zoet,
Alleen te smaken, niet te malen,
 Ik 't mollig, 't eenzaam dons ontvlood,
 Waarop ik 't hoogst geluk genoot.
Dees dag was schooner in myne oogen:
 De grond wierp frisscher geuren uit;
 Het naauwlyks uitgebotte kruid
Wierd zagter door de lucht bewogen;
 Het vlietje sloeg, op zoeter toon,
Het groenend strand, in 't welig vloeijen;
'k Hoorde alles juigchen, 'k zag het bloeijen,
En, in het vuur, dat my deed gloeijen,
 Scheen me alles, als de liefde, schoon.
Ja, 's minnaars hoogst verrukte zinnen
Doen alles leven, streelen, minnen,
 Daar alles hem 't vernoegen toont,
 Dat in zyn' eigen boezem woont.
ô Kalmte! ô zoete rust van 't harte!

Myn liefde bleef geen minnesmarte;
Zy wierd een vreugd, die, steeds vergroot,
Door stugge reden niet te krenken,
Me een' opgetogen wellust bood,
Terwyl ik noch 't genot genoot
Door 't zagst gevoel en 't zoetst herdenken.
'k Heb me uit uw schoon verblyf gespoeid,
Min' vol van 't vuur, dat blaakt en gloeit,
Maar méér in tedre liefde ontstoken,
Als Kefalos, wanneer Auroor'
Zyn' arm ontvlied, in 't zonnespoor,
Zo ras het licht is doorgebroken.
Ik zag de liefde, in volle kracht,
In al 't geschaapne brandend leven.
De vogel zong zyn minnekragt
Op zoeten toon en vleijend zagt;
De Faun had thans zyn hol begeven,
En wierd, by 't nadren van de nacht,
Door zyn Driade in 't bosch verwacht.
Ik, moedig op myn zegepralen,
Zag alles aan met smadend oog:
'k Zag alles verr' beneên my dalen,
Tot zelfs de goden van omhoog.
Maar, hoe myn zege me ook moog' streelen,

'k Verbrei die nimmer, Laura! neen!
De zwygende echo hoorde alleen
Dit zoet geheim zich aanbevelen.
Ik roemde uw gunsten keer op keer,
In 't eenzaam bosch, voor elk verholen;
Ik schreef, in 't los en achtloos dolen,
Dit liedje in myn geheugen neêr.
Ach, gy zult spoedig 't my doen hooren,
Wanneer uw gaêdloos schoone stem,
Door lief gekweel en zagte klem,
Myn eigen werk my doet bekoren;
Als ik door vreugd de reden derf,
En stamel als ik poog te spreken,
En eindlyk, op uw' mond bezweken,
Van liefde en eigenliefde sterf.
Ach, hoe vertoon ik aan uwe oogen
Die dwaling van myn' blyden geest?
Maar, waaröm zou ik 't u betogen,
Daar ge in myn hart myn liefde leest?
Ach, welk een kunst kan 't ooit gelukken
Het vuur te schetsen, dat my blaakt!
Hoe meer myn ziel haar koestring smaakt,
Hoe minder ik 't u uit kan drukken.

BERNARD.

Thelema en Makarus.

Theleme is vlug, ze is schittrend, vurig,
Ze is ongeduldig bovendien.
Haar oog kan niet dan scheemrend zien,
Haar hart bestryd zichzélft gedurig.
Zy minde een' wakkren, blyden snaak,
Met haar van inborst onderscheiden:
Zyne oogen, die de vreugd verspreiden,
Zyn slechts ontsloten voor 't vermaak.
Hy weert de smarten, die ons prangen,
En tevens 't vurig, 't woest verlangen.
Niets, niets is zoeter dan zyn slaap,
Niets schooner dan de ontwaakte knaap;
Hy zou ons zeker nooit mishagen.
Makarus wierd de kwant genaamd.
Zyn minnares dorst te onbeschaamd
Hem daaglyks kwellen en hem plagen.
Zy wilde dat hy haar aanbad,
En dorst zyn koelheid hem verwyten;

Makarus koos het hazenpad,
En lagchte en liet Thelema kryten.
Zy liep, vervoerd, ontroerd, ontzind,
In ieder oord, in alle hoeken,
Haar' lieven trouweloozen zoeken,
Veel meer dan 't licht door haar bemind.
Zy vloog naar 't hof en vroeg aan allen
Of niemant daar haar hartje zag;
Elk spotter, op dien naam aan 't mallen,
Gaf antwoord door een luid gelagch.
'Waar is uw hartje u dan ontheven?
Ontdek ons hoe 't geschapen is;
Kom, schets ons gantsch zyn beeldtenis.'
'Makarus, die my heeft begeven,'
Dus spreekt ze: 'is een verstandig man:
Beminlyk, nimmer uitgelaten;
Hy ziet zich nooit door iemant haten,
Terwyl hy niemant haten kan.
Hy ziet door niets zyn vreugd verstooren,
Hy kan aan all' wat leeft bekoren.'
'Och! riepen allen even snel:
Wy zagen nimmer uw' beminden,
En lieden, van dit vreemd gestel,
Zult ge in dit oord gewis niet vinden.'

Thelema liep de stad thans in.
 Naauw' zag ze een klooster voor hare oogen,
 Of riep, van blydschap opgetogen:
 'Dáár schuilt het voorwerp myner min!'
 De prior zegt haar, op haar vragen:
 'Wy wachtten lang reeds, met verdriet,
 Het voorwerp, dat u kan behagen,
 Maar, meisjelief! wy zagen 't niet.
 We ontmoetten niets dan vele plagen,
 Veel honger en veel vastendagen.'
 'Hoor, zwervend meisje!' zegt, in 't end',
 Een ronde monnik, kaal geschoren:
 'Uw moeite is vruchtloos aangewend:
 Uw minnaar is en blyft verloren,
 Want, zo 't gerucht my niet misleid,
 Is lang uw vrind naar de eeuwigheid.'
 Om deze hoogst barbaarsche reden'
 Wierd straks Thelema gantsch te onvreden.
 'Hoor,' zegt zy, 'broeder! weet gy wat?
 Weet dat myn minnaar, al myn schat,
 Slechts voor Thelema is geboren,
 En vast haar is ten deel beschoren.
 Zyn lot is aan myn lot gehecht,
 Hy leeft voor my, zyne uitverkoren;

En wie u immer anders zegt,
 Doet u gewis een zotheid hooren.'

De schoone liep, met rasse schreên,
 Naar 't woest gewoel der drokte heen.
 Zy zocht haar' vrind op markt en feesten.
 'Licht koos hy zich Parys ter woon:
 Daar,' zegt ze, 'zyn de fraaije geesten,
 Waarvan zo menigmaal de meesten
 Hem treffend maalden, keurig schoon.'
 Zy ging die heeren straks bezoeken.
 'Och!' zegt 'er een, tot haar verdriet:
 'Weet dat men nooit uw' vrind hier ziet:
 Makarus leeft slechts in de boeken:
 Men schetst hem hier, doch kent hem niet.'
 Zy kwam de raadzaal naauw' te aanschouwen,
 Of sloot het oog en liep al voort.
 'Neen,' zegt ze, 'in dit vervaarlyk oord
 Heeft nooit myn vrind zich opgehouden.
 Het hof heeft noch bekoorlykheên:
 Makarus kon zich licht verzinnen,
 Maar Themis zwarte priesters... Neen!
 Die zyn gehaat van top tot teen
 Door 't voorwerp, dat my teêr doet minnen.'
 Thelema vloog naar de Opera,

Naar Melpomene en Thalia,
En dacht, by 't zien van nieuwe stukken,
Dat ze in den bak haar' minnaar zag.
Zy wierd genoodigd, dag aan dag,
By liên, wier omgang moet verrukken,
En die, door geest en smaak beroemd,
De schoone waereld zyn genoemd.
De jonge heeren en de schoonen
Bevlytigden zich, keer op keer,
Makarus beeldtenis te toonen,
Maar hoe zy telkens, meer en meer,
Hem yvrig poogden na te maken
Door houding, trekken, taal en stem,
Kon elk te minder zich verzaken,
En leek te minder slechts naar hem.
Na lang te zoeken, zonder vinden,
En door een sombre smart gespoord,
Treed ze angstig naar haar woning voort,
En ziet 'er daadlyk haar' beminden,
Al lagchende, aan haar legersteê.
Hy zegt, en kuscht haar' mond en wangen:
'Kom, leven wy voortaan in vreê:
Besnoei uw' wensch en uw verlangen,
En, zo myn liefde u noch behaagt,

En ge eindloos in myn' gunst wilt leven,
 Zorg dat gy nimmer meerder vraagt
 Dan 't geen gy zwygend me u ziet geven.'

De kenners van de Grieksche taal,
 De liên, in 't fabeldicht ervaren,
 Doen wis u fraaijer een verhaal
 Van 't geen dees twee gelieven waren^(*).
 Thelema plaagt en kwelt den mensch,
 Makarus is zyn eerste wensch,
 Maar, och! men heeft hem ras verloren!
 Ik zie hem somtyds eens by my,
 Hy plaatst zich somtyds aan myn zy',
 Maar 'k zwyg en doe het niemant hooren.
 'k Weet dat ik ras hem missen zou
 Wanneer ik de afgunst stout dorst tergen:
 Men moet, opdat men hem behou',
 Zich en zyn aanzyn zelfs verbergen.

VOLTAIRE.

(*) Makarus is het geluk, en Thelema de begeerte.

Aan Elize.

'k Schenk u een trouwloos hart op uw geboortefeest,
 Een hart, waarvan ge u zult beklagen;
 't Is of 't een vlinder waar': 't is altyd wust geweest,
 En slechts verandering kan 't behagen.
 't Bemint nochtans die vrouwen nooit,
 Wier trotsch gelaat zich spytig plooit;
 Maar 't mint de kuische maagd, die, zedig, ingetogen,
 De liefde kweekt in 't hart, de schaamte kweekt in de oogen;
 Dan, 't vliegt, ontbrand in feller gloed,
 Straks naar eene andre schoone, in wier betoovrend wezen
 De gulle scherts zich klaar laat lezen,
 En die door jokkerny my schatrend lagchen doet.
 Euterpe rooft haar zege, en ik, terstond bezweken,
 Verrukt door haar gezang, vergeet elke andre thans;
 'k Hoor door haar' lieven vingrendans
 Ivoor en snaren treffend spreken.
 Zy paart haar stem aan elken toon.
 Wat zingt zy minzaam, groots en schoon!
 Hou op, ô tooveres! 'k voel my de ziel ontglippen:
 Zy plaatst zich op uw malsche lippen!

Hou op!... Maar wat tafree! Apelles dochter! gy!...
 Wat vuur, wat gloed ontsteekt ge in my!
 Wat trekken! welk een kunst, waarby geen kunst kan halen!...
 Ach, zag ik, in dees schildery,
 Uw schoone hand myn trekken malen!
 'k Wierd door de vreugd verstomd, 'k deed, staamlend, aan uw kniën,
 't Oorsprongklyk van het beeld u zien!...
 Maar 'k zie Therpsichoré, en, op haar vlugge treden,
 De min, de drie bevalligheden!
 Wat wondre dans, die my verwart!
 Haar kunst bedwelmt myn' geest, en 'k hecht daaraan myn hart!...
 Spreek, dierbre! kunt gy de oorzaak gissen
 Dier ydle wustheid van myn' zin?
 Ach, all' die schoonen, die ik min,
 Zyt gy alleen, Elize! in duizend beeldtenissen!

ROCHON DE CHABANNE.

De schilders.

Twee schilders kwamen saam welëer in Frankryk aan,
 En zochten beiden daar 't bestaan.
 De een schilderde elk als schoon: men kan geenszins bezeffen
 Wat werk hy daadlyk kreeg: hy moest voor elk zich spoên;
 En de ander, wien men staag de trekken juist zag treffen,
 Had niets te doen.

Aan den tyd.

Gy, die niets zékers kunt gedoogen,
Die ieder stond verandring baart,
ô Tyd! hoe ras zyt ge ons ontvlogen,
Hoe snel is uw onstuitbre vaart!
De kloot, dien 't luchtruim houd omgeven,
Heeft niets, hoe hoog in magt verheven,
Dat uwe onwrikbre heerschappy
Vernietig', palen stelle, of krenke;
En 't tydstip, waar ik thans op denke,
Vliegt thans reeds weder verr' van my.

't Getal der dagen, my beschoren,
Is afgepast door 't hoog gebied:
'k Heb reeds van de eenen 't zoet verloren,
En 't lot van de andren weet ik niet.
Niets is meer streelend van 't voordezen';
De toekomst doet my angstig vreezen;
Het tegenwoordig' gaat voorby,
Gelyk een rad, dat, nooit te weeren,
Steeds vliegend keert en staag blyft keeren...
De tyd spoed heen en ik als hy.

Wat dwaling stiert des menschen schreden!
Op 't ydle word door ons gestaard,
Daar we eindeloos ontwerpen smeden
Voor één onzeker heil op de aard!
De mensch, slechts voor zyn drift aan 't blaken,
Vergeet, zo 't schynt, in zyn vermaken,
Dat eens het lot hem sterven doet.
Door 't zoet fenyn der vreugd vergeven,
Bekreunt hy zich zo min om 't leven
Als of het nimmer einden moet.

Vergeefs doet alles hem ontwaren
Dat niets het lot verbid, en dat
Wy allen eens den boot bevaren,
 Waarin nooit iemand tweemaal trad.
Geen reden, noch geen ondervinding,
Werkt op zyn' geest; alleen verblinding
 Beheerscht zyne ydle ziel geheel;
Om naar de redenstem te hooren
Kan hem de deugd te min bekoren,
 Of de ondeugd streelt zyn hart te veel.

Tot hoe lang, waereldsche ydelheden!
 Voert ge over onzen zin 't gebied?
Zult gy dan eindloos boeijen smeden,
 Die 't hart, door u bekoord, nooit vlied?
Ach, moet men all' zyn levensdagen
Dan in uw' dienst uw kluisters dragen?
 Ach, blyft men steeds uw wetten trouw?
Moet dan de mensch zyn jeugdig leven
Aan de ondeugd steeds ten offer geven,
 En d'ouderdom aan 't naberouw?

Neen, laat ons meerder nut vergaëren
 Uit een geschenk van 's hemels hand.
 De tyd is kort: laat ons hem sparen!
 Elk tydstip is een dierbaar pand.
 Verëeren wy de onschatbre waarde
 Der wysheid en der deugd, op de aarde;
 Kom, vlieden wy van de ondeugd af;
 En laat ons dikwerf overwegen
 Wat korte weg 'er ligt gelegen
 Van onze wieg tot aan ons graf.

PHILOSOPHE DE SANS-SOUCI.

Aan eene juffer, een hondje op haren schoot hebbende.

Is 't waarheid wat myne oogen zien,
 ô Wufte en ydle vrouw?
 Ik zie, ontrouwe! op uwe kniën
 Het zinnebeeld der trouw!

VIGNÉE.

Het afscheid.

Wat lichtnis of wy al bekomen
 Wanneer we ons van de min ontslaan!
 Myn vrinden! ja, 't is afgedaan:
 Wat vreugd! myn afscheid is genomen.
 't Streelt me alles en niets boeit my meer.
 Maar, 'k mag de waarheid toch niet krenken:
 Nerine is schoon en jong en teêr...
 Welnu, 'k vergeet haar daaröm te eer:
 Gevaarlyk is 't aan haar te denken.
 Hoe haat ik niet dat schoon gelaat,
 Waarop de wellust schynt te gloren!
 Die kunst van streelen, van bekoren,
 Zo hoogst bedrieglyk, inderdaad!
 Haar losse, dartle en ydle zeden,
 Haar' lagch, zo vol bekoorlykheden!
 Hoe vloek ik niet dat golvend hair,
 't Geen 'k om haar lieve wang ontwaar,
 En dat, in 't luchtig, dartlend zweven,
 Haar schoon meer schoonheid schynt te geven!

Haar volle borst, die de oogen boeit,
 Die 'k dikwerf, door begeerte ontgloed,
 Zag lieflyk zwoegen, ryzen, dalen;
 Waarop een roosje schynt te pralen,
 Dat nooit verwelkt en eindloos bloeit!
 Haar' ydlen wensch, haar zinlykheden,
 Haar oog, door dartlend vuur verteerd,
 Haar lieve stem, haar zoete reden,
 Waarmeê zy staag, door duizend eeden,
 Aan honderd minnaars liefde zweert!
 Niets kan myn' afkeer ooit verwinnen;
 Zy word door my veracht, versmaad...
 Maar, 'k weer geheel haar uit myn zinnen,
 Want, ach! door al te fellen haat
 Zou ik haar licht op nieuw beminnen.

DORAT.

De ruiker.

Neem, neem dees bloemen aan: 't is leli, violet,
 't Zyn roosjes, schoon gelyk uw wangen;
 De liefde bond die saam, en schenkt ze aan u, Nanet!
 Ach, heeft de liefde ze ook ontfangen?

ROMAN.

Aan Eufrozine.

Ach, zal my nooit uw liefde streelen?
 ‘k Geef morgen,’ zegt gy, ‘u myn woord;’
 Maar Zefir spoed, in 't luchtig spelen,
 Zich steeds met uw beloften voort.
 ‘Op morgen,’ zegt gy alle dagen;
 En ieder dag, vol liefde en teêr,
 Kom ik u 't zoete jawoord vragen,
 Maar gy blijft steeds myn' wensch vertragen:
 ‘Op morgen,’ zegt gy ieder keer.

Dank, dank de goden in den hoogen,
 Dank, dank den dartlen god der goôn,
 Die elken dag, door 't zoetst vermogen,
 U schooner maakten in myne oogen;
 Maar, ach! de tyd, ons ras ontvloôn,
 Doet eens zyne ongenade u vreezen:
 Licht zult gy morgen minder schoon,
 Licht zal ik minder teder wezen.

DE PARNY.

De liefde en de dood.

Het was in 's aardryks vroegste tyden
 Toen eens de tedre min met d'altoos grammen dood,
 (Zy mogten toen elkaër wel lyden)
 't Gewoel op 't vreedzaam veld ontvlood.
 Zy wandelden langs hut en landen.
 De min had pyl en busch, zyn bleeke reisgenoot
 De scherpe zeis in handen. -
 Zy wierden beiden moê, zy zagen hier en daar
 Of nergens schuilplaats waar'.
 't Wierd laat. 'Dag, dood!' 'Dag, min! op morgen gaan wy verder.'
 Nu gingen beiden van elkaër;
 Elk zocht zich een verblyf by landman, boer, of herder. -
 De dood trad by een' gryzäart in,
 En vond 'er een onthaal, waarop hy niet dorst hopen.
 Naauw' zag de gryzäart hem of riep, verrukt van zin:
 'Zyt gy 't, ô dierbre dood, dien 'k tederlyk bemin!
 Dien 'k lang reeds heb verwacht! gy vind myne armen open!

Gy, gy sluit all' myn wenschen in!
 In 't zoeken naar een' prooi een' tedren vriend te vinden,
 Is wis verwondrenswaard'. De dood heeft weinig vrienden.
 Dit onverwacht onthaal spreidde op de ontvleeschde kaak
 Den gloed van trotschheid, van verwondring, en vermaak.
 De blydschap deed zyn hart ontbranden:
 Hy slingert zyne zeis, al spelende, om zich heen;
 Hy grinnikt dóór de ontvleeschde tanden,
 En slaat het dor gebeente, al krakend, tegen een.
 'Hoe!' zegt hy stil: 'kan 't mooglyk wezen!
 De mensch verlangt naar my, en, verr' van my te vreezen,
 Vliegt hy me in d' arm, omhelst me, en zegt dat hy my mint!
 Hy geeft me een goed onthaal, hy handelt me als zyn' vriend!' ...
 't Ging alles zyn begrip te boven:
 Hy kon zyne ooren naauw' geloven.
 Hy moet de liefde straks die klucht verhalen; kom!
 De gryzäart laat hem uit, doch doet vooräf hem zweeren
 Dat hy vooräl zal wederkeeren,
 En roept hem noch eens na: 'Och, kom toch ras weêröm.' -
 Nu spoort de dood, verheugd van harte,
 Terstond Cupido op, in hut, in boom, en heg,
 En vind hem eindlyk op den weg,
 ô Goôn! ten prooije aan wreede smarte!
 Hy zucht, hy schreit van fellen druk;

En, ach! de bleeke dood, daar niets zyn vreugd kon stooren,
 Roept luid wat heil hem is beschoren;
 En de arme liefde, door 't geluk des doods te hooren,
 Voelt méér zyn eigen ongeluk.
 ‘Ach!’ roept hy eindlyk uit, al meer en meer bewogen:
 ‘Wat is myn onheil groot!
 'k Bezit op 't menschlyk hart dan langer geen vermogen!
 Men mint alleen den dood!
 Ja, hy word schoon en ik word walglyk in elks oogen!
 'k Had naauwlyks om verblyf gevraagd,
 Of 'k wierd ontvloôn, bespot, verjaagd!
 Ik, arme, naakte bloed! mogt nergens hulp verwerven!
 Och, Venus! och, ik zal 't besterven!’
 Een droeve tranenvloed, die eensslags hem ontvliet,
 Belet hem 't verder spreken.
 Een onderdaan van zyn gebied
 Was hem op eens ontweken.
 Ja, toen de min, in gure nacht,
 Een schuilplaats hem kwam smeeken,
 Had die weêrspanling hem verstoten en verächt.
 De dood vertroostte hem. Ach, als wy blydschap smaken,
 Dan willen wy, verwaand, der droeven trooster zyn;
 Maar, wie den lyder zegt: ‘Gy moet uw droefheid staken’,
 Zegt hem ten zelfden tyd: ‘k Gevoel geenszins uw pyn’.

'Kom!' roept de dood in 't einde: 'Ik heb myn' tyd van nooden:
 Myn gryzäart wacht me; ik ga; vertroost u; 't gâ u goed!'

Naauw' is de dood de liefde ontvloden,
 Of de eigen minnaar, die te voren, hoogst verwoed,
 Den minnegod verstiet, komt yllings toegetreden,
 En valt, door wroegingen bestreden,
 De liefde straks te voet;

Hy smeekt vergiffenis; de min is ras verbeden,
 En beider plagen zyn verzoet. -
 De dood trad eindlyk, moê van 't loopen,
 In 't huis van d'ouden gryskop weêr.
 Maar, welk een onverwachte keer!

De gryzäart ziet hem naauw', of spalkt zyn kaken open,
 En roept, door angst vervoerd: 'Myn lieve vrouw! myn zoon!
 Myn dochter! al myn volk! schiet toe en redt myn leven!
 Dat monster zy van hier verdreven!'

't Slaat alles d'armen dood met stokken op den kop;
 Men jaagt hem, onverwyld, naar buiten;
 Nu gaat men voorts de deuren sluiten
 En schuift de grendels zelfs 'er op.

De dood, die Jupiter nu daadlyk op ging spooren,
 Wil van dien ommekeer de reden vragen gaan;
 Juist komt de blyde mingod aan,
 Die mede de oorzaak wil gaan hooren

Die in des minnaars hart verandering deed ontstaan.
 ‘De minnaar’, zegt Jupyn, ‘die liefde wreed verjaagde,
 Dacht dat zyn schoone trouwloos waar’;
 De gryzäart, wien de dood behaagde,
 Dacht dat zyn schip met goud vergaan was, in 't gevaar.
 Maar, welk een vreugd! men toont hem klaar
 Dat reeds zyn schat en schip is herwaarts aangedreven!
 De minnaar was misleid door schyn:
 Zyn dwaling wierd hy thans ontheven.
 De ryke gryzäart wil noch leven,
 De minnaar wil noch minnaar zyn.’

Geen heil of rouw woont hier beneden;
 't Krygt alles een gedaante in 't onbestendig hart:
 En eene zelfde zaak strekt, naar de omstandigheden,
 Ons dán tot vreugde en dán tot smart.

IMBERT.

Aan Eglé.

De winter keert, vergramd, naar 't barre noorden weêr;
De zon schiet op deze aard' reeds warme stralen neêr;
De roos, die weêr ontluikt, die liefing aller schoonen,
Zien wy van 't prachtig rood reeds d'eersten gloed vertoonen;
De lieve lentegod, aan 't zoele zuid' ontsneld,
Lagcht de aard' hier vrendlyk toe, bedaauxt hier, geurig, 't veld.
Eglé! met hoe veel schoons mag thans natuur al pronken!
Zy word door u deez' stond een dubble pracht geschonken!
De lente is thans meer schoon dan 'k ooit de lente zag...
De dag van uw geboorte is reeds een lentedag!...
Wat zegt het, inderdaad, als niets ons kan bekoren,
Of 't schoon der schepping kwynt of eedler word herboren?
Ach, slechts een zachte band, die 't zoetst gevoel verwekt,
Maakt dat ons starend oog dat edel schoon ontdekt.
Slechts vrindschap... slechts de min, beheerschend ziel en zinnen...
Neen, niets is schoon op de aard' zo lang wy niet beminnen.

Met de eêlste blydschap vreemd, is onze vreugd zelfs smart.
 Natuur zelfs heeft geen kracht op 't ongevoelig hart.
 Zy treft geheel myn ziel; gy dwingt my haar te roemen.
 'k Verjaar u in uw lente alleen met lentebloemen.
 Ik plaats die op uw borst..! dit denkbeeld schonk me alreê,
 In 't plukken van 't gebloemt', de zoetste vreugde, Eglé!
 De liefde doet de bloem met eedler luister pronken;
 Wel hem, die haar u schenkt! wel u, wie ze is geschonken!
 Beklagenswaard' de geen, wien 't grievend onheil drukt,
 Dat hy slechts voor zichzelf' de lentebloempjes plukt!

COLARDEAU.

De wynrank en de olmboom.

Een wynrank, aan haar stut' ontogen,
 Hing kwynende en ter neêr gebogen,
 Verlaten, hulploos, en alleen.
 Een olmboom vlecht haar om zich heen.
 'k Poog,' zegt de brave boom, 'daar 'k zêlf geen vrucht mag dragen,
 Voor 't minst een vruchtbre plant te schragen.'

Bede aan Petrarcha.

Gy, door wiens gouden lier, met tooverkracht begaafd,
 De bloem der jonge en trouwe schoonen
 Wierd aan 't gebied der min verslaafd
 Door onnavolgbre tedre tonen!
 Gy, priester van de liefde en Febus gunsteling!
 Wil uit het doodsch verblyf, waarin nooit zon mag glooren,
 En dat u in zyn' schoot ontving,
 Petrarcha! myne beê verhooren.
 Ik smEEK geenszins aan Cithéré
 Om dien geduchten gloed, die eens u blaakte in 't harte;
 Helaas, zy deelde, tot myn smarte,
 My ook haar wrange gaven meê.
 ô Ja! 'k voel Cypris vuur, 't welk, martlende, u vernielde,
 Petrarcha! zo als gy;
 Ach, smEEK Apol dan ook voor my
 Dat vuur voor mynen zang, 't welk uwen zang bezielde.

DE SCHOSNE.

Leda.

'k Moet dan voor u de cither slaan,
 'k Moet, jonge schoone! u dan doen hooren
 Waarôm de trotsche en fiere zwaan,
 Wier blanke vedren u bekoren,
 Niet met dien zangtoon is bedeed,
 Waardoor het voglenkoor ons streelt?
 Ik had de fabelbeuzelingen,
 Sints langen tyd, vaarwel gezegd,
 Het herdersfluitje weggelegd:
 Ik kon geen minnelied meer zingen.
 Dan, daar gyzelve 'er my om plaagt,
 Moet ik uw bede u wel vergunnen;
 Hoe zou 'k het mondje iets weigren kunnen
 Dat door een teder kuschje vraagt?

In 't zwygend bosch, in schaâuw der boomen,
 Waar de Eurotas, langs bloemen heen,
 Zyn trage golven voort doet stroomen,
 Ging Leda, met den vliet alleen,

Al mymrend, langs zyn groene zoomen.
 Welras omvat de klare vloed
 Die schoonheên, die elks hart verrukken;
 Alreeds scheen haar albasten voet
 Het kristalynen vocht te drukken.
 Onächtzame! uit het schomlend riet,
 Ontdekt een god uw schoone leden;
 Ge ontbloot alle uw bekoorlykheden,
 En Venus zoon schuilt in deez' vliet!
 Maar, schoone Leda kon niets vreezen
 Voor hare deugd, in de eenzaamheid,
 En echter is een bos op 't wezen,
 Een schrik door gantsch haar hart verspreid.
 Zy rukte (bloempje en grasje-ontloken!)
 Het laatst bedeksel van haar leên;
 En, in den klaren vloed gedoken,
 En de armen minzaam uitgestoken,
 Zweeft zy door 't koele water heen.
 Een zwaan vertoont zich aan hare oogen.
 Wat blanke vedren, licht bewogen!
 Wat schoone hals, zo fier-gebogen!
 Ja, Leda, die hem gadeslaat,
 Is van verwondring opgetogen:
 't Vernoegeen siert haar schoon gelaat.

De zwanen zongen ook te voren;
 Virgil doet ons dit klaar verstaan;
 En onze gaêdloos schoone zwaan
 Deed gaêdloos zoete tonen hooren.
 Dan zwemt hy, statig, heen en weêr,
 En vormt in 't water kring en bellen;
 Dan zet hy op een golf zich neêr,
 Die, zagt, hem wiegt, in 't voorwaartssnellen.
 Dan duikt hy, luchtig en gezwind,
 En zwemt van ónder door de stroomen,
 En ziet, op ééns weêr opgekomen,
 Zich dichtër by haar, die hy mint.
 Zie, Leda, hoogst verliefd en teder,
 Zet zich op 't bloemryk strand ter neder;
 De zwaan is daadlyk aan haar zy',
 En Leda strykt, langs vlerk en veder,
 Haar handjes, minzaam, heen en weder,
 En kuschjes, zagt en zoet daarby,
 Vervangen staag dees kozery.
 Hoe kon dees vogel haar bekoren!
 Zyn zang klonk in haar hart, door de ooren;
 Elk kuschje had haar drift vergroot;
 Zy wenscht den zwaan naby te hooren,
 En, zie! hy springt op Ledaas schoot.

Die zege maakt den vogel moedig...
Maar, Leda! wat tooneel! ô goôn!
Door een beweging, vlug en spoedig,
Stelt ze, onvrywillig, klaar ten toon
't Aanminnigst deel van al haar schoon!
De zwaan, (Jupyn, om klaar te spreken)
Richt daadlyk zich in andren stand,
En, schoon zich Leda tegenkant,
Ze is echter ras, met vreugd, bezweken;
En Ledaas boezem, blank en malsch,
Omvlecht de zwaan met zynen hals.
Zy opent, in dit minlyk spelen,
Haar mondje, als haar de vogel kuscht;
Terwyl zy, bevende en ontrust,
Met zwakke hand, hem teêr blyft streelen.
Zyn vleugel, die haar schoonheên dekt,
Trilt, klappend, door het zoetst genoeg;
Zie hoe zy zich te samen voegen,
Daar ze aan zyn' lust ten doel verstrekt.
Haar kusschen, minder koel, meer teder,
Betoonen haar' ontstoken gloed;
Haar blanke borst zwoegt op en neder:
Begeerte en wellust jaagt door 't bloed;

Daar ze aan haar natgekuschte lippen
Een' kreet van wellust voelt ontglippen.

Vind gy wellicht dees schildery
Te stout van kleur, in schets te vry,
Denk dat de fabel, vlug geschreven,
Myn los penseel heeft voortgedreven.
Ik schilder 't geen zy heeft gezeid;
Doch zy vergat ons óók te melden
Dat laster en kwaadsprekendheid,
Door gantsch het waereldrond verspreid,
Elk Ledaas minnary vertelden.
Het zwanenvolk, na dit verhaal,
Dacht de eigen eer zich waard' te wezen,
Zyn trotschheid was in top gerezen,
Het snoefde op zulk een zegepraal.
De vrouw is ydel, wuft van zinnen:
'Er was noch water, stroom, noch vliet,
Waar alle jonge zwemsters niet
De zwanen zochten, om te minnen.
Het voorbeeld kwam ten hemel af;
Maar 't schelmsche godendom, verbolgen,
Schoon 't ons het slechtste voorbeeld gaf,
Wou door geen menschen 't na zien volgen.

Jupyn, die alles had doordacht,
Zag van dien smaak 't gevaar voor oogen:
De zwaan, de zangkunst ras ontogen,
Derfde, in den zang, geheel haar kracht.

DE PARNY.

Op Cotin.

Myn hatren kantten, boos, in duizend valsche trekken,
In snoode lastertaal, zich, vruchtloos, tegen my,
Opdat ik elk ten spot zou strekken.
Cotin, die wyzer is dan zy,
Wist korter weg daartoe te ontdekken:
Hy doet my schryver zyn van zyne rymlary.

BOILEAU.

Genot.

'k Dorst, t'onrecht, door myn' vloek, ô zoete liefde! u hoonen;
 Wat zyn die plagen toch, die gy ons lyden doet,
 Wanneer, om onze trouw te loonen,
 Eén oogenblik van vreugde eene eeuw van smart vergoed?
 'k Heb Iris hart verzagt: 'k mogt haar in de armen prangen,
 Dat voorwerp van myn teêr verlangen,
 Zy, die gevoeleloos, die wreed myn' wensch weêrstonde,
 Zy laat door 't zoetst genot myn' tedren gloed my blusschen;
 Ze ontsteekt me op nieuw, door duizend kusschen,
 En myn verrukte ziel zweeft, dolende, op myn' mond.
 Wat wellust heb ik al genoten!
 'k Voel noch haar lipjes, half ontsloten;
 'k Zie noch haar mondje, rood van kleur;
 'k Zie noch haar wangen minzaam blozen;
 'k Smaak noch haar' adem, zoet van geur,
 Gelyk de geur der schoonste rozen.
 Ik voelde op eens myn' geest verward:
 Een zagte kwyning sloop me in 't hart.

De liefde en 't zoetst vermaak sprak, vonklende, uit onze oogen.

Ons hart sloeg dubbel snel, ons zintuig was ontgloeid;

Wy, aan elkanders hart geboeid,

Wy zochten 't hoogst genot van 't godlyk minvermogen.

Myne Iris liet, vervoerd, en weêrloos door gevoel,

All' haar bekoorlykheên aan myne drift ten doel.

Haar stugheid scheen haar gantsch te ontwyken,

En de ingetogenheid ontweek my ras geheel.

Wat kozery! wat zoet gestreel!

Wy voelden onze kracht bezwyken;

Een onuitspreekbaar vuur doorgloeide haar en my;

Ons ligchaam smolt in één en onze zielen tevens;

Wy smaakten door elkaêr de zoetste vreugd des levens,

Steeds onbekend aan hem, die minder mint dan wy.

PIRON.

Op eene slecht geteekende beeldtenis, welke men van my had vervaardigd.

Boileau, in 't heeklen groot, ziet ge in dees wezenstrekken.

‘Hoe! hem! dat scherp vernuft! waaröm dat naar verdriet,

Dat we in zyn beeldtnis klaar ontdekken?’

Omdat hy zich, helaas! zo slecht geteekend ziet.

BOILEAU.

De stem der natuur. *In drie zangen.*

De Fransche dichter zegt: 'Myn oogmerk was in dezen zang de voornaamste waarheden aan te wyzen van eene algemeene zedeleer', die ten allen tyde het menschelyk harte is ingeprent. De reden, waaröm ik dezelve DE STEM DER NATUUR noeme, is lichtelyk te gissen. Het beschouwen van de schepping doet het geloof aan *het bestaan van God*, en het vertrouwen op hem, in ons ontstaan; dit geleid ons tot *de deugd*; en de deugd, op deze aarde hare belooning niet erlangende, doet ons aan *de onsterfelykheid der ziel* geloven.'

Men ontmoet in dit dichtstuk, ongetwyfeld, verhevenheid, gevoel en dichterlyken geest; het is gewis de uitboezeming van een deugdzaam hart. Het ware echter te wenschen dat de Fransche dichter in zyn werk meer eenheid, meer samenhang had gebragt, en dat zyn styl nauwkeuriger ware. Wy hebben ons, in onze overzetting, eenige kleine veranderingen veroorloofd, die wy onvermydelyk oordeelden.

De stem der natuur.***Eerste zang.*****Het bestaan van god.**

ô Gy, door wien de tyd zyn' loop zich zag beschoren,
 Die 't ruim heeläl besloeg, toen niets noch was geboren;
 Die in uzelv'-alleen, daar niets uw magt ooit stuit,
 Den oorsprong en 't bestaan, 't begin en 't eind' besluit!
 Uw onverwrikbre troon is voor den mensch verborgen;
 Maar door wat wondre magt, door hoe veel tedre zorgen,
 Doet ge ons 't verbysterd oog op al uw grootheid slaan!
 Wat schouwspel!... ô Natuur! het wyst me uw' Oorsprong aan!
 't Is alles aan zyn' wil verbonden;
 Myn hart gevoelt hem t'allen stonden...
 Maar wie, wat is die God? Hoe dwaas beslissen wy!
 Vaak word der menschen drift door ons hem toegerekend!
 Ja, geest der waarheid! ja, hoe spoorloos dit ook zy,
 't Penseel der dwaling heeft gedrochtlyk u geteekend.

Het bloed stroomt tot uwe eer in dat rampzalig oord,
Alwaar Pizarroos woên, waar Cortez elk deed beven.

Door zinlooze yveraars, door dweepzucht aangespoord,
Wierd eens te Lissabon, te Goa, 't zwaard geheven
Om, in uw' naam, aan 't kroost eene andre leer' te geven

Dan die, door de oudren voorgeschreven.

Dat volk, dat u aanbad, gekweld door dwinglandy,
Waant, door dien dwang misleid, dat ge u slechts wilt doen vreezen;
't Waant u onmenschlyk, wreed, zo zwak als zy te wezen;

Ach, zie hun dwaling aan met teder medely'!

Hoe verre is 't niet van u door dwang ons te overheeren!

ô Neen, door wreed geweld verstaalt gy 't harte niet;

Laat dwang zich door den slaaf doen eeren,

't Is liefde al 't geen uw kroost u bied.

Een ander zoeke uw magt in felle donderslagen;
Verwoesting, ramp op ramp, en duizend wreede plagen

Leere aan 't versteende hart zyn' pligt en uw gebod:

In weldaên, zonder tal, ziet u myn oog, ô God!

Als ons de schoone lente in zoelen daauw doet baden,

De zomer, in gebloemte ryk,

De herfst, met milden oogst beladen,

Ons van de vruchtbare aard' verstrekt ten liefdeblyk;

Of komt de wintervorst der kruiden groei weêrstreven,

Om de aard', thans uitgeput, haar krachten weêr te geven;
 Ja, in den ochtendstond, zo treffend en zo zagt,
 By 't helder licht des dags en in de koele nacht,
 Myn offer word altoos, vol liefde, aan God gebragt,
 Wiens aanzyn steeds natuur verrykt met dubble pracht.

Ontelbre werkingen doen, op Gods wys begeeren,
 De schepping, de natuur bestaan.
 In een onmeetbaar ruim, doet de een de radren keeren,
 Waardoor de loop zich vormt van zon, en star, en maan,
 Wier wondren, juist gang, wy als geheimen eeren,
 Door 's menschen stikziend oog nooit zéker na te gaan.
 Door andre werkingen, zien we uit het diepst der meiren
 Dien dichten damp gevormd, die langzaam luchtwaarts trekt,
 Om dáár in heilzaam vocht voor de aarde te verkeeren,
 Dat, op der bergen top, met glansryk ys bedekt,
 Waar steeds de wintervorst schynt, bibbrend, rond te waren,
 Het ys tot vocht hervormt; en, daar dees vochten paren
 En vlieten naar beneên, word weêr de dorstige aard'
 Gelaafd door 't heilryk vocht, dat haar verkwikking baart.

God doet voor zynen troon zyn trouwe dienaars treden;
 Door één' geduchten wenk word elk zyn' pligt gezeid;
 En zyn onsterflyk kroost, liefde en gerechtigheid,

Baart op zyn' wenk, in 't hart des sterflings, hier beneden,
 't Vermaak, waardoor hy juigcht, de smart, waardoor hy schreit.

Terwyl een wreede zorg, in trotsch vergulde zalen,
 Der ryken hart verteert, hen naauw' laat ademhalen,
 Doet hy in stulp en hut de vreugde nederdalen.

Door hem verkwikt de slaap den braven, rein van hart,
 Terwyl door wroeging, angst, door siddring, en door smart,
 De booswicht, in de nacht, gestaâg word voortgedreven;
 Die, daar hem de eenzaamheid doet beven,
 Al hygend waart in 't rond', door wroeging steeds omgeven,
 Die hy in 't harte voelt en om zich heen ziet zweven.

God, meer bedroefd dan gram om 's menschen euveldaên,
 Doet ter verbetering slechts zyn felle roede ons slaan.
 Hy, wrok voên als de mensch..! dit denkbeeld zou hem hoonen:
 De kwelling van den haat kan in geen godheid wonen.

De strenge waarheid, die zyn wetten heilig maakt,
 Ontsluit voor zyn gezigt het boek van 's menschen leven.
 Dáár staat der braven naam, der boozen naam geschreven,
 De deugd ons onbekend, de deugd door ons verzaakt,
 Het weinig goeds, door ons bedreven,
 Ja zelfs de kleinste wensch, hem steeds bekend geraakt.

ô Valsche smeder van de onzinnigste vertogen,
 Bedrieglyk redenaar, vaak 'sterken geest' genaamd!
 Die, daar gevoelloosheid haar' damp rondöm u aêmt,
 Het nare beeld des doods, in u, ons stelt voor oogen!
 Die zoete eenstemmigheid, die ge in de schepping ziet,
 Toont' u van haar bestaan dan de eedle bronwel niet!
 Wat schoon uw oog ook moge ontwaren,
 Ge ontdekt den Schepper niet van al dit schoon, ô neen!
 Ja, dán, wanneer natuur, als door zichzelf bestreên,
 Haar felle krachten toont, en, daar zy niets blyft sparen,
 Het aardryk splyten doet, de landen scheurt van één,
 Het treffend schoon misvormt, dat zy-alleen kon baren,
 Dan blyft, in all' die schrikbaarheên,
 Uw oog 'er nôch gerust op staren?...

Maar zo de kleinste vouwe uws harte ons ware ontbloot,
 Beroofd van 't valsche kleed der trotsche veinzeryë,
 Licht zag men dat de vrees, die helsche razernyë,
 Het bitterste vergif u staâg in 't harte goot.
 Hoe vele elendigen zien wy niet steeds voor oogen
 Die, heimelyk bestreên door eindelooze smart,
 Van 't yslyk ongeloof het heilloos recht betogen,
 Dat zelfs weêrsproken word door hun gefolterd hart!

Wat is 't vooruitzigt zoet voor 't oog van God te treden,
 Geleid het pad der eere ons voor zyn' troon! Wat vreugd
 Voor d'eedlen sterveling, die hem heeft aangebeden,
 Dat God getuignis draagt van zyn verheven deugd!
 't Geluk is steeds zyn deel. Als schatten hem omringen,
 Hoe ryk is dan zyn hart, daar hy die récht geniet,
 Daar hy tot hulp verstrekt aan arme stervelingen,
 En daar de erkenenis den reinsten dank hem bied!
 Zyn hulp vloeit, onbemerkt, steeds in der schaamlen woning:
 God ziet het: dit voldoet: dit strekt hem tot belooning.
 Gelaten in den ramp, fier in den tegenspoed,
 Ontdekt hy in 't verschiet slechts daarvan 't wreed vermogen;
 Met ongefronst gelaat en ongesloten oogen
 Zag hy gerust al de aarde ontzinken aan zyn' voet.
 In d'afgrond neêrgestort, waar de armoê wreed moet lyden,
 Door liefde en vrind verraên, daar álles hem ontvlood,
 Ontëerd, verwezen zelfs, en voor altoos ontbloot
 Van de achting, die men steeds aan de onschuld toe moest wyden;
 Ten kerker neêrgestort, waarin nooit daglicht dringt,
 Steeds worstlend met de boei, waarin hy zich zag klinken,
 Van ieder wreed verächt, van aller haat omringd,
 Gedoemd om tot zyn dood de wrangste gal te drinken;
 Op 't krankbed uitgestrekt, waar, met ontvleeschde hand,
 De dood, die ras hem treft, zyn' pyl reeds richt en spant,

Knelt hy zyn handen saam en strekt die naar den hoogen.
Wat wondre tooverkracht, wat godlyk groot vermogen!
Hy roept den hemel aan, terwyl hem de aarde ontzinkt,
En al zyn leed vliegt heen, daar uit zyn stervende oogen
Noch een verjongde straal van hoop en blydschap blinkt!

De stem der natuur.***Tweede zang.*****De deugd.**

'k Hoor door den vrygeest vaak dees morring aangeheven:
'Wat deugd heeft toch natuur den sterfling voorgeschreven?
Ik zie de luim des tyds, 't gebruik van ieder land,
De wet en de overheên alöm bevelen geven:
De deugd van ieder mensch hangt af van zynen stand.
Zie hoe 't vooroordeel steeds zich blindlings kan doen eeren!
De dwaling baart het goede en 't kwaad' naar haar begeeren;
Vorstin van ieder volk, vol onstandvastigheid,
Is zy 't, die Chinaas priesterscharen
De wreedste foltering bereid,
Daar zy den kloosterling, in schaduw' van de altaren,
Steeds vreedzaam leven doet, onkundig en verblind;
Die met een' duren eed zich aan de rust verbind,
En die den hemel zweert aan de aard' geen nut te baren.

Hier wet men 't moordend staal, gespoord door zinlooze eer;
 Dáár zygt de gryze wilde in d'arm zyns zoon ter neêr,
 Die hem het hart doorstoot en dien hy hoog blyft roemen. -
 Ja, dorst men roovery niet oudtyds kunst benoemen?
 Wierd niet in Griekenland een snoode school gesticht,
 Waar elk hierin wierd onderricht?
 En, daar men zich volleerde in hoogst doemwaarde zeden,
 Wierd niet van 't schandlykst kwaad daar 't zinbeeld aangebeden?

Waaröm de reden toch met zulk een kracht bepleit?
 Strekt zy ons ooit ten nutt'? bestiert zy onze daden?
 Stelt zy het hart gerust, dat, door onzekerheid
 Op 't grievendste gekweld, steeds is met angst beladen?
 Och, zo men 't schoon der deugd de drooge reden vraagt,
 Hoe flaauw is dan het licht het geen zy kan verspreiden!
 Men waant dat zy ons leid... 't gebruik zien we ons geleiden:
 Het is gewoonte-alleen, wier boei men eindloos draagt.'

Hoe, 't redenlooze vee ziet door zyn' aart zich leeren,
 Door 't ingeprent gevoel zien wy het vóórgelicht;
 En slechts een dom gebruik zou d'eedlen mensch beheeren!
 Hoe, deugd is ydelheid, die wy ten onrechte eeren,
 En dwaling is 't alleen, die deugd en ondeugd sticht!...

ô God! ô groote God! gy immers leid myn schreden,
 Uw goedheid licht my vóór en baart my zaligheden.
 Myn leven is uw gunst, myn heil bekroont uw' wensch.
 Doet, van de wieg af aan, in 't harte van den mensch
 Zich geen geheime stem van recht en onrecht hooren?
 Waar leeft de booswicht toch aan wien geen blos ontvlied?
 Die, daar hy in zyn hart zó sterk een stem kan smooeren,
 De wroeging nimmer kent, en altyd rust geniet?
 Zie een' elendigen, met schuld en angst beladen,
 Die nergens schuilplaats vind, steeds door zichzelf' bestreên:
 De straf volgt, waar hy vlugt, zyn schreên,
 Daar 't hart hem eindloos doemt voor áll' zyne euvel daden,
 En 't oog hem die vertoont, steeds met meer yslykheên.
 Maar zie 't oprecht gelaat met blydschap overtogen,
 Zie, welk een zoete rust straalt uit der braven oogen!
 Hoe schittrend blinkt de warme traan,
 Hoe treffend is het vuur uit zyn gelaat te lezen,
 Wanneer een waar gevoel voor deugd en eedle daên
 Zyn oog tot schreijen dwingt, een' gloed vormt op zyn wezen!
 Van waar die warme drift, die 't edel hart bewoont,
 En die verrukkingen, die 't sprekend oog ons toont?

 'Er is een groote wet, ze is edel en verheven,
 Een wet, die steeds ons leert dat nimmer straffeloos

De mensch misdadig is en boos:
 Deze onuitwisbre wet is door Gods hand geschreven;
 't Is niet in marmer, dat vergaat,
 Maar 't is in 't menschlyk hart, waar zy geschreven staat.
 Dáár klinkt een sterke stem, die nimmer is te smoooren:
 Het is de redenstem, dáár door geen dwang gestuit,
 't Is weêrgalm der natuur, die eindloos zich doet hooren...
 'Aanbid uw' Oorsprong steeds!' roept ze uit:
 'Mín uw' natuurgenoot, strek hem ten nut te gader;
 Wees billyk, wees oprecht, en steeds tot deugd gezind;
 Wees ouderminnend zoon en openhartig vrind,
 Wees teder echtgenoot en kinderlievend vader.'
 Dáár is 't, in 't menschlyk hart, waar, van vooroordeel vry,
 De deugd haar beeldtnis schetst, ontbloot van pralery.
 Dáár word, door streng verwyte, de booswicht toegefpoken:
 Hy word ontroerd en beeft... en, God ziet zich gewroken.
 ô Vrome hemeltelg! ô rein gevoel van 't hart!
 Gy zegt my: 'Volg de deugd, steeds in u opgerezen;
 'Der boozen haat zy door uw braafheid stout getart:
 'Eer de inspraak der natuur, dán eert ge uw Opperwezen!

 ô Deugd, die op elks hart uw rechten gelden doet,
 Die steeds u, van alôm, vereenden lof ziet geven,
 Ja, die zelfs de ondeugd dwingt dat ze achting voor u voed!

Wat zyn uw krachten groot! wat is uw recht verheven!
 Dat Brutus tegen u al dondrend zich verzett',
 Dat elk hem vry de deugd verbeelding noemen hoore,
 Hy mint, zyns ondanks, u; hy eert uw groote wet,
 En offert zelfs zich op, opdat hy u bekore!
 Held Herkules, door wien de booswicht word vermand,
 Ziet, door uw kracht-alleen, zich by de Grieken eeren.
 Gy blyft Lukretia de kuische borst beheeren,
 Terwyl, voor Venus, Rome een schandlyk offer brand.
 Uw aanblik, koel en kalm, doet snoodäarts steeds verbleeken,
 Vernielt den laster straks, en logenstraft zyn stem.
 Uw roem, die nooit bezwykt, spot met de valsche treken
 Des booswichts, die u haat, en zegepraalt op hem.
 Gy voert by vorsten zelfs steeds onbedwongen reden',
 Met vaste en eedle taal schryft gy hunn' pligt hen vóór.
 Gy regelt onze drift en onze zinlykheden,
 En schenkt de rust te rug aan 't hart, dat haar verloor!
 Wat sterfling aarzelde ooit zich gantsch u toe te wyden,
 Wanneer slechts de ondeugd, die uw' roem u durft benyden,
 En steeds naar d'eedlen lof, dien ge u ziet geven, haakt,
 Niet vaak, met valsche stem, uw stem had nagemaakt?

De stem der natuur.***Derde zang.*****De onsterfelykheid der ziel.**

De brave, vaak op de aard' door droefheid neêrgebogen,
 Richt, smeekende, zyn stem naar 't Godlyk Alvermogen.
 'Waaröm,' dus roept hy uit, 'waaröm my wreed misleid?
 Waar vind ik thans de vreugd, me in ryke maat voorzeid?
 Steeds folterend bestreên door onuitstaanbre smarte,
 Streelt, zelfs door de eedle deugd, de blydschap naauw'myn harte!
 ô God, weldadig God! wiens wys bestier ik eer',
 Wiens magt geen sterfling kent! ô onbegryplyk Wezen!
 Ploft dan een bliksemschicht den booswicht niet ter neêr?
 Moet voor uw wraak, ô God! de schuldige niet vreezen?
 Hy juigcht! hy zegepraalt, en ik, door ramp bestreên,
 Ik, die uw magt aanbid, ik lig in 't stof en ween!...
 Maar, door wat zoete stem hoor ik my troost gegeven!
 Zy zegt; 'Er is een ander leven!

Ja, na een' korten slaap alleen,
 Zien wy een perk gesteld aan 't onheil, dat wy dragen;
 De onweêrbare arm des doods houd ons weldra omslagen,
 En wy, wy zien den dag van onze ontwaking dagen.'

Hoe! is 't eene ydle hoop, die hem vertroosting gaf?...
 Natuur zwygt op die vraag, en schynt verstomd te wezen.
 Een nare stilte heerscht in d'omtrek van het graf...
 ô Vader van den mensch! ô Goedheid, nooit volprezen!
 Wat ook uw wil moog' zyn, hy strekt my tot een wet.
 Maar, zo uwe oppermagt, door niets ooit perk gezet,
 De grootsche onsterfelykheid bestemt ter deugdbelooning,
 Zo hy, die in zyn' loop op de aard' zich roemryk kweet,
 Na 't eindigen des stryds, zyn' lauwer ziet gereed,
 Zie gunstig dan, ô God! myn tedre pligtbetooning;
 Schenk aan den zwakken mensch, door 't kwaad bestreên, verschooning,
 Als, by een' braven levenstyd,
 Hy eenen dag u bied, aan de ondeugd toegewyd.
 Wie onzer, groote God! was altyd vroom van zeden?
 Wat sterfling gaf, op de aard', van ondeugd nimmer blyk?
 Helaas! het deugdzaamst hart word vaak door 't kwaad bestreden,
 En, waren wy volmaakt, dán waren we u gelyk.

Zy beven, zy, die snoodaarts! beven,

Wier hart door 't gif des haats doorknaagd is en vergeven;
 De trotschäärts, die, door waan en blinde drift geleid,
 Steeds spotten met hunn' God en zyne almogendheid;
 De valschäärts, laag van ziel, verraders hunner vrinden;
 De ondankbren, voor de hulp van hunne redders koel;
 En zy, wier steenen hart, ontbloot van 't minst gevoel,
 In 't groot gewrocht van God geen grootheid weet te vinden.
 Maar gy, in 't levensperk door hoop en deugd geleid!
 Vrees niet voor 't alziend oog van uwen God te treden.
 Gy, die zyn' toorne ontsteekt en u zyn wraak bereid!
 De wroeging, die u moord, straft reeds u hier beneden.
 Hém slechts wacht heil en vreugd, die schuldloos leeft op de aard',
 En door de wroeging word gespaard.

Tracht rechter van uzelv' in ieder zaak te wezen.
 Sprak nooit tot u de stem, die steeds de snoodaarts vreezen,
 Daar zy hun gruwlen hen verwyf?
 Bemint ge uw' God, uw land, zyn wet, ten allen tyd'?
 Hoort gy de deugd en de eer steeds in uw' boezem spreken?
 Sprak steeds dáár 't medely' met 's naasten wreede smart?
 Deed steeds zyn ongeluk uw tedre tranen leken,
 En vond de droeve altoos een rustplaats aan uw hart?
 Waart gy voor andren, voor uzelfen, steeds rechtvaardig?
 ô, Door dees deugden ryk, baar' niets u vrees, ô neen!

Gy zyt het loon der deugd, gy zyt haar' lauwer waardig...
 De toekomst wekke schrik... maar aan den schelm alleen.

Eens zal deze aardsche droom verdwynen;
 Eens word des menschen drift, zyn wensch, zyn zwakte en kracht,
 Zyn korte vreugd, zyn wreede pynen,
 Begraven in een duistre nacht.
 Maar, door Gods groote gunst ten hemel ingetogen,
 Hervind zich de eedle mensch dáár voor zyn' Scheppers oogen.
 Dáár word, door de Oppermajesteit
 Ons 't groot geheim ontdekt, waardoor hy, op deze aarde,
 Die evenredigheid, die wondre werking baarde;
 De keten, die alom, door 't groot heelal verspreid,
 Eertyds ons oog ontging, zien wy ons dáár ontdekken;
 Dáár ziet men all' wat hier beneên
 Die wondre mengling kan verwekken
 Van deugd en ondeugd, van vermaak en tegenheên.
 Men ziet waaröm de mensch, van dwaling steeds omgeven,
 De waarheid snood verbant, haar nuttige inspraak derft;
 Waaröm de deugdzame, in dit leven,
 Zich wreed miskennen ziet en vaak vergeten sterft;
 Waaröm de onschuldige, bespot, gehoond daarneven,
 Slechts haat en snooden laster erft;
 Waaröm de godsdienst, hy, uit hemelzaad geboren,

Van 't huigchlend bygeloof zo vaak een offer is;
 Waaröm men vaak den schelm, omringd van praal, ziet gloren,
 En d'edelen van ziel ten prooije aan droefenis.

ô Goedheid, die ik min! 'k zy ras aan de aarde ontheven!
 ô Vader der natuur! myn God! myn Rechter! gy,
 Door wien de sterfling leeft, die door uzelv' moogt leven!
 Uw hemel open' zich voor my!
 Van angst en vrees ontbloot, zal 'k juigchend zelfs ontslapen.
 Myn hart beveelt my 't oog op 't ver verschiet te slaan;
 'k Ben, zegt het my gestaâg, voor de eeuwigheid geschapen;
 't Gevoelt in zich het zaad van een hernieuwd bestaan.
 Wat zeg ik? mag de mensch op de aarde 't leven smaken?
 ô Neen, 't is hier een droom: de dood doet ons ontwaken.
 Onzigtbre geest! myn ziel, door wie myn ligchaam werkt!
 Verbreek het stofflyk deel, dat noch u houd omsloten,
 Dat uw vermogen boeit, dat uwe kracht beperkt,
 Wees vry! streef naar den God, uit wien gy zyt gesproten.
 Zo heft zich de aedlaar op, neemt een verheven vlugt,
 En zweeft, aan de aarde ontvloôn, naar 't hoog der ruime lucht.
 Verhef u, ô myn ziel! streef naar uw' grooten Vader,
 Hy wacht, hy wenkt u reeds; treê toe, streef voort, kom nader!
 ô Dood! dat ras uw schicht my aan deze aarde ontrukk!
 Sla toe, ik tart uw magt, ik zal uw woên niet keeren:

Laat vry myn stoflyk deel, op de aard', tot asch verteeren,
Myn ziel streeft, ongeboeid, naar d'Oorsprong van 't geluk.

LEONARD.

Het woord eens ouden.

Wat doet ge, ô wyze Karneadus? -
'k Deel in dit gasthuis, de aard', gestaâg in ieders lot:
Ik ween 'er steeds met elken kranken,
En 'k lagch 'er steeds met elken zot.

FRANÇOIS.

Op Italiën.

Wat kan men in Itaalje vinden?
 Gebrek, en hoogmoed steeds daarby,
 Geen gulheid, vele vlejjery,
 Veel loosheid en veel valsche vrinden;

Veel heeren, door hun namen groot,
 Gehuist in prachtige vertrekken;
 Veel luiäarts, veel doorluchte gekken,
 Gewoonlyk zonder geld en brood.

Nooit, nooit is my dat land behaaglyk,
 Hoe zeer natuur 't haar gunst ook toon';
 't Schynheilig volk verdooft dat schoon,
 En maakt me Italië onverdraaglyk.

Dat vruchtbaar land, den paus ten pryz',
 Ziet slechts door duivels zich bewonen,
 Die (kan men zulk een fout verschoonen?)
 Veroordeeld zyn naar 't paradys.

VOLTAIRE.

De Vliet.

'k Was voor de min geboren,
En, ach! zy wrocht myn smart!
'k Mogt Silvia bekoren
En ik verloor haar hart!
ô Blydste vreugd myns levens,
Die 'k nimmer weder smaak!
Waarôm ontvlood my tevens
Met u 't herdenken niet aan zulk een zoet vermaak!

Zie hier door rots en boomen
Het helderst water vliên;
Ach, 'k heb aan deze stroomen
De ontrouwe vaak gezien!

In deze stille streken,
In zoele zomernacht,
Heeft liefde, in 't groen geweken,
De schoonheid vaak gewacht.

Wanneer de winden zwegen,
Dan deed haar tred tot my
Het blaadje, in 't bosch, bewegen,
En 't minnend hart sloeg bly!

Wat zagte toonäkkorden
Gaf 't ruisschen van den vliet
Myn meisjes zoete woorden
En 't klinkend kuschje niet!

In deze schoone streken
Verschyn ik keer op keer;
'k Wil hier de ontrouwe spreken,
Maar, ach! zy komt niet meer!

ô Vlietje, zo ge, in 't stroomen,
De trouwlooze eens mogt zien,
Zeg haar, dat, aan uw zoomen,
Om haar myn tranen vliên!
ô Blydste vreugd myns levens,
Die 'k nimmer weder smaak!
Waarôm ontvlood my tevens
Met u 't herdenken niet aan zulk een zoet vermaak!

LA HARPE.

De pylen der liefde.

Ik volgde een vlietje, groen van zoomen,
Dat, kabblend', door de velden liep,
En 't bragt my, met zyn blanke stroomen,
In 't boschje, waar de liefde sliep.

Zyn pylen lagen op de bloemen,
Zyn pylen, vol van zoet venyn;
Een ander moog' hun wreedheid doemen,
'k Bemin hen steeds, hoe wreed ze ook zyn.

Maar 'k zag dat all' hun lichte veëren
Geheel verschilden van elkaêr,
En 'k giste en raadde duizend keeren
Wat hier van toch wel de oorzaak waar'.

De liefde ontwaakt: myn leden trillen.
'Myn vrind!' dus sprak hy gul my aan:
'Waaröm dees vedren dus verschillen
Doe ik, met vreugd, u straks verstaan.

Ik kies, om hén te doen verlieven,
 Die, minnenydig, geenszins teêr,
 Door achterdocht hun schoonen grieven,
 De pylen, met eene uilenveêr.

Moet ik een' Epikuur' doorbooren
 Wiens koude ziel nooit teder wierd,
 Dan heb ik dezen pyl verkoren,
 Met musschenvedren opgesierd.

Vermeetlen krygen aedlaarsveêren.
 'k Heb voor den zot, die strikken spreid,
 En alle schoonen wil verneêren,
 Een' pyl met paauwenpluim bereid.

Als ik een' herder wil doen blaken,
 Wiens trouwe liefde nooit bezwykt,
 Dan is de pyl, die hem moet raken,
 Met tortelveêrtjes slechts verrykt.

Ze is schoon, zy zou my 't meest bekoren...'
 'Och,' riep ik uit, 'och, zoete min!
 'k Heb Iris liefde en trouw gezworen:
 Dien pyl dreeft gy myn' boezem in!'

BRET.

Het testament, door Ezopus verklaard.

Ezopus, zo men zegt, was, om zyn groot verstand,
't Orakel van gantsch Griekenland.
Hy had méér kunde alleen dan all' de Atheensche raden.
Zie hier een proefje zyner daden,
Dat blyk van 't snedigst oordeel draagt
En aan den lezer licht behaagt.

Een man, die zich door d'echt drie dochters zag geschonken,
Ontdekte in ieders aart een ánder groot gebrek;
Daar de een behaagziek was, de tweede veelyds dronken,
De derde bovenmaten vrek.
Dees man deed, naar den last der wetten,
Zyn testament op zegel zetten,
En schonk zyn kroost al 't goed: elk kreeg een derde deel;
Hy gaf de moeder ook zo veel

't Geen haar de kindren moesten geven
Zo dra niet een van hen het erfgoed meer bezat.
De vader sterft; wat schriklyk leven!
Men vliegt naar 't testament, dat aller lot bevat.
Men leest, men tracht den zin te slypen,
Opdat men recht de mening vind';
Maar 't is vergeefs: wie kan begrypen
Dat dan eerst, als niet eenig kind
Het erfdeel meer bezit, aan hen thans toegewezen,
Door hen, de weduw, (zo zy lezen)
Háár erfdeel moet zyn toegeteld?
Dat middel dient niet aangeprezen:
Wie kan betalen, zonder geld?
Wat wilde toch haar vader zeggen?
Hoe de advokaten overleggen
En eindloos kibblen met elkaêr;
Hoe zy de zaak ook plooijen mogten,
En keeren in ontelbre bogten,
Zy vonden niet het geen zy zochten,
En wierpen slechts hun muts 'er naar.
Zy zeiden dan tot de erfgenamen:
'Men denke aan 't ovrig' niet: verdeelt uw goedren samen.
Dat elk der zustren zich verbind'
De weêuw een derde deel te geven

Van 't geld, dat haar behoort, in 't testament beschreven,
 't En zy ze een rente beter vind,
 Waardoor ze een zekre fom, gedurende al haar leven,
 Elk jaar ontfangt, van ieder kind.⁷
 De zaak wierd dan aldus besloten.
 Men maakte straks een drietal loten.
 Hy, die het eerste lot trok, had
 De druivenperssery, de wyngaards, kuip en vat,
 Het glas- en zilverwerk, benevens
 Een' voorraad van den besten wyn;
 Den kok, de keukenmeid, en tevens
 Al 't geen de slempery van eenig nut kon zyn.
 Men kreeg door 't volgend lot alle ydle praalvertooning:
 't Gaf ryke meubelen, een vorstelyke woning;
 't Gaf kostbre kleederen, juwelen van waardy,
 Borduursters, kameniers, gesnedenen 'er by.
 Het derde lot gaf boerdery,
 Ploegössen, kudde, veld en landen,
 En akkerlieden, rap van handen.
 't Is alles thans gereed, maar, eer men 't loten waagt,
 Bedenkt men dat het lot hier licht een pots kan spelen,
 En elke zuster juist bedeele
 Met dat, het geen haar 't minst behaagt.
 Men koos dus, na men 't goed waardeerde,

Veelliever 't geen men meest begeerde.
 In 't wydvermaarde Athene ontstond dit vreemd geval.
 By arm en ryk, ja overäl,
 Wierd deze schikking hoog geprezen.
 Alléén Ezopus vond, dat, na veel tydverspil,
 Men geenszins had verstaan het geen men had gelezen,
 En dat dees schikking streed met 's vaders laatsten wil.
 ‘Zo de overledene,’ dus sprak hy: ‘waar' herrezen,
 Hoe zou hy Attika met wreed verwyf belaên!
 Hoe! 't volk, dat naar den roem durft staan
 Van 't schranderst volk van de aard' te wezen,
 Verstaat, helaas! den echten zin
 Eens heilgen testaments zo min!’
 Nu ging hy zélf het goed verdeelen:
 Hy schonk elk meisje 't lot, dat meest haar tégenstond,
 Waarín zy niet één stuk naar haar behagen vond,
 En 't geen dus ras haar moest vervelen.
 't Geen hy 't bekoorziek meisje schonk
 Was 't all' waarnaar de drinkster haakte;
 Hy gaf het land en 't vee aan haar, die gaarne dronk,
 De gierige all' wat kosten maakte.
 Dus handelde de Frygiaan;
 Terwyl hy klaar bewees, dat niets kon zyn verkoren
 Dat méér de dochters aan zou sporen

Om van haar erfgoed zich te ontslaan.
 Hy dacht dat ras haar geld het voordeel haar zou baren
 Met een' fatzoenlyk' man te paren;
 En als niet een van haar het erfgoed meer bezat,
 't Gedeelte, in 't testament beschreven,
 Door haar de weêuw moest zyn gegeven.
 't Volk, tot verwondring aangedreven,
 Verbaasde, omdat een man een juister oordeel had
 Dan all' de rechters van de stad.

LA FONTAINE.

Op twee zusters.

'k Zie Chloris bloeiend schoon ten hoogsten top gerezen,
 'k Zie Venus treffend beeld in jonge Rozalyn.
 Ja, beider schoonheid zy geprezen;
 Myn hart, dat beiden mint, voelt dubble liefdepyn.
 Bied een van tweeën me aan, zo ik getrouw moet wezen,
 Doch voeg my beiden toe, zo ik trouwloos moet zyn.

DE LILLE.

Aan Eglé.

Ik hoor de tedre tortel klagen,
Die 'k op het buigend takje aanschouw'.
De liefde is oorzaak van haar plagen,
De liefde is oorzaak van myn' rouw;
Haar gade ligt op 't veld verslagen,
En, ach! Eglé is me ongetrouw.

Zy zwoer my honderdwerven, teder,
Dat steeds haar min my waar' bereid:
Zy stort me in bittre smarte neder,
En 'k was ten top van vreugd geleid.
Geef, wreede Eglé! uw hart my weder,
Of wel myne onverschilligheid.

FRANÇOIS.

Idylle op de vrede.

Een blyde rust heeft aller wensch voldaan;
Zing thans de vrede, ô volk! zy doet uw heil ontstaan.

Een blyde rust heeft onzen wensch voldaan;
Men zing' de lieve vreê, zy doet elks heil ontstaan.

Bekorelyke vrede, ô wellust van ons harte,
ô Dochter van de goôn, en moeder van de vreugd!
Ge ontrukts ons alle onze ongeneugt',
En schenkt ons 't heilrykst lot;
Gy bant den schrik, den ramp, de smarte,
't Elendig kroost van d'oorlogs-god.

Een blyde rust heeft onzen wensch voldaan;
Men zing' de lieve vreê, zy doet elks heil ontstaan.

Zy schenkt een' waarden zoon de droeve moeder weder.
Thans hoopt een jonge gade, aanlokkelyk en teder,

Nooit van haar' dierbren vrind te worden afgescheurd.
 De nyvere akkerman, die thans niet langer treurt,
 Vreest niet zyn vruchtbre en vette landen
 Verwoest te zien door vreemde handen,
 Noch dat de vrucht, door hem gezaaid,
 Word' door een' ander' afgemaaid.

De vrede doet dit oord met eedler luister pralen,
 Al de aarde is meerder schoon, de zon schiet heller stralen!

Een blyde rust heeft aller wensch voldaan;
 Men zing' de lieve vreê, zy doet elks heil ontstaan.

Maar welk een dienstbre hand, voor ons zo vol van waarde,
 Leidde uit het hemelhof de vrede neêr op de aarde?

Wat god, door aller wensch, door aller smart geraakt,
 Stiet moordzucht in den poel, die haar had uitgebraakt?

Reeds snorden van alöm de schrikbre donderklooten,
 Waardoor de wallen zyn doorschoten;
 Reeds waarde, voor den krygrenstoet,
 Bellona, woedend, heen, het hair ten berg' gerezen;
 Zy wilde 't vuur des krygs een eindloos vuur doen wezen,

En stiet in elk de drift, die eindloos in haar woed.

Bekorelyke vrede! ontdek ons wat vermogen
De rust ons wederschonk en 't leed ons heeft onttoegen?

Een overwinnend held, 't geluk, de vreugd der aard',
Een zegepralend vorst heeft u dat heil gebaard.

Een overwinnend held, 't geluk, de vreugd der aard',
Een zegepralend vorst heeft ons dat heil gebaard!

Zyn hatren, door zyn' roem tot afgunst aangedreven,
Reeds honderdmaal verneêrd, verwonnen keer op keer,
Vergaten, in hun woên, hunne eigen zwakheid weêr;
Braveerden in hun drift, door wrok en haat gesteven,
Reeds de overwinning zelf, die om den held bleef zweven.

Wat won die trotsche stoet, die, roekloos aangespoord,
Al de aard' te wapnen dreigde en doelde op roof en moord?
Zy zagen hun ontwerp, met schande, omvergestoten,
En hunne sterkten ingesloten.

De rots, (*) wier stylen top elks oog en scheemren doet,
En 't laatst hun toevlugt was, verwonnen onze helden;
En wierd de scheidsmuur zelfs, die, naast ons aller moed,

(*) *Luxemburg, door den koning van Frankryk in 1684 veröverd.*

Der Franschen zegeryke velden
 Voor 's vyands woën behoed.

Een overwinnend vorst, 't geluk, de vreugd der aard',
 Een zegepralend held heeft ons dit heil gebaard!

Hy doet van oost tot west zyn schrikbre wapens vreezen;
 De donder, als hy 't wil, loeit in 't bevrozen land,
 En dáár, waar steeds de zon de drooge gronden brand.
 Van zyn' te rechten toorn', zien we, aan der Mooren strand,
 Den rook, uit de aard' noch opgerezen.

Rampzalig hy, die, stout van aart,
 Zich tégen dezen vorst met wapentuig durft keeren!
 Gelukkig en benydenswaard!
 Is 't heilryk land en 't volk, dat zyne wet wil eeren!

Zing, zing, ô herdersstoet! elks vreugd zy thans betoond!
 Laat ons op ieder feest zyn' roem, zyn deugd verhalen!
 De rust, die weêr dit oord bewoont,
 Zal door den wreeden kryg niet meêr zich zien bepalen.
 Zing, zing, ô herdersstoet! elks vreugd zy thans betoond!
 Laat ons op ieder feest zyn' roem, zyn deugd verhalen!
 De rust, die weêr dit oord bewoont,

Streelt hem, gelyk zyn zegepralen!

De pracht van dit bekoorlyk oord,
 De bloem, wier geur en kleur bekoort,
 Dees murmelende stroomen,^(*)
 Dees lommerryke boomen,...
 't Spruit alles uit zyn gunsten voort!
 De pracht van dit bekoorlyk oord
 Spruit uit zyn goedheid voort!

Hy wil somtyds het oog naar deze bosschen keeren,
 Ons bloemryk veld mishaaft hem niet.
 ô Schaduwryk geboomte! uw lommer moet vermeêren!
 ô Bloemen! heft u op, als gy hem nadren ziet!
 ô Hemel, die deez' held ons, gunstig, hebt gegeven!
 Bescherm hem t'allen tyd', hém, aller vreugd en hoop!
 Verkort de jaren van ons leven
 En voeg die aan zyn' levensloop!

Hy heersch'! hy zegepraal'! steeds voer' hy met zich mede
 Of de overwinning of de vrede!

Zyn levensloop vloei' voort, zo lang de Seine vloeit
 En in haar' loop zich zeewaarts spoeit;

(*) De waterval van Sceaux.

Hy heersch' ten allen tyd', hy zy in eer' verheven,
Hy leev' gelyk zyn' roem, die eeuwen lang zal leven!

RACINE.

Aan Delia.

Wat tegenstrydigheên, die, wislend, my behagen!
'k Zie thans u dartel zyn en wys in 't volgend uur;
Ach, gy verandert alle dagen,
En toch gelukt u 't, op den duur,
Volstrekt op hart en geest de zege weg te dragen.
Gy slaat uw minnaars af, door lagchend hen te ontgaan,
En in uw weigring zelfs schynt gy iets toe te staan;
Dan straks is weder uit uw wezen
De strengste zedigheit te lezen.
Dan lagcht ge ons vrindlyk toe, en dan berispt ge ons weêr.
Gy, die elks kwelgeest zyt, gy ziet door elk u minnen;
Ja, schoon gy iedren stond verandren moogt van zinnen,
Behaagt gy me altoos even zeer.

DORAT.

Chloé.

Ziedaar de reinste deugd en 't oogbetoovrendst schoon!
 Zie ze in één meisje saam en beide in top gerezen!
 Zy wierd zelfs door Latonaas zoon,
 In 't sierelykst gedicht, nooit naar waardy geprezen.
 't Is Chloé, de eer, de roem der aard';
 Zy doet voor zich elk achting kweeken;
 Zy is by elk beminnenswaard'
 En de eedle luister dezer streken.
 Haar is hier de eerste plaats bereid;
 Men ziet haar die met roem bekleeden;
 Ja, zy verspreid meer glans door hare uitmuntendheden
 Dan op een' heldren dag de schoone zon verspreid.

De min vertoont zich in hare oogen,
 Die in haar deugdzaam hart zo rein en edel blaakt;
 't Is een vergode min, die, zedig ingetogen,
 Den dartlen wellust wraakt.
 Geen laster durft haar handling doemen,
 Ja, de ondeugd moet haar deugden roemen.
 De vlugge en lieve minnegôon,
 Die steeds om schoone Chloé zweven,
 Zyn, kuisch, in 't zy' gekleed, met schittrend goud doorweven:

Zy eeren Chloées deugd, bewonderend haar schoon;
 En achtten 't wis haar tot een' hoon
 Zo zy hen schaamloos naakt zag wezen.
 Zy ziet zich als Diana vreezen
 En offren als Dioon'.

VOITURE.

Klagt.

Ik hoorde Kloris stem, en myn begeerige oogen
 Beschouwden hare leest, en 't hart was my onttoegen;
 Nu volg en nu aanbid ik haar.
 Ze is koel: wat smarte is my beschoren!
 Maar, ach! het was ook vol gevaar
 Haar aan te zien, en haar te hooren!

SCARRON.

Aan een' vrind.

Men leev' vereend, men leev' verblyd,
Van kwelling, zorg en smart bevryd;
Elk uur zy aan ons heil gewyd:
Dit moet ons richtsnoer zyn nadezen.
Men spare en kort' daarby den tyd,
Hoe moeilyk ook die kunst moog' wezen.
'k Wensch dat men 't leven recht geniet'.
Veel zoete vreugde, geen verdriet,
Een zagte slaap, een goed geweten,
Een goed bestaan, steeds lekker eten,
Veel goede vrinden, goeden wyn..
Vooral moet alles zuiver zyn.
Wat wensch ik noch? een lieve schoone,
Een weinig minnekozery;
Ja, dat men steeds haar liefde toone,
Doch nooit van haar afhangklyk zy.
Ziedaar het all'; nu uitgescheiden:
Meer heil is noodloos voor den mensch.
Ik meen oprecht al 't geen ik wensch,
Want, vrind! ik wensch het voor ons beiden.

LA HARPE.

De kloosterling van La Trappe.

Lainval beminde Arzene,
Zy wierd hem wreed ontruikt;
Hy wenscht welras te sterven,
Daar doodsch verdriet hem drukt.
Hy zoekt thans in La Trappe
Den grenspaal van zyn smart:
Hy treed de abtdyë binnen,
Met tedre liefde in 't hart.

Terwyl hem de abt de schouder
Met haren pyë omhangt,
Vraagt hy, wat naam zyn broeder
Tot kloosternaam verlangt?
'Ach,' zegt hy: 'noem me Arzene:
Die naam, voor my zó wreed,
Zal wis myn leed vergrooten,
En eind' in 't graf myn leed.'

De nieuweling, Arzene,
Is 't voorbeeld van elk een';
Onthouding of kastyding
Vermoeit hem niet, ô neen!
Maar niets verkoelt zyn liefde,
Niets weert ze uit 's harten grond:
Men kan de ziel niet heelen,
Ofschoon men 't ligchaam wond.

Het proefjaar is vervlogen,
Doch niet zyn aklig lot;
Hy moet den eed thans zweeren,
Den eed van trouwe aan God.
Wat voelt hy thans al kwelling,
Méér dan hem ooit weêrvoer!
Hoe denkt hy thans aan de eeden,
Die hy de liefde eens zwoer!

Hy wanhoopt, siddert, aarzelt!
Maar, welk een schel geluid?
Een man klopt aan het klooster:
‘Lainval!’ dus roept hy uit.
Hy schreeuwt, met vaste stemme,
En dringt al verder voort:
‘Lainval! ’t is uw geliefde,
Ze ontruk u aan dit oord.’

Straks galmen deze woorden
 In 't diepst van 't klooster dóór,
 En dringen, tot aan 't outer,
 Lainval in 't luistrend oor.
 Hy snelt van 't outer henen;
 Hy is zich zelf niet meer;
 Hy ziet zyn zielsvrindinne,
 En zygt voor haar ter neêr.

Zyne aangebeên Arzene
 Bied straks haar hand hem aan;
 De hemel wilde in 't einde
 Haar van haar' voogd ontslaan.
 Lainval ontvlied de abtdyë
 Met zyne hartsvrindin.
 Noch weenen beider oogen,
 Maar tranen van de min.

FLORIAN.

De reden en de dwaasheid.

Ik had gezworen wys te wezen,
Maar, ach! 't verveelde my weldra!
Gy zyt, ô reden! hoogst te vreezen:
Verveling volgt uw schreden na.

De dwaasheid kon my nu bekoren:
't Vermaak, de vreugd, zweefde om my heen;
Maar, ach! die vreugd ging ras verloren,
En 't eerste vuur der jeugd verdween.

'k Liet my door de eene en de andre leiden;
Wat was myn toestand wreed en naar!
ô Vreugd! 'k bedwong haar eindlyk beiden,
En ik verbond haar aan elkaêr.

Nu 'k in verbindtnis haar deed treden,
Zie ik myn vreugd door niets gestuit:
Ik koos tot echtgenoot' de reden,
Tot minnares de dwaasheid uit.

Ik zie haar yvrig, alle morgen,
 Zich richten naar myn' wuften smaak:
 'k Zie de eene voor myn nooddruft zorgen,
 En de andre zorgt voor myn vermaak.

SAINT-PERAVI.

De starrenkyker.

Een astrologus, die, by nacht,
 Den loop doorgronden ging van starren en planeten,
 Viel eens, op eenmaal, onverwacht,
 Al schreeuwende, in een put, en raasde als een bezeten':
 Hy riep om hulp, by mensch en goôn.
 Een buurman, die kwam toegetreden,
 Zei, lagchende, en op scherpen toon:
 'Zó boet ge in 't einde uw zinloosheden:
 'Gy, die, gestadig, keer op keer,
 'De starren gadesloegt en op den hemel staarde,
 'Gy, wyshoofd! kent noch geenszins de aarde,
 'En stort zelfs dáár in diepten neêr.

PERRAULT.

Aan Eleonora.

Gy kent dien wellust dan, myn waarde!
 Die zonde, gaêdloos zoet, die vreugde, gaêdloos groot,
 Die, toen gy haar verlangde, u heimlyk afschrik baarde,
 En die gy zelfs met vrees genoot?
 Waaröm dit rein genot te duchten?
 Wat kwelling wekte 't in uw hart?
 Slechts zoet herdenken, zoete smart;
 Het doet ten hoogste u teder zuchten,
 Het siert uw wang met warmer gloed,
 Daar 't in uw lieve borst een nieuw verlangen voed.
 Reeds verft, ô roem der jonge schoonen!
 Het treffend rozenrood uw leliblanke kaak;
 Reeds durft uw smachtend oog de stugge schaamte hoonen,
 En zagte kwyning my vertoonen,
 Vóór ik den teêrsten wellust smaak'
 En ná 't genot van 't zoetst vermaak.
 Ja, reeds word, minder ingetogen,
 Door 't zwellend borstálbast de gazen doek bewogen,

Door moeders vingren vastgespeld;
 Doch wien de liefde 't mogt gelukken,
 Door dringend smeeken, zagt geweld,
 In 't zuigend kusschen, weg te rukken.
 Een droom, veel meer dan 't waken zoet,
 Verving het vlugtig kuschjesstelen,
 Het dartlend en verleidend spelen,
 Dat méér het hart ontgloeit, doch niets genieten doet.
 Gy voedde, in 't einde, meer bewogen,
 Die onüitspreekbre zoete smart,
 Die kwynning, streelend in vermogen,
 Onächtzaam, in 't beminnend hart.
 Ach, dat zy vry den wellust wraken,
 Zy, die berispers, stug van zin,
 Den zoeten wellust, dien wy smaken,
 Den heeler onzer smart, den voeder onzer min.
 Natuur stortte ieder hart haar' tedren invloed in.
 Hun vloek moet ons geen vrees verwekken;
 Hun yver hoont natuur, daar hy haar weêrstand bied.
 Kan liefde ons ooit tot misdaad strekken?
 Ach, ons genot is zoet, en 't misdryf is het niet.

DE PARNY.

De leeuw, door den mensch verslagen.

Een schilder wrocht een stuk, hetgeen
Hy openlyk ten toon deed stellen,
 Waarin men ééne mensch, alléén,
Een' kloeken leeuw zag nedervellen.
Men staarde op 't grootsch tafreel, hoogmoedig om die daad;
Maar door een' leeuw, die 't zag, wierd ras die trots verdreven:
 'Ja,' sprak hy ieder toe, met smaat:
 'k Zie hier u de eer der zege geven;
 Maar 's schilders kunst heeft u misleid;
Het veinzen stond hem vry; doch, op veel beter gronden,
 Zag elk de zege aan ons bereid,
Wanneer wy leeuwen schildren konden.'

LA FONTAINE.

De wysgeer aan de Alpen.

Daar, waar de Rhone ontspruit, en, aan den voet dier bergen,
Wier fiere en trotsche kruin het nedrig dal durft tergen
 En aan den hemel raakt,
Wierd door Alcidonis, in 't veld, ten allen stonde,
Daar hy natuur genoot, daar hy natuur doorgrondde,
 De goetste vreugd gesmaakt.

Door de ydle praai van 't hof, door 't dwaas gewoel der steden,
Door wuft en weidsch vermaak, door grootsche dienstbaarheden,
 Wierd hy te lang geveleid.
De dwaling had een wyl door schynschoon hem bedrogen;
Hy zag der grooten praal, die ons bekoort, voor oogen,
 En... zag hare ydelheid.

Een cither in de hand, in 't vreedzaam dal gekomen,
 Sprak hy: 'ô Trotsch gebergt', welks steilte 't oog doet schroomen,
 Zo ontoegangklyk hoog!
 Waaröp de donder brult, waarop de winters waren!
 'k Ontdek op uwe kruin, in 't onbeweeglyk staren,
 Een eerbiedwaardig oog.

Gy, stammen, zwaar en stomp! gy, dorre, ontblaêrde stronken,
 Die, door uw' ouderdom, u waarde ziet geschonken!
 Gy zult myn' zang verstaan.
 Weêrgalm dien, style rots! in uwe sombre holén.
 ô Bosch, waar zich 't gedierte in 't lommer houd verscholen!
 Hoort allen, allen me aan.

In steden, weidsch in praal, verr' van dees woeste streken,
 Ziet elk zich onder 't juk van wetten en gebreken
 Van 't slaafsch gebruik gekneld;
 Hy snoeft op valsch geluk, en, in de boei gesloten,
 Is hy aan ieder luim van dwaze en trotsche grooten
 Elk uur ten doel gesteld.

Ja, in dees woeste streek, alwaar men vry durft denken,
 Roep ik den sterveling, die nooit zyn recht laat krenken,
 Trotsch op zyn waarde en vry!
 ô Alpen! aan uw' voet, ontbloot van slaafsche keten,
 Stygt de eedle geest omhoog, meer stout, en ongemeten,
 En zonder grens, als gy!

'k Verhef me, ik waan my, grootsch, op uwe kruin verheven:
 Ik recht al de aarde, 't lot, den vorst, den slaaf daarneven,
 De dwaling, de euveldaad.
 'k Sla op elks feilen 't oog, om ieders schuld bewogen.
 't Is van die hoogte dat een wyze steeds zyne oogen
 Op 't zwakke menschedom slaat.

Waar zyn de krygren thans, die, moedig, onverschrokken,
 Uw schrikklyk hooge kruin, heldhaftig, overtrokken
 Langs nieuwe en wondre paên?
 De tyd beperkte, in 't eind', hunn' moed en hun gevaren;
 En gy, op uwen top, blyft gy de teekens sparen
 Van hunne heldendaên.

Gy tart de kracht des tyds, geen eeuwen doen u vreezen.
Helaas, de zwakke mensch, trotsch op 't kortstondig wezen,
Daar hy den worm gelykt,
Hy, fier op zyn gezag en fier op zyne waarde,
Leeft slechts een' enklen stond, daar gy, zo oud als de aarde,
Alleen met de aard' bezwykt!

'k Verlies geenszins dien stond, dien korten stond van 't leven.
Ach, dat dit tydstip ook me een leerzaam nut moog' geven,
Daar ik de muzen 't wy'.
Ja, in den schoot der rust, aan de eenzaamheid verbonden,
Bedoel ik myn geluk; dat ieder myner stonden
Myn' geest ten voordeel zy!

ô Telgen van 't gebergte, ô stroomen, die hier vloeijen,
De zee vermeederen, en de aarde mild besproeijen!
Spreekt, spreek: waar stroomt gy heen?
Gy gaat aan 't gruwzaam strand, gewyd aan 't wreed vernielen,
Den braven zien vergaan, den snooden zien ontzielen,
Den vorst, den slaaf meteen.

Gy zult zich 't menschenbloed zien mengen met de vloeden;
Gy ziet het recht van 't zwaard en al 't verwoestend woeden
 Als 't vuur des oorlogs blaakt.
Zegt aan die volken, die elkaër naar 't leven dingen,
Dat dáár, alwaar 't gebergte uw vochten doet ontspringen,
 De mensch 't genoegten smaakt.

Wat ongekunsteld lied, 't geen 'k, achtloos, voort blyf spelen!
Ik laat my door myn drift en door myn hart bevelen;
 Niets kan myn vuur weêrstaan.
Dat vry 't gericht der kunst meer kiesche zorg begeere,
Ik zing slechts voor myzelv', ik zing natuur ter eere,
 En zy slechts hoort my aan.

Maar, welk een duisternis, zo plotslings opgekomen,
Heeft aan den klaren dag den heldren glans ontnomen?
 Wat dichte nacht daalt neêr!
De wolken barsten los: hun vruchten zyn voldragen,
En de echo kaatst van verr' de doffe donderslagen,
 Vermenigvuldigd, weêr.

Hoe treffend is natuur! wat is myn ziel bewogen!
 De schepping stelt, deez' stond, my al haar pracht voor oogen
 En al haar schriklykheid.
 Wat is de bliksem schoon! hoor, hoe de donders spreken!
 Zy doen, met fors geweld, de zwangre wolken breken...
 Zie welk een majesteit!...'

Hy zong, terwyl de wind, met schriklyke vlagen,
 Den donder nederdreef, die, door verwoede slagen,
 Zyn krachten toonen kan;
 En wyze Alcidonis, daar 't all' zyne aandacht boeide,
 Beschouwde, als 't bliksem vuur 't onmeetbaar luchtruim gloeide,
 De schriklykheid daarvan.

LA HARPE.

Rome.

Gelyk van Rome al de aard' het speeltuig was voorheen,
 Was somtyds Rome-zelf 't van éénen mensch alleen.

COEUILHE.

De Egiptische goden.^(*)

In 't oud Egipteland was ieder beest een god,
 En, och! de menschen waren beesten;
 Ja, zelfs het nietigst dier, by ons misdeeld door 't lot,
 Had dáár zyn tempelen en zyn feesten.
 Men slachtte op gistren noch, vóór 't hoog altaar der kat,
 Met weidsche en grootsche pracht, een blanke en schoone rat.
 Van daag weêr eert men andre goden:
 De rat heeft nu de beurt: haar feestdag word gevierd:
 Men gaat op haar altaar een' fieren kater dooden.
 Vrind poes treed voort, op 't rykst versierd,
 En, door een' priestrenzwerm, die voor hem henezwiert,
 Word in een' weidschen zang de ratten lof geboden.
 Men heft rondeel, idylle, en hexameter aan,

(*) In 1799 vertaalde ik alle de fabelen van LA MOTTE, met oogmerk om dezelve naderhand uit te geven. Van tyd tot tyd beschaafde en verbeterde ik dezelve. In 1800 raakte ik, door een byzonder toeval, myn handschrift geheel kwyt, zodanig dat ik thans geen hoop heb, hetzelfde immer weder te bekomen. Dikwerf besloot ik reeds dezelve geheel op nieuw te vertalen; dan, welk een verdrietelyke arbeid zou my dit thans zyn, hoe veel ik my ook noch van myne vorige vertaling mogt herinneren! Alleen deze fabel, die my altyd byzonder behaagde, heb ik geheel in myn geheugen bewaard.

Tot grooten lof, voor kleine daên,
 Ja, elk scheen een Pindaar', in 't roeren van de snaren.
 Elk smeekt, met kracht, god rat zyn korenschuur te sparen.
 'Och, straf ons,' riep men uit, 'niet om der katten woên;
 En dat des katers bloed uw' eedlen toorn' verzoen'.
 'Hoe!' riep de kater straks: 'zyt ge allen saam bezeten?
 De rat een god! Wel, doe my weten
 Wat wy dan zyn, wy, die haar eten?
 Gy zwaaide gistren noch my geurige offers toe,
 En thans durft gy my dooden! hoe!
 Waaröm dan rechts, dan links te keeren?
 'k Was gistren god, thans offeränd!'
 Men bragt de onbillykheid van zulk een redeneeren
 Straks door den hak der byl den kater aan 't verstand.

Wy allen hooren t'huis in 't oud Egypteland.
 Wy volgen trouw die zelfde zeden:
 De driften zyn ons godendom;
 Wy brengen, naar de omstandigheden,
 Voor de eene de andre telkens óm.

LA MOTTE.

Elegie.

Waarom hergeeft gy my, ô goden!
 De dagen myner jeugd, die zoete dagen! niet?
 Ach, schenkt my 't heil weêrom, dat thans my is ontvloten,
 En voert den tyd te rug, die, rustloos, my ontvlied.
 Maar, welk een ydel, dwaas begeeren!
 Ach, schonk het godendom aan mynen wensch gehoor,
 Dan deed ik straks myn vreugd, verdubbeld, wederkeeren,
 'k Herzag de vrinden, die 'k verloor.
 Ach, 't wisselt alles staâg, in 't wisselvallig leven!
 't Ziet thans zich niet bemind, 't geen eens zich minnen zag;
 't Gevoel, de drift van 't hart verandert ieder dag;
 Het vuur der jeugd heeft my begeben.
 Daar de ondervinding zélf my thans tot leidsvrouw strekt,
 Zie 'k me uit myn' gouden droom gewekt.
 ô Lieflyke Arpajon, langs wiens begraasde zoomen
 Steeds kristallynen golven stroomen!
 ô Streelend, eenzaam oord! zeg, zeg me of myn gedicht,
 Gesneden in uw wilgenboomen,
 Zich thans noch opdoet voor 't gezigt?
 Of heeft de tyd, die ook myn jeugd my heeft ontnomen,
 Ook die versierde schors van uwen stam gelicht?

ô Zoete woesteny, getuige myner liefde!

Wat kwelling leed ik niet, sints ik u ben ontvloôn!

Wat smart heb ik verduurd! wat pyn, die wreed my griede!..

Min' wislend dan myn lot, stroomt nôch, op zoeten toon,

De vliet, wiens groene zoom my vaak van vreugd zag weenen,

Langs de eigen landen henen.

Uw schaduwryk geboomte is groen, gelyk welëer.

Tien lentes zagen reeds de bloem myns levens kwynen.

Zy, die myn vreugd eens was, deed al myn vreugd verdwynen,

Zy viel in 't graf ter neêr!

Ach, zal ik nimmermeer dat lieflyk oord betreden,

Zo schoon door haar bekoorlykheden?

ô Goden! stortte ik eenmaal dáár

Myn' laatsten tranenvloed om haar!

'k Schreef wis, met weenend oog, in boom en zand, dees woorden:

'De vreugde streelde me in deze oorden!'

Geluk en liefde en roem en eer!

'k Wierd eens door u geleid, gy vleit my thans niet meer!

De zoete hoop is my onttoogen!

De helft myns levens is voorby;

De ontwerpen, eens gesmeed door my,

Zyn allen thans in rook vervlogen!

Wat vruchten oogst ik thans van al die zaligheid,

Die 'k eenmaal heb voorzien, door schynschoon dwaas misleid?

De dwaling, die ons blind, de keten, die wy dragen,
 Is thans my klaar ontdekt: 't bedrog verdween geheel!
 Wat kost my de ondervinding veel!
 'k Herroep de lang verlopen dagen.
 Ik, door het valsch geluk steeds rustloos na te jagen,
 Bezweek, in 't eind', voor 's noodlots slagen!
 Wat dobberde ik, ontzind, op woeste golven voort?
 'k Beny des herders lot, die zyn vergeten leven,
 In zyn bekrompen hut, in stil en vreedzaam oord,
 Blymoédig slyten mag, van zyn gezin omgeven,
 En wien geen ydle zorg ooit kwelt.
 Hy kent het schynschoon niet, dat eens my kon verblinden;
 Hy zoekt niet naar 't geluk, dat ons het verste ontsnelt,
 Wanneer men 't, rustloos, tracht te vinden;
 Zyn akker is de schat, waar hy zyn hoop op stelt;
 Zyn dochter doet, verheugd, zyn kudde veldwaarts treden;
 Zyn zoon voert, vrolyk, naar de steden
 De melk uit zynen stal, de vruchten van zyn veld.
 Zyn gade streelt, by 't yvrig spinnen,
 Door 't ongekunsteld lied zyn zinnen...
 Maar, ach! 't is niet alleen de tyd
 Die ons de vreugd ontroof, die slechts ons kort verblyd!
 Wy zyn zo wuft als hy en even onstandvastig:
 Ons heil, hoe groot het zy, word, doorgaans, ras ons lastig,

Terwyl men eindeloos een' anders heil benyd.
 Beweenenswaard', in alle staten,
 Zoekt elk steeds naar 't geluk, en 't zoeken baart hem smart!
 Wat kan verandering van stand of land ons baten,
 Dewyl men geenszins toch verändren kan van hart?

LEONARD.

Herdenken.

Op dezen schoonen groenen heuvel
 Was eens my 't zoetst geluk bereid;
 Ik was de heilrykste aller menschen:
 De liefde wrocht myn zaligheid.
 'k Rustte aan den boezem van myn meisje;
 Wy kuschten beiden, keer om keer;
 Het eene kuschje deed my sterven,
 En 't ander schonk my 't leven weêr.

DE PARNY.

De schapen.

'k Zag vaak een dartle kudde, aan 's herders oog ontsneld,
 Blymoedig dolen langs het veld.
 Wanneer een schaapje, om zich te laven,
 Een stroomend vlietje zocht, waar 't helder water vond,
 'k Zag straks dat zich, ten zelfden stond,
 All' de andren naar den vliet begaven.
 Waar de een ook loop' loopt de ander dra;
 Zy volgen steeds elkander na.
 De een springt al voort en vlugt steeds verder;
 Een ander volgt hem op den voet;
 De gantsche kudde ontvlied den herder,
 Die haar geleid en haar behoed.

'k Moest deze spoorloosheid ook onder menschen vinden!
 Wy, zo ontzind als 't reedloos vee,
 Doen 't geen wy zien van onze vrinden,
 En spelen, dwaas, met dwazen meê.
 Vergeefs zien wy de reden pryken;
 Wy geven nooit haar stem gehoor;
 Wy binden, om haar licht te ontwyken,
 Den blinddoek van de dwaling voor.

DIDOT.

De ontwaking der liefde.

De dartle en vlugge liefde, in lang verlopen dagen,
 Viel in 't Idaliesch bosch in langen, vasten slaap;
 Vrouw Venus zag den matten knaap,
 En, om zyn rust in 't hart verslagen,
 En al te ras ontroerd door ingebeeld gevaar,
 Dacht zy dat licht die slaap haar wichtje doodlyk waar'.
 Zy wachtte niet op zyn ontwaken;
 Zy vloog naar 't hoofd der goôn, wien zy, door droef geweën,
 Welras bewegen kon en raken:
 Hy riep al 't godendom by een;
 Men komt, men pleegt straks raad en schreeuwt, als hier beneên;
 Men wilde, in 't eind', het twisten enden:
 'Er wierd besloten door de goôn
 Om naar vrouw Venus matten zoon
 Terstond den minnennyd te zenden.
 Hy komt met al zyn' stoet en strykt by 't wichtje neêr;
 Hy wekt het rustend kind, door argwaan en ontstelling.
 Wat werkte 't uit? ach, nieuwe kwelling!
 Nooit slaapt de liefde meer.

D'ARNAUD.

Zedelyke bespiegeling.

De God der goden zy geprezen,
Niet om zyn' donder, dien wy vreezen,
Die ons bedreigt op zee en land,
Maar om zyn' grootschen roem, zyn wondren, zo vol waarde,
Om zo veel treffend schoon, den luister van al de aarde,
En 't werk van zyne algoede hand.

Zyn gunsten, die we ons toe zien vloeijen,
Zyn als een bron, die, in 't besproeijen,
Het vocht verkwikkend nederstort:
Zy stroomt by 't beergestarte, in de Afrikaansche zanden,
Zy vloeit aan de oosterkim en in de westerlanden,
Terwyl zy nooit geledigd word.

Hy is 't, die God, die, in de baren,
De vruchtbre visschen saam doet paren,
Vermeerdrend haar ontelbaar tal;
Die duizend kudden vee doet azen in de bosschen,
Die 't veld met groen bedekt, en volle druiventrossen
Bedaauw't en ryp't, langs berg en dal.

Ach, 't moet te fel zyn goedheid hoonen,
Die we achteloos door gruwlen loonen,
Dat we ons met zonde en schuld belaên;
Maar, met een vaderhart vergeeft hy elks gebreken,
En zyne gramschap-zelf, hoe tergend wy ze ontsteken,
Toont nóch zyn tedre liefde ons aan.

Wy, wy, die staâg ons wuft verlangen
Door andre driften doen vervangen,
Tot ydle wisling steeds bereid,
Wy voeden ieder stond, onachtzaam, andre wenschen,
Maar 's hemels liefde en gunst blyft tot de ondankbre menschen
Bestendig tot in eeuwigheid.

MALHERBE.

De liefde en de dwaasheid.

De liefde is vol geheimenissen;
 Waartoe zyn jeugd, zyn toorts, zyn koker, en zyn pyl?
 Men kan daarvan, in alleryl,
 De ware reden geenszins gissen.
 'k Doorgrond 'er de oorzaak dus niet van.
 'k Wil slechts op myne wyz' doen hooren
 Wanneer de kleine blindeman,
 (Ik meen den god der min,) zyne oogen heeft verloren;
 Wat uit een onheil sproot, dat licht een voordeel is...
 Maar ik bepaal hier niets, een minnaar- zelf beslisch'.

De dwaasheid en de min, eens spelende voordezen,
 (De laatste had toen noch 't gezicht,)
 Geraakten fel in twist; straks eischt het minnewicht
 Dat, door het godendom, hun zaak beslecht zal wezen;
 Maar dwaasheid, buitensporig gram,
 Dryft straks een' slag hem toe, die hem 't gezicht benam.

Vrouw Venus schreeuwt om wraak; men oordeel' van haar' toren,
 En van 't geklag, dat zy deed hooren,
 Dewyl zy vrouw en moeder is.
 Hoe suisden niet de godlyke ooren
 Van Jupiter en Nemezis,
 Van hel- en hemelgoôn, wien ze, in vervoerenis,
 't Afschuwlyk schelmstuk leî te voren!
 Haar zoon kon, zonder stok, niet langer voorwaarts treên;
 Geen straf was groot genoeg voor zulk een' gruwel, neen.
 Ook eischte 't nadeel straks herstelling.
 Ná aller goden oordeelvelling,
 Ging 't opperrechtlyk hof een billyk vonnis slaan,
 Dat veel het kwaad vergoedde en zeker dient geprezen:
 't Was, dat de dwaasheid - zelf voortaan
 De leidsvrouw van de min zou wezen.

LA FONTAINE.

Gedachten, by het opgaan der zon.

De zon siert 's hemels trans en ryst voor myn gezigt,
En zend weêr op deze aard' haar gulden stralen neder:
'k Ontdek, in dit verrukkend licht,
Gods groote wonderwerken weder.
Verhef u, ô myn ziel! en dat dit godlyk vuur
U innerlyk verkwikk' door koesterend vermogen;
Betracht dit schouwspel, opgetogen,
En dank den Schepper der natuur.
Ach, als het oog der stervelingen
Het zonlicht nadren mogt, zyn pracht doorgronden kon,
Zich in dien fellen gloed mogt dringen,
Dan zag 't een zee van vuur, door oevers niet te dwingen,
In de altoos warme zon.
't Zag woeste vlammen, dwarlend, vloeijen,
Die 't ongemeten luchtruim gloeijen.

ô Ja, die gloed, die nooit bezwykt,
 Smelt kei en steenrots straks en doet die, schuimend, koken.
 De vlam stroomt als een vloed, door de oevers heengebroken,
 Daar 't hevig vonklend vuur een regenvlaag gelykt.
 Ja, 't is die zon-alleen, die all' wat leeft doet leven,
 Die al de vrucht ons gaf, die immer de aarde ons schonk;
 Maar, alvermogend God, verr' boven 't all' verheven!
 Wat is dat eindloos vuur in 't godlyk oog? een vonk.
 Die schyf, gevormd door uwe handen,
 Die altoos brand en steeds zal branden,
 Gelykt u niet in kracht, ô neen!
 Schoon hy al de aard' bestraalt, zelfs onbetreden streken,
 Beschynt hy de oppervlakte alleen
 Van 't voorwerp, op welks schors zyn gulden stralen breken,
 Maar uw doordringend oog boort dóór 't bedeksel heen;
 't Brengt álles tot één punt byeen,
 Daar 't met een' enklen blik, ten hemel afgezonden,
 Al de aarde, elks harte, kan doorgronden.

LE MIERRE.

De geboorte van Zulis, op de ochtendroos.

Ontrukt aan zee en duin, die gure winden telen,
 In Floraas schoonen hof, naast Floraas lustpriëelen,
 En onder 't frisch gebloemt', betooverend van kleur,
 Vol wellustvollen geur,
 Hield eens een jonge roos elk lieflyk opgetogen;
 En ieder ochtendstond, verguldend 's hemels bogen,
 Dacht, dat zy zich voor 't eerst ontsloot.
 Ja, zy veréende in zich all' de eedle gunstbewyzen,
 Die immer Floraas hand haar lievelingen bood.
 Vaak daalde jonge Auroor, vóór 't ryzen,
 In dees bekoorlyke oorden neêr;
 En zy, daar 't nat kystal, dat voor de liefde vloaide,
 Haar wangen noch besproeide,
 Bewonderde dees roos en sierde haar te meer.
 Ja, Zefir dorst naauw' ademhalen.
 De ontrouwe zag voor 't eerst zyn' wuften loop bepalen;
 Dees roos wierd al zyn wensch, hy zag thans haar-alléén,
 En altoos schooner dan voorheen.

De min, in blyde luim, naar Floraas hof gevlogen,
Beschouwt verrukt dees bloem, met onvermoeibare oogen.

‘Ach!’ roept hy, ‘wat al schoon! wat al bekoorlykheid!

‘Wat heil, Aurore! is u bereid!

‘Gy stort in 't hart dier roos uw warme tranen neder!

‘Gy doet haar schooner zyn! gy kuscht haar blaadjes teder!..

‘Dan, dat ik ydle lofreên spaar’.

‘Kon niet Pigmalion, door heete liefde aan 't blaken,

‘Kon niet een sterveling, een beeldhouwkunstenaar,

‘Zyne afgodesse levend maken?

‘Hy schonk gevoel en spraak aan 't harde marmersteen.

‘En zulk een schoone bloem zou onbezield zyn? neen!

‘Zy moet de min ten roem verstrekken.

‘Word, gaedloos schoone roos! een schuldelooze maagd,

‘Behoud uw minnelyke trekken;

‘Dat ieder straks geloov', daar ge aller oog behaagt,

‘Daar aller hart uw boeijen draagt,

‘Dat slechts de liefde u kon verwekken;

‘Laat nooit geleende verf uw schoone wang bevlecken;

‘Gedenk uw' eersten lieven staat;

‘Der rozen schittrend inkarnaat

‘Siere onverwelkbaar uw gelaat;

‘Gy moet op Cipris outer pryken;

‘Niets doe uw schoonheid ooit bezwyken;

‘Bewaar uw doornen toch altoos;
 Uw minzaamheid groeije aan; doe steeds myne offers branden;
 ‘Wees 't edelst kunststuk van myn handen;
 ‘Men noeme u: ‘Zulis, de ochtendroos.’
 De liefde sprak, de bloem krygt leven;
 Ze is door 't gevoel doorgloeid, dat in haar borst ontsproot;
 Straks is het treffend rozenrood
 Met lieflyk leliwit doorweven;
 Twee armtjes, rond en blank en mals,
 Verschynen uit den steel, die straks zich splytte; in 't midden
 Verryst een witte albasten hals,
 Dien zelfs de liefde moest aanbidden.
 De vlugge schepper van dit schoon
 Spreidde in de lieve wezenstrekken
 Van de engel, die hy schiep, een kalme rust ten toon;
 't Gelaat kon voor een' hemel strekken,
 Waarin geen wolkjes zyn te ontdekken;
 De kuischheid koos haar hart ter woon;
 De zedigheit zweefde op haar wezen;
 De lieve rozenknop wierd straks de schoonste mond;
 De blaadjes, tevens opgerezen,
 Zyn daadlyk goudgeel hair en zwieren 't kruintje rond;
 Haar adem bleef de geur der rozen;
 De gloed der lieve bloem bleef op haar mondje blozen.

Heel de engel is voltooid: ze is schooner dan de dag.
Zie Hébe en Flora in haar pryken;
Neen, zo 'k myn hart gelooven mag,
En kan 't gevoel beslisschen, ach!
Dan, dan heeft Zulis geen gelyken.

D'ARNAUD.

Aan La Harpe, die den dichter zyne goedkeuring wegens zyn tooneel betuigde.

Hoe zeer vereert gy 't oord, waar kunst en vreugde woont!
Uw gaven doen het méér behagen,
Ja, gy zyt Sofokles, die, in zyn lentedagen,
Den gryzen Eschylus met jonge bloemen kroont.

VOLTAIRE.

De kuschjes.

Gelukkig is het minnend paar
Door tedre liefde aanéén verbonden,
Dat, nooit vaneen gerukt, zyn trouw nooit ziet geschonden!
Mirtilles was tot de afreis klaar;
Hy minde Niza teêr: wat was 't een druk voor haar!
Thans nam men afscheid van elkaêr,
En vormde saam 't ontwerp hoe dat, op zekre stonden,
Men ieder dag, tot pand van trouw,
Elkander door de lucht een kuschje zenden zou.
Zy scheidden. Welk een smart! zy weenden waarlyk beiden!
Hoe bitter valt het afscheidsüur!
De dood is zeker minder zuur.
De goôn bewaren my voor zulk een droevig scheiden.
Het paar sleet wel een maand met zuchten en geweene;
Men zag elkander niet: helaas! wat droeve plagen!
Steeds vlogen, yvrig, alle dagen,
De kuschjes door de vingren heen,
En Zefir moest gestaâg die kuschjes overdragen.
Maar, ach! 'er is geen heil, dat lang den mensch verblyd:

't Verveelt ons eindlyk zélf, daar wy verandering wenschen!
 Ja, de onbestendigheid is, in deez' droeven tyd,
 Helaas! het kenmerk van de menschen!
 Mirtilles, los en wuft van zin,
 Wierd ras de kuschjes moê, die in de lucht vervlogen,
 En voor Emire, ô schand!' verried hy zyn vrindin:
 Zyn hart vergat het beeld, 't geen hy niet zag voor de oogen!
 Toen hy zich by Emire op zekren tyd bevond,
 Herinnert hy zich straks dat, op dien zelfden stond,
 Zyn Niza hem haar kuschje zond.
 Hy lagchte luid, op die gedachte,
 Terwyl Emire medelagchte.
 'Kom,' zegt ze, op blyden toon, tot schertsen aangepord:
 'Hergeef my 't kuschje straks, dat u gezonden word.'
 Wat spotterny was immer wreeder?...
 Maar Niza was hen vóór, en, weet gy wat zy deed?
 Zy kuschte haar' Silvander teder,
 En, sprak, tot vlugge scherts gereed:
 'Ga, breng Mirtill' dees kuschjes weder.'

LEONARD.

De moeilijkheden van Parys.

Wie of door 't naorst geschreeuw de lucht en de aarde ontzet?
 Hoe! om te waken slechts gaan we in Parys naar bed!
 Wat duivels of gestaâg, gedurend gantsche nachten,
 Al 't krollend kattendom hier boos te samen bragten?
 'k Vlieg van myn rustplaats op, door vrees en schrik ontsteld;
 'k Waan dat de gantsche hel in hen my tegensnelt!
 Die maauwen, vol van woede, als tygers en als leeuwen,
 Dees apen kindren na, in 't zielverscheurend schreeuwen;
 Maar dit is álles niet: helaas! en muis en rat,
 Opdat ik wakker blyv', verstaan zich met de kat,
 Daar zy me in duistre nacht tot meerder kwelling strekken
 Dan de abt de Pure-zelf me ooit kon des daags verwekken.
 't Spant alles hier te saam, opdat de rust me ontvlied',
 En ik beklaag me alleen van myn geringst verdriet;
 Want naauwelyks, helaas, doet weêr de haan zich hooren,
 En roept myn buren op, en kraait my schel in de ooren,
 Of een verbruide smit, een yverig Vulkaan,
 Wien heete dorst naar winst zo ras heeft op doen staan,
 Doet door een' helschen pook my 't schorst geraas verdragen,
 En slaat my 't hoofd aan stuk, door duizend hamerslagen.

De karren rollen voort, met schrikkelyk gedruisch;
 Hier schroeft men deuren los; ginds metslen ze aan een huis;
 Daar duizend klokken saam, in hun vervaarlyk brommen,
 Een gruwzaam lykconcert doen tot de wolken grommen,
 Dat, parende aan den storm zyn' vreesselyken toon,
 De levenden vermoord, tot eere van de doôn.

Noch zou ik 's hemels gunst en 's hemels goedheid pryzen,
 Zo 'k tot geen wreeder druk my deerlyk zag verwyzen;
 Maar, vloek ik in myn bed den last, die my belaad,
 't Is tienmaal erger noch, begeef ik slechts me op straat.
 'k Moet dringen, dat ik zweet, waarheen ik ook moog' treden,
 Dóór drok en lastig volk, dat wriemelt voor myn schreden.
 Dees duwt my met een' balk, en schaaft myn hand aan bloed;
 Een onverwachte stoot berooft my van myn' hoed;
 En een begravenis, met doodsche praal omgeven,
 Zie 'k met een' lomen tred naar een der kerken streven.
 'k Zie ginds twee vechtenden, die, in hun tergend woên,
 De honden blaffen en de menschen vloeken doen.
 Dáár straat het volk den weg, die my word afgesloten;
 Hier moet ik arm of been aan paal en stelling stooten;
 Terwyl de metselaars van toren, kerk en huis,
 De pannen reegnen doen, en lei en kalk inkluis.
 Ginds volgt een groote hoop een' ouden, wrakken wagen,
 Waarop een logge paal, die alles durft belagen;

Een zestal paarden-zelf trekt naauw', met dubble kracht,
 Langs glibberigen kei, die zwaargeladen vracht.
 Daar vangt hy 't wentlend rad der fraaiste koets, in 't keeren,
 En durft dat trotsch gevaart' tot in het slyk verneëren;
 Eene andre volgt terstond, en, dringend door de straat,
 Benaauwt zy straks zichzelve, in dien benaauwden staat;
 Een twintigtal gelyk komt daadlyk aangereden,
 Door honderden gevolgd, gerangschikt in geleden,
 En, tot noch erger plaag, geleid een wreed geval
 'Er straks een' schrikbren hoop van ossen, zonder tal:
 Een ieder wil voorby: dees loeijen, andren zweeren;
 Een blatende ezeltroep doet noch 't geweld vermeëren,
 En honderd paarden, thans gedrongen in 't gedrang,
 Verstoppen in 't gewoel het minste gaatje eerlang;
 Al wat den hoop vermeërt blyft gantsch den drom omringen,
 En toont me, in vredestryd, de dichtste omsingelingen.

Men schreeuwt met woest geluid, dat door de wolken boort:
 De donder van Jupyn wierd wis hier niet gehoord.
 Ik dan, die, hier of daar, my dikwerf moet begeven,
 Terwyl reeds de avond daalt en 't oor my suist van 't leven,
 Niet wetend, in 't gevaar, wat heilig ik best smeek',
 Getroost my dat my 't lot licht hals en beenen breek'.
 'k Spring over sloot op sloot, 'k sluip door, 'k val honderd keeren;
 Guénaud, te paard, ontmoet me, en spat my op de kleëren;

En, daar ik, mat en vuil, voor ieders aanschyn ducht,
 Red ik my waar ik kan, en weet niet waar ik vlugt.
 Nu in een' engen hoek, al knorrend, neêrgezegen,
 Besproeit, ten top van wee, me een dichte en scherpe regen;
 't Is of de zwarte lucht, van 't vocht vervuld, de stad
 Een' tweeden zondvloed toont en gantsch bedelft in 't nat.
 Twee steenen en een plank zie 'k, in het felst van 't stormen,
 Op d'overstroonden weg een zeer smal paadje vormen;
 Elk treed 'er bevende op, hoe stout hy anders schyn'.
 Dees waggelende brug moet toch betreden zyn,
 Schoon stroomen zonder tal, die uit de goten vloeijen,
 De vlieten, keer op keer, tot zeeën aan doen groeijen;
 'k Stap buitlend op de brug, door 't fel gevaar ontzet,
 En duisternis en schrik verhaasten ieder tred.

Wanneer de drokke dag door d'avond word vervangen,
 En elk een dubbel slot doet op zyn' winkel hangen,
 Wanneer de handelaar weêr naar zyn woning snelt,
 En op zyn wissels tuurt, en zyne schyven telt,
 Als van de nieuwe markt de drokte word verdreven,
 Zien wy geheel de stad den dieven overgeven.
 Het naarst en gruwzaamst bosch, waar niets de stilte stoort,
 Is waarlyk by Parys een hoogst verkieslyk oord.
 Wee hem, wie 's avonds ooit, om onverwachte zaken,
 Den hoek van plein of straat gedwongen is te naken!

Vier roovers vallen straks van allen kant hem aan;
 'De beurs!' Sta straks die af, of durf hen stout weêrstaan,
 Opdat uw droeve dood, gewis door niets te keeren,
 De wreede gruwlen van die schurken moog' vermeêren.
 Voor my, ik sluit myn deur, ik kryg in 't slapen lust,
 En ik leg ieder dag my met de zon ter rust'.
 Maar 'k waag ter naauwernood het kaarslicht uit te snuiten,
 Of 't schrikkelykst gerucht belet my 't oog te sluiten:
 't Gewapend dievenras doet een vervaarlyk schot,
 Doorboort myn vengsterblind en schiet myn raam kapot.
 Hier schreeuwt men, keer op keer: 'Helpt! moord! staat by, myn vrinden!
 Dáár: 't Vuur zal 't huis hier naast geheel en al verslinden!'
 Ik, door 't geschreeuw verschrikt, en siddrende opgestaan,
 Dwaal heel de nacht in 't rond, zelfs zonder hembrok aan.
 'k Zie 't vuur, dat tot de lucht zyn vlammen fel doet blaken,
 Welras van gantsch myn buurt een tweede Troje maken,
 Waar menig grage Griek, die op een winstje hoopt,
 De heete kolen tart, en knap de Trojers stroopt;
 In 't eind' haalt haak op haak het brandend dak van boven,
 En 't ploft het vuur ter aard', waar wy 't in rook zien dooven.
 Ik zoek, noch bleek van schrik, myn woning eindlyk weêr,
 Maar 't is reeds helder dag, als 'k in myn kamer keer.
 De rust word, wreed, me ontzegd, men schreeuwt my de oogen open;
 Helaas! men kan den slaap alleen voor geld hier koopen;

Men moest in een kasteel, waarin 't geraas niet dringt,
Zyn bed zien opgemaakt, van muur op muur omringd.

Parys is wis en waar 't luilekkerland der ryken:
Zy zien het lagchend veld, schoon ze uit de stad niet wyken;
Zy boeijen in hunn' tuin, met groen geboomt' beplant,
Den lieven lentetyd, al droogt de winter 't land;
En, zwelgend staåg den geur van bloemen en van boomen,
Voên ze, in hunn' schoonen hof, hunne aangename droomen.

Maar ik, gedankt zy 't lot! door rykdom nooit geplaagd,
Ik huisvest waar ik kan, en waar het God behaagt.

BOILEAU.

Aan drie zusters.

Zegt, schoone zusters! zegt aan wie
Zal ik myn minnend harte geven?
Ik koos noch niet, ô schoone drie!
Zegt wie ik kiezen moet? zegt wie?
Wie 't minst' my fier zal wederstreven,
En 't meest' my blyk van min zal geven,
Zegt, schoone zusters! kies ik die?
Zegt, schoone zusters! zegt aan wie
Zal ik myn minnend harte geven?

MANGENOT.

Aan Rozalyn.

Keer in deze oorden, Rozalyn!
 Gy, schoone, door myn hart verkozen,
 Die altoos my zult dierbaar zyn!
 Keer weêr: wy hebben ouden wyn;
 Keer weêr: wy hebben nieuwe rozen.
 Eens word in dit bekoorlyk dal,
 Waar eens het graf ons houd omsloten,
 Gebloemt' geworpen, wyn vergoten,
 Maar zeg me of ons dit baten zal?
 't Gevoel ontvlid ons met ons leven;
 Zo ras we aan de aarde zyn ontheven
 Ontwykt ons ook al 't zoet van de aard'.
 Geen wyn, geen bloemen zyn me iets waard',
 Wanneer zy my geen vreugd meer geven.
 Keer in deze oorden, Rozalyn!
 Gy, schoone, door myn hart verkozen,
 Die altoos my zult dierbaar zyn!
 Keer weêr: wy hebben ouden wyn;
 Keer weêr: wy hebben nieuwe rozen.

ROMAN.

Liefde en vrindschap.

Dag, zuster! goeden dag! -
 Myn broeder! zyt gy 't zelf, dien 'k in zo lang niet zag? -
 'k Heb wyd en zyd gereisd. - Ik mogt u nergens vinden,
 Ik was toch ook in ieder oord.
 Waar zyn de minnaars toch? - Zeg, waar zyn toch de vrienden? -
 Zy breken ras hunn' eed. - Hun vuur is ras gesmoord. -
 Geen vrindschap streelt den mensch: hy is te wuft van zinnen. -
 Och, waan niet dat de liefde op de aarde hulde ontfang';
 'k Zie onder mynen naam alleen 't genot beminnen. -
 En onder mynen naam bedoelt men 't zelf belang.

GUICHARD.

Zedeles.

Waardoor toch voelt de mensch, voor de ondeugd steeds aan 't blaken,
 Die 't all' ten offer geeft om slechts haar zoet te smaken,
 In 't midden van 't genot steeds heimelyke pyn?
 't Is omdat steeds ons hart het wanbedryf zal wraken,
 En een behoefte voed om deugdenryk te zyn.

DE MONCRIF.

De echtgenoot biechtvader.^(*)

Weledele Artuäs, die, onder Frankryks vaan,
 In d'Itaaljaanschen kryg zich fier en stout dorst wagen,
 Zag, na verscheiden heldendaên,
 Met statelyken zwier, tot ridder zich geslagen.
 Men bond hem, naar 't gebruik, de blanke sporen aan;
 Hy dacht, nadat hy die mogt dragen,
 Dat de edelste edelman hem uit den weg moest gaan.
 Hy keert thans naar zyn dorp en naar zyn lieve magen:
 Hy vond zyn huisvrouw in geen hoek,
 Al biddende in 't gebedenboek,
 Gelyk hy, by 't vertrek, haar, eenzaam, had verlaten:
 Hy vond haar in gezelschap weêr:
 Zy lagchte, zong en sprong, en dartelde uitermaten,
 Omringd van menig geurig' heer.
 Weeedlen Artuäs scheen 't geenerwyz' te stichten;
 En, denkend wat hy moest verrichten,

(*) Dit stukje is geenszins uit de fabelen, gelyk de daarmede bekenden welras zullen ontdekken, maar uit de vertelsels van den zonderlingen LA FONTAINE, uit die geestige vertelsels, die, even als zyne fabelen, zo zeer eene zindelyke en juiste navolging verdienen!

Riep hy weemoedig uit: 'Och, sinds ik haar verliet,
 Moest ik, onwetend, zonder vragen,
 De horens by de sporen dragen!...
 Het is de helft te veel: 'k verlangde zó veel niet.'
 Hy wil toch klaar de waarheid weten;
 En, op het eerste feest ten biechtstoel neêrgezeten,
 Verkleed als priester van het koor,
 Bied hy zyn kuische vrouw het oor.
 Zy meld hem 't eerst de kleine zonden,
 En draagt, daarna, de grooten voor.
 'k Heb,' zegt zy, 'de eerbaarheid geschonden,
 Ik sliep by edelman, by ridder, en pastoor...'
 Had noch haar man een poos gezwegen,
 Licht had hy meer bericht gekregen:
 De naamrol was gewis niet kort.
 Maar hy, door drift en spyt gepord,
 Riep uit: 'ô Snoodste der trouwloozen!
 By een' pastoor! kan 't zyn!.. voor wien toch ziet gy me aan?' ..
 'Voor myn' geliefden gaê,' dus spreekt zy, zonder blozen,
 Daar zy den strik straks wist te ontgaan.
 'Ik zag u, sluipend, herwaarts keeren,
 En kreeg de lucht van uwe list;
 Kan 't zyn, dat gy, wiens wysheid we eeren,
 Noch 't raadsel niet te ontknoopen wist!

Gy zaagt tot ridder u geslagen
 En waart een edelman voorheen;
 In 't kleed, dat ik u thans zie dragen,
 Zyt gy pastoor, van top tot teen.'
 'God dank! riep de arme hals, met tranen in zyne oogen:
 Ik ben een rechte zot, daar 'k dus my heb bedrogen.'

LA FONTAINE.

Aan Paulina.

'k Bepeins, vergeefs, wat euveldaad
 Met uwe gramschap my belaad.
 Waarvan, helaas! kunt ge u beklagen?
 De teêrste liefde pleit my vry;
 Maar, waan ik dat ik schuldloos zy,
 Daar ik Paulina kon mishagen?

Ach, schoon de liefde voor my pleit,
 Het gruwzaamst lot is my bereid.
 Laat vry de droefheid my verteeren,
 Ik vloek het haatlyk levenslicht.
 Wat kan de liefde my verweeren,
 Wanneer Paulina my beticht?

REGNARD.

De weldadigheid.

ô Gy, om ydle gunst geprezen,
ô Lot, dat alles wetten stelt,
Dat, daar ge ons hopen doet en vreezen,
Ons kroont of ons in boeijen knelt!
De dwaas benyde uw gunstelingen
De glori, die hen moge omringen,
De schatten, die de kwelling voên;
Myn hart benyd den goôn der aarde
Een' eedler schat, van meerder waarde,
't Geluk, de magt om wél te doen.

ô Gy, des hemels hoogst behagen,
 Weldadigheid! geschenk der goôn!
 Reeds in Astreaas vroege dagen
 Zaagt ge u onze offers aangeboên.
 Ja, in de zon, wier koestrend gloeijen
 De vruchten rypt en 't zaad doet groeijen,
 Zaagt ge u, erkentlyk, aangebeên;
 En in het licht der waereldbollen,
 Die door 't onmeetbaar ydel rollen,
 Verëerde 't menschdom u-alleen.

De God, wien aarde en hemel pryzen,
 Die alles schraagt, in elken stand,
 Toont me in ontelbre gunstbewyzen
 Zyn gaêdloos milde vaderhand.
 Ontdekten wy, met angstige oogen,
 Slechts door zyn donders zyn vermogen,
 En door de bliksems, die hy schiet,
 'k Zou, daar zyn magt my deed vervaren,
 Den Meester van 't heelal ontwaren,
 Maar, ach! myn' God, myn' Vader niet.

Natuur verbind met tedre handen
 Al 't menschdom zorglyk steeds aan een;
 Weldadigheid! gy haalt die banden
 Noch dichter om de harten heen.
 Gy houd ons minzaam, 't allen stonden,
 Aan land en ouders vast verbonden;
 Opdat uw invloed álles paar'
 Doet ge uw bekoorlyk zoete rechten
 Zelfs de eene aan de andre waereld hechten
 Door gullen toevoer van elkaêr.

Gy doet de kracht van 't noodlot wyken,
 Gy doet alöm 't geluk ontstaan,
 Gy bied de schatten van den ryken
 De schamele armoê, hulpzaam, aan.
 Ja, zonder uw gewyde wetten,
 Zou zelfs een kroon het hoofd besmetten,
 Zyn schat en rykdom vloekenswaard'.
 De vorsten, die uwe inspraak bannen
 Zyn niets dan laffe volkstirannen:
 Gy doet hen goden zyn op de aard'.

Een Titus, 't menschdom steeds ten zegen,
 En, door uw voorbeeld steeds geleid,
 Vermaart zyn glori allerwegen
 Door u-alléén, weldadigheid!
 Hy, kiezende u alleen, godesse!
 Tot voorbeeld en geleideresse,
 vertroost de droeven, stilt hun pyn.
 Zyn' rang, zyn onbepaald vermogen
 Acht hy een voorrecht van den hoogen
 Om zyner broedren steun te zyn.

ô Vreugd! hoe word der braven harte
 Door zulk een voorrecht niet gestreeld!
 ô Offers van gebrek en smarte,
 Die door de schaamte uw' ramspoed heelt!
 ô Broeders! ô natuurgenooten!
 Waar houd ge u, kermende, afgesloten?
 Waar stort ge uw tranen neêr op de aard"?
 Wel hem, die 't wee u mag vergoeden:
 Ach, de eer van u ter hulp te spoeden,
 Is meer dan ydle lauwers waard'.

Ja, 't moge u eedle schaamte wekken,
 'k Spoed naar uw schuilplaats me echter heen.
 De deernis zal my die ontdekken:
 Haar heilige aandrift richt myn schreên.
 Ik vlieg naar de akligst sombre streken,
 'k Zal in de naaste hopen breken...
 ô Grooten, door uw magt geveid!
 Regeert al de aarde op uwe tronen;
 Daar, waar gebrek en kommer wonen,
 Regeer ik door weldadigheid.

Komt, ziet myn hart, myne armen open,
 Ziet me u verpligten bystand biên;
 Herleeft, ô myn natuurgenooten!...
 Maar, hoe! gy werpt u aan myn kniën?
 Ik zie van de ingegroefde wangen
 Uw heete tranen, bigglend, hangen,
 Gy stort die gloeiende aan myn' voet;
 Gy waant me een' engel uit den hoogen,
 Ach! ziet uw' broeder voor uwe oogen,
 Uw' redder, die zyn' pligt voldoet.

Ach, waan niet dat ik de armoê hoone,
En smadende op u nederzie,
En, daar ik koele trotschheid toone,
De gift besmet, die ik u biê.
Wee hem, die van de elendelingen
Een' slaafschen dank poogt af te dwingen,
Wanneer zyn hulp hen 't wee ontruikt;
Die, kluisters smeedend van zyn gaven,
En koopend voor zyn weldaên slaven,
Geen vrinden in zyne armen drukt!

Ja, 'k vloek een' trotschaarts mededoogen,
Zyn koele hulpe uit 's harten grond;
De hoogmoed schittert uit zyne oogen,
De laster schuifelt uit zyn' mond.
Hy voelt slechts door zyn gunstbewyzen
Steeds zyn verwaandheid hooger ryzen,
En is in 't weldoen zelfs tiran:
Hy doet de zwakheid steeds ontdekken
Dat, schoon hy haar ter hulp' wil strekken,
Hy óók haar toch verdelgen kan.

Dus zien we ons dreigen en belagen
 Door wolken, die, in woeste vlugt,
 Met vuur bezwangerd, dwarlend jagen,
 En klatrend dondren in de lucht;
 Daar ze op het veld, op kruid, op boomen,
 Een' malschen regen neêr doen stroomen,
 De kwynende aard' ter zegening;
 Terwyl zy, loejend, buldrend, blakend,
 Schoon 't smachtend aardryk vruchtbaar makend,
 Het dreigen met vernietiging.

DE LILLE.

De pyl.

‘Gevleugeld zangrenkoor! aanschouw myn trotsche vlugt!’
 Zeï eens een pyl, met kracht gevoerd naar 't hoog der lucht:
 ‘k Bewoon, als gy, de hemelsche oorden!’
 ‘Ja, zeï een vogel, op dees woorden:
 Maar door een' anders hulp verheft gy u zo zeer,
 En door uzelfen daalt gy weêr.’

Sesostris.

Elk mensch heeft, myn vrinden! (gy weet dit wellicht)
 Een' engel, wiens inspraak we ons raad hooren geven,
 En die steeds ons leid op de paden van 't leven:
 Zy houden zich schuil voor ons stikziend gezigt,
 Doch blyven getrouw in 't geheim ons omzweven.
 Zy waren te voren toch minder bevreesd:
 Zy lieten gestaâg aan elks zyde zich vinden,
 Zy spraken de menschen, als waren 't hun vrinden,
 En spraken met prinsen en vorsten het meest.

By Memfis, alwaar op de vruchtbare zoomen,
 Beschaduwd door palmen en bloemryke boomen,
 De Nylgod het vocht uit zyn kruiken doet stroomen,
 Ging jonge Sesostris, zyn vlejers ontvloôn,
 Eens met zynen engel, hem nimmer ontweken,
 In lieflyken avond, door koelende streken.
 'Myn schutsgeest!' dus sprak hy, 'ziedaar me op den troon;

Maar 'k voel in myn' boezem 't verlangen gerezen
 Om al myne grootheid ook waardig te wezen.
 Wat middel..?' Zyn leidsman vertoont hem 't verschiet,
 En zegt: 'Voor dien doolhof, wiens omtrek gy ziet,
 't Gewrocht van Oziris, zo kunstig voltogen,
 Vertoont zich dat middel gewis aan uwe oogen.'
 De prins, reeds met spoed naar het voorplein gesneld,
 Ontdekt 'er twee godheên, op 't zeerst onderscheiden:
 Hy ziet 'er een schoonheid van lagchjes verzeld,
 Die dartlende vreugde op haar wezen verspreidden:
 Wat gloeiende blikken! wat blozende kaak!
 Zy lag op de bloemen, onächtzaam bevallig,
 Omringd van gespelen, betoovrend liefallig,
 Noch brandend en hygend van 't kwynend vermaak.
 Maar eindlyk treên drie van haar dienaars haar nader,
 Verbleekt en ontvleschd en verteerd en doorknaagd;
 De koning vraagt spoedig zyn' schutsgeest en rader:
 'Wie is deze nimf, die verrukt en behaagt?
 Wie zyn deze spoken, wier komst my vertsaagt?'
 'Myn prins!' zegt hem de engel, 'Gy zoud dan niet weten
 Wie ze is deze schoone, noch hoe ze is geheeten?
 Ach, staten en steden en hoven te saam
 Aanbidden de wellust, en dit is haar naam.
 De spoken, wier aanschyn u zichtbaar doet vreezen,

Zyn 't hoofsche gevolg, haar wetten getrouw;
 't Zyn askeer, verveling en 't late berouw,
 Die 't vurigst haar vleiden en minden voordezen.'
 De Egiptische koning gevoelt met verdriet
 Dees smartlyke reên zyn verrukking verstooren.
 'Myn engel!' dus spreekt hy, 'doe me eindlyk ook hooren
 Wat godheid het is, die men verderöp ziet.
 Zy schynt minder gul en wil minder bekoren,
 Maar komt my als edel en vorstlyk te voren,
 En, ronduit gesproken, mishaaft zy me ook niet.
 'k Zie scepter en aardbol en weegschaal en degen
 Onächtzaam verstrooid om haar heen allerwegen;
 Zy leest, daar haar ziel in verrukking ontbrand,
 In rollen en schriften, gekneld in haar hand.
 Een schild dekt haar' boezem; een kostbare tempel
 Ontsluit op haar' wenk en verthoont voor 't gezicht
 Een' helderen luister van schitterend licht.
 'k Lees bóven den trotschen en blinkenden drempel,
 Waarop zich de gloed als in stralen verspreid,
 In gouden geschrift: Aan de onsterfelykheid.
 Vergunt gy, myn engel! me 'er binnen te treden?'
 't Is', zegt hem zyn schutsgeest, 'gewis wat gewaagd;
 Men word 'er wel heimlyk somtyds toe geplaagd,
 Maar ook wel eens weder naar buiten gejaagd.

Dees koele godesse word toch wel verbeden,
 En somtyds bewogen en tevens behaagd.
 De wellust komt teêrer en schooner te voren,
 Doch deze is getrouwer aan wien haar beviel:
 Men hoeft om de fiere godin te bekooren
 Een' helderen geest en een zuivere ziel.
 Men noemt haar de wysheid, en ze is u beschreven.
 De kostbare tempel, zo kunstig als ryk,
 Is die van den roem, waar de wyzen herleven;
 Dat eenmaal uw naam ook met luister 'er pryk!
 Verkies wie van beiden ge uw liefde op wilt dragen,
 Want beiden te samen zyn nooit te behagen.'
 'Ik heb,' zegt de koning, 'myn keus reeds gedaan.
 Hoe werken dees schetsen met kracht op myn zinnen!
 Dat andren vry beiden dees schoonheden minnen,
 Myn hart bid, standvastig, slechts de eene thans aan.
 De wellust kon me eens licht gelukkig doen wezen,
 Dan 't vuur dat ze ontsteekt word door tranen geblusht,
 Doch 'k maak wis al de aarde eens gelukkig nadezen,
 Als wysheid me ontgloeit in verhevener lust.'
 Thans spoed hy zich voort met een' vlugtigen trede,
 En, schoon hy toch de eerste in 't voorbygaan eens kuscht,
 Verëert hy zyn hart, in verrukking, de tweede.

VOLTAIRE.

Myne beginsels.

Geen schoonheid zal me ooit wetten geven;
Myn slaafsche leertyd is voorby;
'k Ben onafhanklyk, fier, en vry,
En wil en weet thans wys te leven.
Niet dat myn hart, verhard en koel,
Zyn streeleendste inspraak tracht te smooren,
Neen, 't is gevoelig voor 't gevoel;
'k Laat door een schoone my bekoren
Van de ochtend komt tot de avond vlied,
Ja, zelfs by nacht... maar langer niet.
'k Ben als een vogel, die, in 't zingen,
't Zy laag by de aarde of verre om hoog,
Elk vruchtje en blaadje pikt, in 't springen;
'k Ben als een kind, uit moeders oog,
Dat achtloos speelt met alle dingen.

Ik breng myn schatting aan natuur;
 'k Bemin en wissel t'aller uur.
 Wie kon zich 't ooit met vrucht beloven
 De vleugels aan de min te ontrooven?
 Dien God, het kroost der zinlykheid,
 In éénen stond geteeld, geboren,
 Is slechts een korte duur bereid;
 De heete gloed, dien hy doet glooren,
 Die brandend jaagt door ziel en lyf,
 Heeft slechts een' doortogt, geen verblyf.
 Hoe! 'k zou, getrouw, en koud van zinnen,
 Eene enkle schoonheid slechts beminnen?
 Hoe! ik zou, knielend, dagen lang,
 Slechts om een enkel blikje smeeken,
 En weenend bidden, gantsche weken,
 Om slechts een kuschje op hand of wang?
 Ik zou, haar luimen steeds ten prooije,
 My laf gedragen naar haar' zin,
 En tien jaar smeeken om haar min?...
 Helpt, goôn! dit waar' 't beleg van Troje!

CLEMENT.

Navolging van Horatius.

Waaröm de rust der nacht door pynelyke klagten
 Gestoord, en door ontroerd gezucht
 Den mingod aangespoord, dien gy vergeefs blyft wachten,
 En die u in den arm der jonge Akantha vlugt?

Uw mirten zyn verdord; ô Licea! de jaren
 Berimplen uw verwelkte wang;
 Uw voorhoofd is verbleekt, en voor uw gryze hairen
 Wierd reeds de dartle liefde bang.

Verban uwe ydle pracht, die tot geen nut kan strekken,
 Uw' tooi, in weidschen overvloed.
 Neen! diamant- en paerelgloed
 Kan nooit den fellen hoon bedekken,
 Dien de ouderdom de schoonheid doet.

Myn hart is eindlyk vry en 't voelt zyn rust herleven.
 Ik lagch met alle uwe ydle vlyt,
 Die 't lieflyk vermaak u vruchtloos wil hergeven,
 Dat u ontroofd wierd door den tyd.

De dag der wrake is daar; ik smaak die eindlyk heden;
 'k Zie eindlyk aan myn' wensch voldaan
 Door die gerechte goôn; zo dikwerf aangebeden
 Tot straf van uw trouwloos bestaan.

Uw ouderdom genaakte, en alle uw minnaars toonen
 Zich, u ten smaat, getroost om 't lang verduurde leed;
 Zie allen zelfs thans de assche hoonen
 Van 't vuur, dat eens hen branden deed.

DIDEROT.

Punt dicht.

Hoe weinig wederstand men van Eglé moet schroomen,
 Zy wil dat groot en klein haar braaf en eerlyk noem'.
 Pedanten en geveinsde vromen,
 't Werkt alles aan 't herstel van haar' verloren roem.
 Zy doemen, dagen lang, in d'arbeid niet bezwykend,
 Met jonge Eglé veréënd, de liefde en haar gezag;
 Maar, och! de jonge Eglé, Penelopé gelykend,
 Verbruit steeds elke nacht het werk van ieder' dag.

SAINT-LAMBERT.

Het winterkoningje. (*)

De voglen dachten, dwaas, zich dubble vreugd beschoren,
 Als één van hen regeerde, in volle heerschappy.
 De beesten ('t moet hen niet verstoren)
 Zyn somtyds even zot als wy.
 Men overdacht dan saam, wie, om de wet te geven,
 Voor aller vorst moest zyn erkend.
 Wat Gordiaansche knoop! men roept alöm: 'Ik ben 't!'
 En wie zyn' naam niet noemt heeft ras zyn gaaf verheven.
 Van d'arend kreeg de vlugt den troon,
 Van Filomeel de zang de kroon;
 Door d'uil wierd al 't gezag de trotschheid toegewezen;
 Den honger door den gier; de grysheid door de raaf;
 De merel had de list geprezen,
 En zelfs de musch roemde op zyn gaaf.
 Het ging 'er toe als hier beneden:
 Men prees zichzelven luid, of in versierde reden.
 De kleine roemt zyn recht, opdat geen groote 't snuik',
 Maar, och! der grooten recht klonk boven,

(*) *Roitelet*, zeker klein vogeltje.

't Recht, dat ze ontfangen, of ontrooven;
't Is geenszins de orde, maar 't gebruik.
Heer arend, trotsch op zyn vermogen,
Sprak: 'Vliegen we allen naar den hoogen!
De vleugel doet ons vogel zyn:
Wie 't hoogst van ons is opgevlogen
Zy straks uw koning en de myn.'
't Heeft alles fluks zich opgeheven,
En de arend klieft de wolken dóór,
Bespot het ovrig vogelkoor,
Dat noch in lager lucht bleef zweven.
'Wie,' riep hy, 'word voor vorst erkend?'
Een winterkoningje, verscholen in zyn veëren,
Vloog, uit des arends vlerk, tot aan de hemelsferen,
En riep: 'Ik ben 't!'

Begaafdheên, moed, verstand, en krachten
Verwerven zelden 't eerbewys;
Naar d'opgehangen eereprys
Mag schaars verdienste en kunde trachten:
Den list, gepaard aan schaamtloosheid,
Is meest de lauwer toebereid.

PIRON.

Aan Rozine.

Ter gunste van myn lentedagen
 En van myn dartele ydelheid,
 Word ik te veel door u geleid
 Voor liedjes, door de min bereid,
 En aan de schoonheid opgedragen.
 Gy streelt myn' waan te veel, vrindin!
 En, ach! myn tederheid te min.
 Helaas! in d'eersten bloei der jaren
 Bekoort geen lauwer aan myn' zin.
 Versier myn dartle zangerin
 Met linten en met mirtenblaëren,
 Met bloemen van den lentetyd,
 Aan Citherea toegewyd.
 De glori is 't vermaak tot hinder;
 'k Verkies uw liefde vóór myne eer:
 Ach, prys myn zangen toch wat minder,
 En min den dichter toch wat meer.

BERTIN.

Het ontrust gezin.

Na zeven jaren huwlyksmin,
 Leefde Egbert, met zyne echtvrindin,
 Noch stoorloos en in stille vrede,
 En alles, in het gantsch gezin,
 Door zulk een loflyk voorbeeld, mede.
 't Was rust by kind en hond, by vogel en by kat.
 Nooit heeft by Noachs huisgenooten,
 Welëer in de ark by een gesloten,
 Die eensgezindheid plaats gehad.
 Maar, zekre feestdag kwam, en, met verscheiden vromen,
 Had Egbert wat te veel genomen:
 Wat deed hy in zyn dronkenschap?
 Hy sloeg zyne arme vrouw, boosäartig;
 Zy, op haar beurt óók onrechtvaardig,
 Gaf, in haar' spyt, het kind een' klap.
 Het kind schopt thans den hond; de hond, in 't grimmig brommen,
 Byt straks de kat in staart en poot;
 De kat, den muur fluks opgeklommen,
 Byt, in haar' wrok, den vogel dood.

 Dus word door éénen zot de rust der maatschappyë
 Rampzaliglyk gestoord,
 En meest de kleinen, om der grooten zotternyë,
 Gefolterd en vermoord.

HOFFMAN.

Het vogelnest.

Ziedaar dan 't nest dier nachtegaaltjes!
Wat zyn zy jong! wat zyn zy teêr!
'k Bespiedde u lang, uit gindsche takjes,
En haalde in 't einde u zagtjes neêr.

Ja, schreeuwt, ô kleinen! woelt, en spartelt,
't Is alles vruchtloos, wat gy tracht:
Gy hebt noch vedertjes, noch vleugels,
En zyt gevangen in myn magt.

Maar, hoe! is 't niet dier kleinen moeder,
Die, treurende, op dat takje wiegt?
Is ook die vogel niet hun vader,
Die schichtig om my henenvliegt?

Hoe! ik kom wreed hun vreugd verstoren,
Ik, die, des zomers, aan den vliet,
Of onder de eiken, luistrend rustte,
En insliep door hun kweelend lied!

Och, had een monster ooit, wreedaartig,
My van myn moeders hart gescheurd,
Helaas! zy waar' van smart bezweken,
Helaas! zy had zich dood getreurd!

En ik, ô vogels! roof uw jongen,
Die ge in myn hand met schrik aanschouwt?
Neen, nooit! ziet daar: ik geef ze u weder...
Gevloekt de wreedäart, die hen houdt!

Ja, leert hen vlug en vrolyk vliegen,
En triplend hupplen aan uw zy',
En dat ze, uw zoete tonen hoorend',
Ook eenmaal zingen zo als gy.

Ja, ik zal met den zomer keeren,
En, onder d'eik, of by den vliet,
In 't luistren rusten, zagties sluimren,
By 't vrolyk schatren van hun lied.

BERQUIN.

Het vermaak en de verveling.

Verveling en vermaak omzwerven t'allen tyd'
 Deze aarde, alöm, aan beide polen:
 De laatste vliegt; helaas! wat spyt!

Vermaak ontvlood, in 't achtloos dolen,
 De stad, en, naar het dorp gesneld,
 Vraagt ze aan de geen, die haar omringen:
 'Kan ik hier wonen, zonder geld?'
 'Ja!' riepen all' de dorpelingen.
 'k Ontvliê,' dus sprak vermaak, 'de stad;
 Uw aart is my bekend, 'k zal u den mynen leeren,
 U, die my recht naar waarde schat.
 Het landgebruik bekoort me: ik wil met u verkeeren;
 'k Ga dag aan dag by buur aan buur:
 'k Moet heden naar Kolyn.' Juist had, op 't eigenst uur,
 Zyn vrouw hem d'eersten zoon geschonken;
 En toen 'er, na den doop, de volle bekers klonken,
 Zat, in den kring, vermaak by 't vuur.
 Verveling kwam toevallig mede

Dien dag in 't eigen dorp, en vroeg, in droeve klagt,
 Slechts schuilplaats voor eene enkele nacht.
 'Neen, vrouwtje!' sprak men, 'staak uw bede:
 't Is alles vol in hut en stal.'
 Zo zei men hier en overal.
 Verveling ging dan heen en trad bedrukt naar buiten,
 Doch zy verloor 'er gantsch niet by:
 De heerschap van het dorp gaf aan zyn vriendenry
 Een prachtig feest, van veel waardy:
 Zy zag zich dáár de deur ontsluiten,
 En voerde 't hoogste woord op maal en dansparty.

DROBECQ.

Liefde en wellust.

Waartoe u van 't geleî der tedre liefde ontslagen?
 Waartoe, ô wellust! te onbedacht
 Uw schoone zuster trotsch veracht,
 En u den steun ontrukkt, die hulpzaam u bleef schragen?
 Helaas! uw kracht is kort van duur,
 Maar onuitputlyk háár vermogen!
 Als gy de ziel ooit treft houd zy die opgetogen,
 En als ge een vonk gelykt is zy een brandend vuur.
 Zy kan uw' flauwen gloed met nieuwe kracht doen blaken,
 En bied een stille rust, ná 't bruisschen der vermaken.

DU BELLOY.

Aan den slaap.

ô Zoete slaap, wiens zagt vermogen
 My dikwyls lieflyk hield bedrogen,
 Door blyden droom my heeft bekoord!
 Gy, die de droomen van het leven,
 (Och, óók bedrieglyk in hun soort!)
 Vaak uit myn zinnen hebt verdreven,
 En all' myn zorgen hebt gesmoord!
 Keer, zoete slaap! keer eindlyk weder;
 Stort op myn' geest den balsem neder,
 Die 't matte lyf in sluimring sust.
 't Is middernacht, en alles rust.
 Niets zult gy hooren in dees streken
 Dan 't zagt geruisch der klare beken,
 Die stoorloos stroomen door myn land.
 Waaröm myne oogen toch ontweken,
 Daar van myn rustbed niets u bant?
 Och, vlugt veelëer die wreede dwazen,
 Wier hart in valsche roemzucht brand:
 'k Hoor nooit, aan 't nedrig ledekant,
 Den wekker van den bloeddorst razen.

Ontvlugt dien bleeken nydigäart,
 Wien de afgunst zichtbaar uit doet teeren;
 Ontvlugt den vrek, voor u vervaard,
 Wiens loodkleur aanzigt afschrik baart,
 En die uw' invloed wenscht te ontbeeren
 Om 't zielloos goud, waaröp hy staart.
 Maar my, die naar uw komst mag haken,
 Na 't schuldloos werk, dat ik verricht,
 By wien u niets vervaard kan maken,
 Och, sluit my eindlyk de oogen dicht.
 De sombre nacht is ras verstreken,
 De zon ryst ras uit Thetis schoot;
 'k Zie reeds de starren flaauw verbleeken
 Voor 't zagt verheldrend ochtendrood.
 ô God des slaaps! genaak dees muren;
 Wat weert uw schreden uit dit oord?
 Och, de aan u toebehoorende uren
 Vliên in uw afzyn kwynend voort.
 Hoe! 'k hoor den haan zyn stem verheffen!
 Het licht ryst op aan 's hemels trans,
 En 'k zie den weêrschyn van zyn' glans! -
 Myn beê zocht vruchtloos u te treffen,
 Gy zyt dan koel voor al myn klagt,
 ô Sombre zoon der duistre nacht!

Wie plaatste u by 't getal der goden?
Wat list of u dien eerrang won?
Blyf met uw' dikken damp der dooden
Aan 't schriklyk strand van d'Acheron.
Gevreesde schimmen, nare spoken,
De geestenstoet der schrikgodin,
Gedrochten, uit de hel gebroken,...
Ziedaar uw hof en hofgezin.
Gy bragt door moordende echtgenooten
Egiptus zonen wreed van kant;
Den wakkren Argus hebt ge, ô schand'!
De honderd oogen dicht gesloten;
Gy hebt, ter hulp' der dweepery,
De burgers van Parys bedrogen,
Toen de outerwoede, in razerny,
Het licht hen moordend heeft onttogen!
Ontwyk me! ik vloek uw wreede kracht,
Verkorter van 't zo korte leven!
'k Rust, zonder u, in stille nacht.
De schelm moog' voor uw afzyn beven,
Hy hoore in 't nooit gerust gemoed,
Wanneer de dag ons is ontweken,
De stem der wroeging sterker spreken,
Waardoor hy schuld en gruwlen boet;

Maar wie de deugd getrouw blyft minnen,
 Smaakt kalme vrede in ziel en zinnen,
 Ofschoon hy waakt als alles rust;
 En in den tragen loop der nachten
 Verzamelt hy hernieuwde krachten,
 Van vrees en wroeging onbewust. -
 Maar welk een loomheid treft myn leden?
 Wat mymring overmeestert zagt
 Myn suffend zintuig en myn reden,
 En dooft myn' geest en denkskracht?
 Wat lief geweld, zo zoet in 't treffen,
 Doorsluipt myn lyf, bedwelmt myn' zin?...
 Myn stem kan naauwlyks zich verheffen...
 Myn oog trekt toe.. en ik slaap in.

LE MIERRE.

De boekliefhebber.

Daar is hy!... Hemel! wat geluk!
 Ziedaar, Kleanth!' den echten druk!
 ô Vreugd! 'k heb eindlyk hem gekregen!
 Ik kyk van blydschap schier my blind!
 Ziedaar op bladzy' vier en negen
 De beide feilen, lieve vrind!
 Die ge in den valschen druk niet vind.

PONS DE VERDUN.

Montezuma aan Cortez.

Gy oogst in 't eind' de vrucht van al uw' euvelmoed:
 Gy heerscht, en ik verga; myn troon is ómgewroet.
 Ach, 't is verdiende straf! 'k gedoogde uw woên geduldig;
 Men offert billyk me op: myn zwakheid maakt my schuldig.
 Ik sterf, myn eigen volk heeft, gram, zyn' vorst vermoord.
 Ik was het wraak verpligt... Spreek, wreedäart, die my hoort!
 Kwam ik u ooit, helaas! op d'andren aardbol zoeken?
 Kwam ik d'Europeäan met wapens ooit verkloeken?
 Kende ik uw' naam, uw' vorst, of 't oord, door u bewoond?
 Wat helsche geest, barbaar! heeft herwaarts u getroond
 En kon u 't moordgebruik dier toovertuigen leeren?
 De schrik deed ons uw kunst als wonderwerken eeren.
 Die lasten van de zee, door wind en vloed gejaagd,
 Dat vloeijend bouwgevaart', door d'afgrond onderschraagd,
 Die monsters, zichtbaar fier op 't aantal, dat zy torschten,
 Besluitende in hunn' schoot de koningen der vorsten,
 Het zwaard, dat doodlyk staal, dat ras ons heeft vermand,
 De bliksem, naar uw' wil, geschoten door uw hand,...

't Schetste alles, u ter eere, in elks beguigchelde oogen,
 Eene onnaspeurbre kracht van goddelyk vermogen.
 't Verbysterd Mexiko zeeg, siddrende, u te voet;
 Ikzelf vergat myn' rang, 'k verzaakte 't fier gemoed;
 Ik, die my door myn volk zag als een godheid eeren,
 Stond al die grootheid af aan 's waerelds opperheeren.
 'k Heb onder uw bevel myn trotsche kroon verlaagd.
 'k Dacht, dat gy, hoogst voldaan, als ge u aanbidden zaagt,
 Toegevelyk voor 't minst, de schatting van al de aarde,
 Uw grootheid opgebracht, in stille vrede aanvaardde.
 ô Gruwzaam Spaansch gebroed! men had u hier misschien,
 Zo gy geen beulen waart, als goden aangezien.
 Wat was die dwaling groot! gy had u ras verraden...
 Herkent men dan den mensch alleen aan de euveldaden?
 Wat denkbeeld, dat my sart, verbittert me onverwacht?
 Vermetel vreemdeling, die waarde en rang veracht!
 Durft ge aan de onmenschykheid den wreedsten smaad dan paren
 En in myn eigen hof met kluisters my bezwaren?
 Gy sluit me in ketens! my!... Ach, blozende en ontsteld,
 Zag heel dit ryk zyn' vorst in yzren boei gekneid.
 Met welk een gruwzaam recht omkluistert gy de handen,
 Waarin de scepter voegt der Mexikaansche landen?
 Gy, die ons laag veracht, en ons ons recht ontnemt!
 Streef onze deugden na, aan u, tirannen! vreemd.

ô Laf en eerloos volk, dat, heet op woest vernielen,
 Alleen door 't staal beveelt en koel ons durft ontzielen!
 Verraad ge ons bovendien? ja, tevens wreed en valsch,
 Bragt ge in de feestvreugd zelfs myn achtloos volk om hals.
 Door heeten drank verhit, door moordzucht aangedreven,
 Hield ge in de roode vuist het bloedig goud geheven!
 Wat baat toch onze kracht wanneer ge uw' bliksem schiet?
 Vlugt, Mexicanen! vlugt! uw drift verderve u niet:
 De donder, waar ge u richt, snort treffende om u henen...
 Vlugt! laat my iemant na, die om myn dood kan weenen.
 Neen, 'k wil niet dat gy, koel en onversaagd van hart,
 In d'ongelyksten kryg het schriklykst sterven tart.
 Helaas! myn dood genaakt, gy hebt my 't graf ontsloten,
 En 't hart, dat voor u sloeg, met woeste vuist doorstoten!
 Maar 'k ween noch om uw lot, 'k vergeef u gul dien moord,
 En zie alleen uw' ramp, schoon door uw' schicht doorboord.

Wat yslyk denkbeeld, goôn! doet me in myn' doodsängst schrikken?
 Wat spyt verpest, helaas! myne uiterste oogenblikken!
 ô Wieg van menig' vorst! ô wanden, rood van bloed!
 Paleis van myn geslacht, met eerbied steeds begroet!
 ô Hof, waar een tiran den zetel mogt verwerven,
 Waar Cortez triomfeert, waar ik, geboeid, moet sterven,
 Waar hy zyne offers moord in wreedste razerny!
 Plof op myn beulen neêr! vermorsel hen met my!

ô Roem van Mexiko! ô diepverneêrd vermogen!
 ô Luister van dit ryk, in ééne dag vervlogen!...
 Verwonnen waerelddeel! ik laat u niets dan 't juk,
 En u, rampzalig volk! de dood en 't ongeluk.
 De schande of wel de straf verzelt u op uw schreden;
 Gy dient, in slaverny, 's verwinnaars zinlykheden;
 Uw lot is in zyn magt; uw arbeid en gevaar
 Verryken 't vrekking land van uw' geweldenaar!
 Wat heeft uw zwakheid schuld? wat recht zyn oorlogsstander?
 Is dan dit waerelddeel de slaaf, helaas! van 't ander?
 Neen, niets pleit ooit u vry, verweldigers van de aard!
 Dan slechts der roovren recht, de razernye, en 't zwaard;
 Neen, gy bezit geen magt op dees verweldigde oorden
 Dan de uitgeputte kunst van gruwzaam menschenmoorden.
 En dringt ge uw' god ons op en 't geen zyn wet begeert?
 Wie is hy? zeg het ons: waar ziet hy zich verëerd,
 Die geest, door vuur en staal, door moord aan ons verkondigd,
 Die god van 't Spaansche volk, dat, onverschrokken, zondigt?
 Neen, neen, gy hebt 'er geen; of is, moorddadig rot!
 Het goud van dit gewest, met bloed bespat, uw god?
 Hoe! 'k hoor u van de hel en van den hemel spreken!
 De hel bestaat alleen in alle uw toovretreken,
 Waardoor gy 't vuur bestiert, dat ge op ons nederstort;
 De hemel is alöm waar gy verbannen word.

Laat, Cortez! laat me in rust: stel eindlyk uit uw zinnen
 My, aan den rand van 't graf, noch voor uw kerk te winnen;
 Ik vloek haar leere en wet, gelyk uw razerny,
 En der tirannen god is een gedrocht voor my.
 'k Zal me ook in 't uiterste uur niet tot dien afgod keeren,
 Wien wy met ydle hulde en ons ter schand' verëeren;
 Niet tot dat zielloos spook, waarvoor de dwaze knielt,
 En dat zyn' tempel met myn' zetel zag vernield;
 Niet tot dien wreeden god, den dienaar uwer woede,
 Die u zyn' donder leende en zyn geduchte roede;
 Maar tot dien grootschen geest, die my ten troost verstrekt,
 Wien ik niet noemen kan, maar wien myn hart me ontdekt,
 Tot hem, wien de onschuld smeekt, en wiens bestaan en wezen
 De volste hope ons schenkt in 't onheil, dat wy vreezen!
 Die god, die 't goede eens loont en 't kwade eens straffen zal,
 Die rechter, wie 't ook zy, wreekt eens met kracht myn' val.
 ô Gy, der goden god, die, op uw' troon gezeten,
 Den tyd en 't lot bestiert aan eene onbreekbre keten,
 Die all' de schepslen saam, door u slechts voortgebragt,
 Van de een tot de andre pool met éénen blik betracht!
 Hebt ge aan den zoom myns ryks, geborstweerd door de golven,
 Die onafmeetbre kolk in 't hart der aard' gedolven,
 Opdat een roofziek rot, door eerloos kunstgeweld,
 Den grenspaal overschryd, door uwe hand gesteld?

Ach, hoor voor 't minst myn klagt en stel myn' wensch te vreden:
 Wreek u, wreek ons metëen: dat onder hunne schreden
 De schittrende afgrond zinke en gapend hen verslind';
 Dat hy, die schatten zoekt, de hel in 't zoeken vind';
 Dat de oceaen, vergramd, daar zy zyn kracht bedwingen,
 Hun zeestad fors verzwelg' met all' de schepelingen;
 Of, zo dit roovend rot ooit in Europa keer',
 Dat dan 't gewoekerd goud 'er de euveldaên vermeer'
 't Versprei, tot aller straf, by all' hun landgenooten,
 De schrikkelyke vrucht, uit gierigheid ontsproten,
 Den onverzaadbren lust, den onvoldoebren wensch,
 En ontrouw, twist, en roof, en gruwlen zonder grens!
 Ja, honderd volken saam, die strydend herwaarts streven,
 Betwisten hen dit land, door gouddorst aangedreven;
 Ja, dat alöm dees grond, waaröp hun krygstuig woed,
 Met gretigheid zich drenke aan der tirannen bloed!
 Dat Cortez, met den haat van 't wislend lot beladen,
 Het droevig loon beweene van all' zyne euveldaden!
 Ziedaar het bly verschiet, waardoor ik troost verwerf:
 Ik zal gewroken zyn... ik hoop het, en ik sterf.

LA HARPE.

Aan Klorinde.

'k Heb eindlyk uw gezag verbroken,
ô Reden, die 't genoeg rooft!
Ik heb het recht van 't hart gewroken
Op de ydle magt van 't suffend hoofd;
'k Heb liefdes fakkel aangestoken
En uwe fakkel uitgedoofd.

Klorinde, door my aangebeden,
Om wie ik 't wee der liefde tart,
ô Bron van 't leed, om u geleden,
En zoete heelster van die smart!
De mingod offerde u myn reden,
En ik, ik offer u myn hart.

VADÉ.

Herdersdicht.

Een jonge herderin, door ongeduld bevangen,
 Op 't einde eens schoonen dags haar moeders oog ontvlugt,
 Verhaast der schapen tred, te traag voor haar verlangen,
 Naar 't schaduwryke bosch, verwyderd van 't gehucht.
 Helaas! het herdersüurtje, ondanks haar zorg, vervlogen,
 Zweeft staâg haar voor den geest en kwelt haar minnend hart;
 Zy nadert, maar, ô goôn! wat wanhoop en wat smart,
 Daar Tirsis niet verschynt voor de angstigzoekende oogen!
 Zy roept den herder luid, door ongeduld vervoerd,
 Zy noemt vergeefs zyn'naam, dien de echoos slechts weërkaatsten,
 En, daar haar keer op keer reeds de argwaan fel ontroert,
 Gelooft zy in het eind' den wreedsten en den laatsten.

‘Hy mint my langer niet! de wreedäart’, roept zy uit,
 ‘Smaakt naauwlyks zyn geluk, of toont zich wuft van zinnen!
 Hy vind geen schoonheid meer in zyn te oprechte bruid!..
 Hy minde zeker nóch zo hy zich niet zag minnen!
 Men heeft het my voorzegd:’ dus voer zy, weenend, voort:
 ‘Wie trouw aan minnaars zweert, zal spoedig wis hen derven:
 Wanneer 't verlangen sterft moet ras de liefde sterven:

Zy word door hoop gevoed, maar door 't genot versmoord.

Ja, hoe zyn tedre drift myn hart reeds mogt behagen,
 Toen hy my 't eerst zyn liefde, op zoeten toon, dorst klagen,
 De koesterende zon verguldde driemaal 't graan
 Voor ik zyn liedjes hoorde en hem te woord dorst staan.
 Met wat al zorg, helaas! om recht zyn trouw te ontdekken,
 Beproefde ik zyne liefde en heelde ik hem de myn!
 Aan wat onlydbre smart dorst ik ten prooij' verstrekken,
 Om de ydle hoop te voën van trouw bemind te zyn!
 Wreedäartig voor myzelve en voor myn' herder tevens,
 Betoonde ik my gestreng en roerloos van gemoed;
 Maar, och! op zekren dag, ô wreedste dag myns levens!
 Bezwoer hy my te teër zyn' steeds versmaden gloed.
 Hoe lang toch,' riep hy uit, 'k herinner my 't noch heden,
 'Versmaad gy myne hulde en myne ondoofbre min?
 Vreest ge, ondanks al uw schoon, ô koele herderin!
 Dat ik myn liefde eens smoore en spott' met all' myne eeden?
 Goôn! zo ik koel myn oog naar zo veel schoons ooit keer',
 Moet nooit der knapen lof myn veldgezangen roemen;
 'k Versmoor' met eigen hand de voglen, die ik leer';
 Myn boomgaard zy verdord, myn weide zonder bloemen;
 Dat al myn tierig vee, hoe schoon myn oog het keur',
 Door 't felvergiftend sap der heetste kruiden sterve!

Ja, dat de wreede wolf het nasnelle en verscheur'
 En ik van 't godendom verdiende straf verwerve!
 'k Zweer by den hemel selv', of liefst by u-alléén,
 Dat gy myn hart bezit en niets 't u zal ontrooven;
 De gloed, die my verteert, zal kwynen noch verdooven:
 Geloof myn' eed, myn liefde en uw bekoorlykheên."

Zyn kwelling, zyne smart, zyn tederheid, zyn blikken,
 't Stond me alles voor zyn trouw, voor zyn volharding in.
 'k Liet me, onbedacht verrast, door zyn gevlei verstrikken;
 De ontroering van myn ziel vermeesterde myn' zin.
 Getroffen en vervoerd, en aan myzelve onttoegen,
 Bezwoer ik toen myn liefde aan hem, die thans me ontvlied.
 "k Bemin u!" riep ik uit, hem om den hals gevlogen:
 Myn drift word nooit verkoeld, uw drift verkoele ook niet!
 "k Aanbid u!" riep ik uit, in 't vuur, dat my deed gloeijen:
 'k Schenk u dit schuldloos lam, ten teder liefdepand:
 Het groeij! dat ook de liefde in beider hart moog' groeijen,
 Ja, dat het eenmaal zelfs in sterker gloed ontbrand!'

'Hoe maal ik beider vreugd? hoe meld ik beider reden?
 Wat eed ontbrak 'er noch, na beider vurige eeden?
 Al 't geen de reinste liefde, al 't geen de tederheid
 En 't minnend hart vermag, wierd aan elkaêr gezeid.

ô Ras vervlogen vreugd! ik boet u thans elendig!
 Och, wees toch minder zoet, of wees toch meer bestendig!

'k Schonk naauwlyks hem myn hart, dat hy sints lang me onthoog,
 Of 't somber licht der maan drong scheemrend door de blaëren:
 De duistre nacht verscheen, en, hoe verrukt wy waren,
 Wy stonden zuchtend op, met tranen in ons oog.
 Hy drukte zagt myn hand; wy riepen staamlend beiden
 Tot morgen!' treurig uit, in 't stom en langzaam scheiden.

'Och, sints dien blyden dag vóórkomt hy my gestaâg,
 Van tedre zorg vervuld, by deze dichte boomen;
 Helaas, myn vreugd heeft uit: 'k wacht vruchtloos hem van daag!
 Hy mint me langer niet, zyn hart is reeds me ontnomen!
 Wis dat hy reeds dit uur eene andre schoone vleit,
 En schaamtloos zich eene eer van myne smart durft maken!
 Opdat hy best haar streele, in 't snood en eerloos blaken,
 Bespot hy, voor haar oog, myn lichtgelovigheid.
 Goôn, die my zwichten zaagt voor Tirsis looze treken!
 Och, laat uw slaande hand my op den snoodaart wreken.'

Haar klagt was naauw' volëind toen Tirsis vlug verscheen;
 Zyn minzaamlonkend oog kon ras haar' wrok verzagten;
 Zy vraagt, op tedren toon, met zagt verwyte alleen:

‘Hoe, Tirsis! voegt het my om hier u op te wachten?’

‘Myn schoone!’ riep hy uit: ‘bedwing uw gramschap vry:

Ik was alreede in 't bosch twee uren eer' dan gy.

'k Zag eindlyk u van verr', maar, 'k had u naauw' vernomen,

Of een verwoede wolf, van gindschen berg gekomen,

Ontrukt me, in razerny, gevoelloos voor myn' rouw,

Het onwaardeerbaar lam, het pand van uwe trouw.

Wat naar vooruitzigt, goôn! wat denkbeeld deed my yzen!

“Maar, wreedäart!” riep ik uit, “uw roofzucht zy betoomd:

'k Zal, schoon myn hond me ontbreekt, u door deez' steen bewyzen

En u gevoelen doen dat nooit een minnaar schroomt.”

In 't eind', het woedend dier, tot aan zyn hol gedreven,

Verloor door my zyn' prooi en tevens 't roofziek leven.

Myn arm heeft door zyn dood ons billyk wraak verschaft:

Kon hy, die wreed ons scheid, wel zagter zyn gestraft?’

De schoone ontdekt in 't eind' wat argwaan zy dorst voeden,

En Tirsis toont zyn smart om die belediging;

Zy boette, hoogst gedwee, tot zyn bevrediging,

Door gunstjes zonder tal, haar onbedacht vermoeden.

MANGENOT.

Jan, die weent en lagcht.

'k Zucht dikwerf's ochtends vroeg, na een benaauwde nacht,
 Met diep verslagen geest en droef bedrukte reden,
 Om 't vreeslyk wee, dat ons verwacht,
 Om all' de dwalingen, om all' de spoorloosheden,
 En om all' de euveldaên van 't menschelyk geslacht,
 Waarom de duivel hartlyk lagcht.
 Ik vraag de schatten weêr, die de Etna heeft bedolven,
 Door 't uitgespogen solvervuur;
 Ik vraag de woeste zee den rykdom van Merkuur
 En all' de landen weêr, verzwolgen in de golven;
 Ik schreeuw de vorsten toe, die dorsten naar ons bloed:
 'Ge ontperste de aarde meerder tranen
 Dan all' de golven van den vloed
 En all' de vlammen der volkanen.'
 'k Betracht in 't eind', met droeven geest,
 Wat wee we op de aarde al moeten trotsen,
 Waarop men hoopt en meer noch vreest,
 En struiklend doolt langs steile rotsen,
 Waarop men lyd en sterft alleen...
 Ik ween.

Maar, als ik 's avonds, luid, met twintig blyde snaken,
 Met meisjes aan hun zy', de liefsten die 'er zyn,
 By jongen bout en ouden wyn,
 Door blyde scherts my mag vermaken;
 Wanneer, van schurk en domkop vry,
 De vrolykheid, de zang, en gulle spotterny
 Het smakelykst gerecht te beter ons doen smaken;
 Wanneer der knapen minnevreugd
 My doet herdenken aan myn jeugd,
 En lieve vrindschap, zoet in 't streelen,
 De kwellling van myn' ouden dag
 Door zachte zorgen weet te heelen,
 Kan tyd noch noodlot my verschelen...
 Ik lagch.

Ik zie, hoewel van verr', den aanhang der trouwloozen,
 Al muitende in de stad, die vruchtloos op hen waakt;
 'k Zie hoe de toorts der tweedragt blaakt;
 'k Zie hoe de laster van de boozen
 Zyn' vuilen zwadder, giftig, braakt;
 Men spreekt van moord, van ooreloggen;
 Ik zie de deugd in 't stof gebogen,
 En de onschuld door den schelm vertreên,
 Die op haar woed met vlammente oogen...
 Ik ween.

Maar, als ik 't groen uit de aard' zie komen,
 Wanneer myn land, myn tuin en 't elzenboschje bloeit,
 Wanneer de veldjeugd tot my spoeit,
 En allen danssen om myn boomen;
 Of als de leeslust eens my plaagt
 En me Ariostes bied of wel Voltaires Maagd,
 Die 's nachts geneuglyk my doen droomen,
 Of wel een' andren guit, die spot met al 't ontzag,...
 Ik lagch.

Dus is, (men stemm' het toe) dus is het menschlyk leven;
 Elk heeft een' kwelgeest, tot zyn straf;
 Wy worden, keer om keer, tot smarte en vreugd gedreven,
 En hangen van vyf zinnen af.
 Wy zyn uit godlyk zaad geboren,
 En worden 't ydle namaals moê,
 Maar hier schynt onze ziel ('k wil niemant juist verstooren)
 Me een weinigje werktuiglyk toe.
 't Verwisselt alles in onze oogen,
 En Herakliet, hoe droef bewogen,
 Zal, als zyn zaken beter staan,
 Met Demokriet aan 't lagchen gaan.

VOLTAIRE.

De ontrouw.

Standvastigheid en trouw zyn niets dan ydle namen,
 Door langvervlogen schoon en stugge grysheid samen
 Ter stalen boei gesmeed, die 't hart met weêrzin draagt,
 Waarin de jeugd, gereed te ontsnellen,
 Door d'angst zich kluistren voelt en knellen,
 Als de afkeer haar met recht van 't rimplig vel verjaagt.

Kupido, die al de aarde als meester blijft regeeren,
 Heerscht naar de wetten der natuur;
 Hy straft den meinêed niet van die hem hulde zweeren,
 En heel zyn ryk heeft uit in duur,
 Als wy zyn magt niet langer eeren.

Wanneer de schoonheid niet meer streelt,
 Verwerp' men vry den last, die duldeloos verveelt.
 Waarom de wufte breuk te schroomen
 Van d'even wuft gezworen eed?
 't Verliezen van 't vermaak, dat dien ons zweeren deed,
 Ontslaat ons van hem naar te komen.

De liefde is meester van zyn lot;
 En ondanks onzen wensch, waarmeê hy spelend spot,
 Ontvlodt hy vlugtig 't hart, hetgeen hy kortst te voren
 Onz' ondanks heeft ter woon verkoren.
 Ulisses, die door wys beleid
 Zich eere en glori wist te winnen,
 Versmaadde zelfs de onsterfelykheid
 Om 't gruwzaam wee te ontgaan van trouw te moeten minnen.

Bemin zo lang de liefde u blaakt,
 Maar schuw eene ydle trouw, die ze u tot kwelling maakt.
 Wat dwingt ge u 't pynlykst wee te lyden?
 Moet walging, smarte en tegenzin
 U voor 't genoeg dan kastyden,
 Dat u verschaft wierd door de min?

Wanneer men 't liefdevuur voelt dooven,
 En 't hart de drift zich voelt ontrooven,
 En met gedwongen zorg zich teder toont, met pyn,
 Dan moog' men liefde en eed vergeten,
 Want nooit weegt de eer van trouw te heten
 De kwelling op van trouw te zyn.

CHAULIEU.

De ledigheid.

Wat toonen we ons, verdwaasd, ten onrecht trotsch van zinnen,
 Wanneer wy de ondeugd vliên, waarvoor een ander blaakt!
 Wy schuwen de overdaad, omdat wy 't goud beminnen;
 Men zweert den wellust af, omdat de dood genaakt.

Ach, 'k ondervond dit lang, en zie voor de open oogen
 Al de ydle dwaling klaar, verblind door ons gevoed!
 'k Weet, door een' valschen waan in 't eind' niet meer bedrogen,
 Dat ik geheel myn deugd myne ondeugd danken moet.

Geliefde ledigheid! uw gunst zy weidsch geprezen!
 Gy schonkt me in 't eind' de rust, wier vrucht ik thans geniet;
 Myn grysheid zal door haar van zorg ontslagen wezen,
 En zy verlengt den loop van 't leven, dat me ontvlied.

Van wat al dwalingen, van wat al wuft verlangen,
 Bevryd gy 't roemziek hart, door ydlen wensch gekweld!
 Hy, die de rust begeert, voelt reeds die aangevangen,
 Zo ras hy u verlangt en u in de armen snelt.

Gy legt onszelv' ons bloot en doet ons hart gewennen
 Aan 't smooren van de drift, die 't waar geluk verkracht;
 Gy leert de grootsche deugd ons oefenen en kennen
 Waardoor men d'aardschen roem en de eerlooze eer veracht.

De naam van dien Romein, die Mithridaat' deed vlugten,
 Blonk min' door krygseere uit, en min' door heldendaen,
 Dan door het rein genot en door de zoete vruchten
 Uit stille werkloosheid in stille rust ontstaan.

Ja, Rome ware altoos meesteres van de aard' gebleven,
 Zo ze altyd zulk een kroost gekweekt had in haar' schoot,
 Dat wyslyk waar' voldaan, wanneer 't in 't ovrig leven,
 Na zo veel zegepraals, een zagte rust genoot.

Voor wat àl eindloos wee had Cezar niet voordezen,
 Na 't fnuiken van den Gal, zyn vaderland gespaard,
 Had nimmer heerschzucht hem geweldenaar doen wezen,
 En had hy voor zyn staal de vredeölyf aanvaard!

ô Zoete ledigheid! ô vreugd der sterfelingen!
 ô Dochter van 't geluk en moeder van de rust!
 Al de aarde, op 't zoetst gestreeld door alle uw zegeningen,
 Zwaaije u een offer toe, dat nooit worde uitgebluscht!

Dus smeekte, als ik, voorheen eens Epikures zanger,
 Dat Venus, door haar schoon en liefdes loos beleid,
 Den forssen Mars bedwong, opdat woën niet langer
 Al de aard' ten offer gave aan zyn wreedäartigheid.

De zucht naar wuft genot voelt nimmer zich verzaden,
 Daar ze eindloos hygend hoopt, en eindloos angstig vreest;
 En 't altoos zwoegend hart, door onrust steeds beladen,
 Voelt midden in 't vermaak zyn wreede kwelling 't meest.

Chaulieu^(*), wiens vurig hart, wiens ryk vernuft en gaven,
 Wiens vlugge denkingskracht, in 't naauwlyks kalm gemoed
 Eens de ydle zucht tot eer', thans onder de asch begraven,
 Weêr konden blaken doen, met dubbel fellen gloed!

Och, wyd geheel u toe, om slaafschen roem te ontvlugten,
 Aan haar, die 't hart verzaad en nooit de blydschap krenkt;
 Och, kies de ledigheid, zo mild in zoete vruchten,
 Voor al het zuur genot, dat ydle grootheid schenkt.

LA FARE.

(*) De dichter van het vorig stukje.

Dithirambe op de onsterfelykheid der ziel.

Door welk een doodsch verdriet word gantsch myn ziel bestreden?

Myn dagen vlieden voort, beroofd van vrucht en lust,
 In oefening en stilte, in werkzaamheid en rust,
 Doch niets bepaalt hunn' loop, onzeker en te onvreden,
 En tegenzin en smart omzweven steeds myn schreden.

Men smaak' de zwymelvreugd, die dartle wellust bied!
 Men kroon' my met gebloemt', de cithersnaren kwelen!
 Spoedt aan, vermaak en liefde en lagchjes en spelen!

Het druifsap vliet!

'k Vertreê de zoetste geuren,

Met roekeloozen voet!

Maar 't roosje kwynt: het mist zyn kleuren:

De geur is zonder reuk, de schittring zonder gloed!

'k Gevoel de lier myn hand ontglyden,

En 't lydend hart blyft eeuwig lyden!

Men streev' naar 't bloedig oorlogsveld:

Licht dat Bellonaas krygslauwrieren

My op myn smart doen zegevieren,

En 't leed verpoozen, dat my kwelt.

Streef voort! ik hoor den aanval blazen;
 Het krygstuig blinkt; de donders razen;
 Het ros briescht rond en springt, in 't zaël;
 Het staal slaat klettrend tegen 't staal;
 De Olimp' kaatst angstig, van den hoogen,
 's Verwinnaars vreugdkreet weêr, 's verwonlings kreet van smart;
 Het bloed kookt borrlend voor myne oogen;
 En, gantsch verstomd en diep bewogen,
 Schreit my de deernis aan in 't felverbryzeld hart!

De heerschezucht lonkt my toe, min' woest en gruwendwaardig,
 En menigmalen grootsch, maar dikwerf óók wreedäärtig.
 'k Gehoorzaam haar bevel opdat ik 't all' gebied;
 Ik, meester van al de aard', kan elken stand verwrikken,
 Ik kan van 't waereldrond beschikken
 En van myzelven niet!
 Dus, steeds door ydle hoop gedreven,
 En walgend van 't genot en nimmer toch verzaad,
 Verlangt myn ziel een' andren staat
 En ziet myn geest een ander leven.
 Niets, wat ons ook weêrvaar', dat ooit d'onleschbren dorst
 Naar de eedle onsterflykheid versmoort in onze borst.

Wanneer de vrome gaat verloren,

Verwonnen door de dood, aan all' wat leeft beschoren,
 Dan zegt hem op zyn sponde een god:
 'k Bezit eene eeuwigheid van vóór gy wierd geboren,
 En de eeuwigheid, die naakt, is 't u genakend lot.'

Maar hoe! wat stoute toon, te onzinnig aangeheven!
 Neen, de eeuwigheid word nooit verdeeld;
 God schonk ze aan ons geheel, aan ons, zyn evenbeeld;
 Wy leefden steeds in hem, zyn aanzyn ingeweven;
 En 't lot, dat namaals ons verbeid,
 Was in zyn alziend oog steeds tegenwoordigheid.

Betoon, als dankbaar kroost, uw' Vormer waard' te wezen:
 Verzaak de onsterflyke afkomst niet
 Waaruit ge uzelv' voelt voortgerezen;
 Herdenk uw' eedlen rang, opdat gy weêrstand bied
 Aan waereldsche eere en roem, met valschen lof geprezen!
 Hoe klein is de aard' voor hem, die ze uit den hemel ziet!
 Wat schynt 'er 't fors gezag der hoogstverwaande dwazen?
 Het is een wormenhoop, die, woelende onder 't kruid,
 Naauw' zichtbaar, op elkander azen,
 Verwinnaars van een grasje, en meesters van een kluit!
 Wat zyt ge, ô zwakke kracht, hoogmoedig onvermogen,
 Door domheid groot genaamd en door den waan gevleid!

Wat zyt ge in 't verr' verschiet? wat zyt gy uit den hoogen
Der goddelyke onsterfelykheid?

Ja, 't is dat grootsch verschiet, waarop wy hopend staren,
De toekomst, die ons wacht, die, beter dan de wet,
Door diepe onwetendheid en trotschheid ons gezet,
Het evenwigt op de aard' kan schooren en bewaren,
Die elk gelyk doet zyn in 't nooitbedriegbaar Oog,
Die, vlugtig, lagchje en traan doet vlieden van de kaken,
Die 't wee haar smarte ontrukkt, den wellust zyn vermaken,
En aller eersten wensch doet stygen naar omhoog.

Bekommert zich de geest, aan 't logge stof ontvloten,
Die in den hemel zweeft, of noch deze aard' bestaat,
Of noch de zon verlicht, of noch de donder slaat,
En of 'er helden zyn en trotsche waereldgoden?
Of de aard' zichzelf vernielt of diep in vrede leeft,
Of 't lot hiér staten rooft en elders ryken geeft?

Och, wie, die, op een' berg geklommen,
Van verr' den trotschen Nyl zyn golven jagen ziet,
Keert de oogen van dit grootsch verschiet,
Van wondren, die ons doen verstommen,
Naar 't kabblen van een' stroom, die aan zyn voeten vliet?

Zwyg, broos en sterflyk hart! zwygt, ydele aardsche magten!
 Vergetenheid en roem en onkunde en beleid,
 En tedre zwakte en forsse krachten,...
 Behalve 't vroom ontzag voor 's hemels majesteit,
 En de ondeugd en de deugd, wie straffe of loon verbeid,
 Is alles 't eigenst lot bereid:
 Wy zien aan 't graf ons 't oog ontblinden,
 En al het ydle wuft verzwinden
 In d'afgrondspoel der nietigheid.

Dus zien we op d'Apennyn, als wy zyn' top beklimmen,
 Hoe berg en dal verdwynt, die hy dooréén vermengt,
 Hoe hy geheel deze aard' tot ééne vlakke brengt,
 En één gezichtpunt vormt van de uitgestrektste kimmen.

Ach, zo het grootsch gevoel, waardoor Homerus geest
 En Scipioos beleid eens zyn bezielde geweest,
 Slechts ydle dwaling ware, uit hoogmoed voortgerezen,
 Waardoor of telkens dan de mensch,
 By 't aanschyn van het niet, in 't onvrywillig vreezen,
 Te rug deinst aan zyne aardsche grens?
 Waarom dan of hy in dit leven,
 Met wisselvalligheên doorweven,
 Gestadig reeds zyn wenschen spreid

Naar de onverwrikbre onsterflykheid?

Neen, 't is geen valsch begrip, dat wy ten onrechte eeren,
 Het is een wáár gevoel, dat nooit ons word ontrukkt,
 Dat, wis op 's hemels hoog begeeren,
 Het menschlyk harte is ingedrukt
 Ten steun der eedle deugd en om 'er 't kwaad te weeren.

Ja, zittende op der eeuwen troon,
 In 't schittrend hof der hooge goôn,
 Gebied de onsterflykheid, de hoop der schuldelloozen,
 En de afschrik van de boozen;
 Ze ontroof de magt des tyds, onstuitbaar in zyn' loop,
 De braven, die haar tegenzweven;
 Ze ontroof den schelm de schrikbre hoop
 Op 't eeuwig ydel na dit leven.

Ja, beulen, die, verwoed, door razerny geleid,
 D'Olimp' den donder durft ontrukken,
 Den dolk in 't broederhart durft drukken!
 Beeft, beeft! u wacht de onsterflykheid.

En gy, die de offers zyt van hun kortstondig woeden,
 Voor wie een godheid waakt, in 't nypen van de pyn,

ô Droeve reizigers, op de ongebaande vlooden!
Triomf! gy zult onsterfelyk zyn.

Ach, wie blyft dees behoefte in 't kloppend hart niet kweeken?
De mensch, door hoop vervoerd, door siddding aangedaan,
Voert steeds het denkbeeld om aan een hernieuwd bestaan.
Ja, in 't verblyf des doods geweken,
Heft fier de grafzuil zelf de spitse naald omhoog,
En voert, stoutmoedig opgerezen,
Zyn wenschen tot den hemelboog
En voor den troon van 't Opperwezen.
Hy drukt zyn' naam en roem in 't eens verslytbaar steen,
En zyn verganglykheid metëen!
En op dat grootsch gewrocht, waar wy zyn glori lezen,
Het al te broos bewys van de eere, aan hem bereid,
Laat hy een sterfelyk blyk van zyne onsterfelykheid.

Slechts gy, die ik bemin, gy, wonders in elks oogen,
ô Mededingers, die ik acht!
Gy heft, door 't onbepaaldst vermogen,
De onsloopbaarste eerzuil op, die 't woën des tyds belagcht.
Met dubblen roem omhuld en dubbel groot en edel,
Schenkt gy verdienste en deugd eene onverwelkbre kroon;
Terwyl uw hand haar geeft, ontfangt gy ze om uw' schedel:

Homerus deelde in de eer', bewezen aan zyn goôn.

Heeft eens de vleizucht u doen kwelen,
 Uw' grootschen roem ter laffe schand',
 Och, 'k hoorde honderdmaal u spelen
 Ter eer' van pligt en wet, ten lof van 't vaderland.
 Der Belgen gryze bard, door edel vuur bevangen,
 Ontstak in 't hart der jeugd een' onverdoofbren gloed;
 Tirtéus heldentoon verhitte Mavors moed;
 Alcéus forsse donderzangen
 Bedreigen nóch der dvingren stoet!

Hoe haat ik elk tiran! Ja, sints myn kindsche dagen,
 Verzelt myn gramme vloek hunn' trotschen zegewagen!
 Myn fiere krachtloosheid steeg stout hun magt te hoog:
 'k Had Katoos lof vermeld voor Cezars dreigend oog.

En waarom ook den wrok te vreezen
 Van een' gevloekt' geweldenaar?
 Verwacht, ten troost in 't bang gevaar,
 Geen schoone vryplaats ons nadezen?
 Dus bleef, toen alles boog voor Romes dvingeland,
 De groote Kato vry, het dwanggezag verachtend;
 Hy bood den donder 't hoofd, in onverwrikbren stand,

En hield, de onsterflykheid betrachtend,
 Den dolk in zyne vuist en Plato in zyn hand.
 Door hen, den dwang en 't juk en de afgunst fier ontheven,
 En meester van zyn lot en de aardsche magt te groot,
 Schenkt de een hem, op zyn' wensch, de dood,
 En de ander spelt hem 't eeuwig leven.

't Zwicht all' voor Cezars heerschappy
 Behalve Katoos ziel: ten hemel opgerezen,
 Zegt ze aan den dwingland: 'Ik ben vry!'
 Aan 't graf: 'Ik zal onsterflyk wezen!'
 Men sluit' den doodskuil op: men schenke aan 't voorgeslacht
 De onsterflyke asche, die 't verwacht;
 Men drage 't overschot 'er binnen
 Van hem, wien niets verwrikken kon,
 En stervend hem noch mogt verwinnen,
 Die eens Farzalia verwon.
 Vergeess snelt Cezar, trotsch, en met zich ingenomen,
 In weidsche zegepraal het heldengraf voorby;
 Het volk, één oogenblik noch vry,
 Beweent de dierbare asch van d'eêlsten held van Romen;
 Het graf heeft in hun oog de zegekoets verneêrd,
 En Cezar ligt in 't stof en Kato triomfeert.

Wat zeg ik? dierbaar kroost, van 's vaders erf verdreven!
 Gy tart op eedler wyze uw' ramspoed en uw' nood:
 ô Franschen^(*), have en goed en land en schat ontheven!
 Gy neemt geen toevlugt tot den dood,
 Maar torscht, bedaard, den last van 't leven.
 Wat troost uw lydend hart, schoon 't bloede en krimp' van pyn?
 't Geloof vergeld u 't wee en doet u 't leed vergeten,
 Het doet in 't ongeluk u hoogst gelukkig zyn,
 En in uwe armoê ryk ar vry in uwe keten;
 Ja, uit het hol, waarin gy ligt,
 Hebt gy den hemel voor 't gezigt.
 Weg 't helsch begrip van hen, die stout de pylers sloopen,
 Waarop de deugd haar' zetel stelt,
 Wier boos en grynzig hart, voor geen gevoel ooit open,
 Geen strafvoor de ondeugd wacht, geen loon aan de onschuld spelt!
 Hy, die niet vreest, kan ook niet hopen.

 De staat, die namaals ons verbeid,
 Is wis ahangklyk van ons pogen:
 't Streeft met ons op voor 't Alvermogen,
 In de armen der onsterflykheid.

 ô Gy, die ik bemin, die ik verloor! myn vrinden!
 Schoon ik u nooit op de aard' herzag,

(*) Slachtöffers van Robespierre.

'k Zal toch u namaals wedervinden,
 Zo 't hier slechts de aanvang is van d'onvoltooiden dag.
 Wat blyde ontmoeting wacht dáár 't harte!
 Gewis, wy zien elkandren weêr;
 Wy werpen, van den hemelsfeer,
 Dan op deez' poel van ramp en smarte
 Een' blik van mededoogen neêr;
 Dáár zal geen traan ons oog ontvlieten
 Dan dien de vrindschap stort, dien vreugde ons doet vergieten.

Blyft echter in dit oord, waar 't wee ons is bereid,
 Waar 't noodlot ons verbant, de schoone kunsten kweeken:
 Door haar, wat doornen ons ook steken,
 Word op ons hobblig pad het schoonst gebloemt' gespreid.

Maar, misbruikt nimmer 't vuur, dat gloeiende u doet blaken:
 Verbant de dartle vreugd, de brandende vermaken,
 Den wellust, van uw zuivre luit;
 Men galm' der vromen deugd, der eedlen grootheid uit,
 En heffe, in fieren zang, voor 't oor der sterfelingen,
 Het voorspel aan van 't lied, dat we in den hemel zingen!

DE LILLE.